

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U TUZLI
Broj: 32 0 K 445476 24 K 2
Tuzla, 29.05.2025.godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Općinski sud u Tuzli, sudija Armina Sinanović, uz sudjelovanje zapisničara Ermine Mostarlić Lapandić, u krivičnom postupku optuženih E.S. i E.J., zbog krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 1. KZ FBiH u vezi sa članom 31. istog Zakona, odlučujući po optužnici Kantonalnog tužilaštva TK br. T03 0 KTK ... 22 od 01.02.2023.godine, a koja je potvrđena dana 14.02.2023.godine, nakon održanog glavnog, javnog i neposrednog pretresa dana u odsustvu uredno obaviještenog kantonalnog tužioca TK-a, u odsustvu uredno obaviještenih optuženih E.S. i E.J. i njihovih branilaca advokata M.A. i advokata A.G., donio je dana 29.05.2025.godine i javno objavio sljedeću:

P R E S U D U

1.Opuženi E.S., sin O. i V., rođene Č., rođen ... godine u M., stalno nastanjen u B., ulica ...,po zanimanju ..., zaposlen u ..., otac ... djece, srednjeg imovnog stanja, ..., JMB: ..., neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak.

2.Optuženi E.J., sin R. i Z., rođene M., rođen ... godine u B., stalno nastanjen u B. u ulici ..., po zanimanju ..., zaposlen u ..., otac ... djeteta, dobrog imovnog stanja, ..., JMB ..., neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak.

Na osnovu člana 299. tačka c/ Zakona o krivičnom postupku FBiH

OSLOBADAJU SE OD OPTUŽBE

Da su:

U julu 2021. godine u B., radeći u svojstvu odgovornih lica – članova uprave u ... (u daljem tekstu: ...), i to S.E. kao direktor, a J.E. kao izvršni direktor za tehničke poslove, obojica imenovani na navedene funkcije 08.07.2021. godine,

po prethodnom dogovoru, svjesni da iskorištavanjem svog službenog položaja i ovlaštenja teže povrijeđuju prava drugoga i drugom nanose kakvu štetu, što su i htjeli, S.E. ovlašten da u skladu sa odredbama člana 82 stav 2 alinije 2 i 7 Statuta ... donosi pojedinačne akte te imenuje, razrješava i vrši preraspored radnika, a J.E. ovlašten da, u skladu sa opisom poslova izvršnog direktora za tehničke poslove, koji je naveden u Pravilniku o radu sa Organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta broj 1689/19 od 01.02.2019. godine, skupa sa direktorom vrši imenovanje i razrješavanje rukovodećih zaposlenika u okviru tehničke funkcije i vrši raspoređivanje zaposlenika na određene poslove i radne zadatke u djelovima radnog procesa kojim rukovodi,

postupili suprotno članu 8 stav 1 i članu 10 stav 1 tačka e) Zakona o radu Federacije BiH po kojim odredbama je zabranjena diskriminacija radnika s obzirom na, između ostalog, članstvo u političkim strankama i sindikatima, te da je diskriminacija zabranjena i u odnosu na otkazivanje ugovora o radu,

pa su, znajući da je G.M. potpredsjednik sindikalnog odbora Sindikalne organizacije ... i član političke stranke Pokret demokratske akcije (PDA), te da ne želi da promjeni članstvo sindikata i političke stranke,

samo zbog tih razloga,

iskoristili gore navedena ovlaštenja rukovodeći se sindikalnom i stranačkom pripadnošću drugog lica a ne interesima službe, na način da je J.E. dana 22.07.2021.godine potpisao Prijedlog za izmjenu Ugovora o radu broj 13851/21 (u daljem tekstu: Prijedlog), u kojem je napisano da se zbog evidentnog pada proizvodnih rezultata u Organizacionoj jedinici „Separacija“ te neblagovremenog otklanjanja uzroka koji ometaju proizvodni proces u periodu 12.07 - 21.07.2021.godine tehničkom rukovodiocu „Separacije“ G.M., kao direktno odgovornom za proizvodni proces te organizacione jedinice, izda novi ugovor o radu za drugo radno mjesto, na osnovu kojeg akta je S.E. isti dan donio i potpisao Odluku o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu broj 13872/21 kojom se G.M., koji je obavljao poslove tehničkog rukovodioca „Separacije“, otkazuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme zbog razloga navedenih u Prijedlogu, te mu se nudi zaključivanje novog ugovora o radu u organizacionoj jedinici „Direkcija“ gdje bi obavljao poslove glavnog projektanta za Separaciju, za koje radno mjesto je predviđen manji koeficijent za obračun plate, a koje radno mjesto je G.M. morao prihvatiti, jer bi u suprotnom dobio otkaz ugovora o radu,

čime su teže povrijedili prava G.M., jer je bez zakonskog osnova, a zbog pripadnosti određenom sindikatu i političkoj partiji, raspoređen na drugo i manje plaćeno radno mjesto, te mu nanijeli imovinsku štetu u iznosu od najmanje 6972,40 KM, koliko iznosi razlika u plati između prethodnog i novog radnog mjesta za period avgust 2021.godine- oktobar 2022.godine

dakle, kao saizvršioци, kao odgovorna lica u Federaciji iskorištavanjem svog službenog položaja i ovlaštenja drugom nanijeli kakvu štetu i teže povrijedili prava drugog

čime bi počinili po krivično djelo – Zloupotreba položaja ili ovlaštenja – iz člana 383 stav 1 KZ FBiH u vezi sa članom 31. istog Zakona

Na osnovu člana 203. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava.

O b r a z l o ž e n j e

Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona optužnicom br. T03 0 KTK ... 22 od 01.02.2023.godine, optužilo je S.E. i J.E., zbog krivičnog djela – Zloupotreba položaja ili ovlaštenja – iz člana 383. stav 1. KZ FBiH u vezi sa članom 31 istog Zakona.

Optužnica je potvrđena Rješenjem Općinskog suda u B. dana 14.02.2023.godine, pa kako su se optuženi na ročištu za izjašnjenje o krivnji, izjasnili da nisu krivi, postupak je nastavljen zakazivanjem glavnog pretresa.

Rješenjem Kantonalnog suda u Tuzli broj 127 0 K 076828 24 R 2 od 25.04.2023.godine, prenešena je mjesna nadležnost suda i za vođenje postupka određen je Općinski sud u Tuzli.

Presudom Općinskog suda u Tuzli broj 32 0 K ... 23 K od 08.04.2025.godine optuženi E.S. i E.J. oslobođeni su od optužbe da su počinili po krivično djelo koje im se potvrđenom optužnicom stavlja na teret, na koju presudu je kantonalni tužilac izjavio žalbu, a Kantonalni sud u Tuzli je dana 28.11.2024.godine uvažio žalbu kantonalnog tužioca, prvostepenu presudu ukinuo i predmet vratio ovom sudu na ponovno suđenje uz upute, pa nakon što je sud postupio po uputama Kantonalnog suda u Tuzli, dana 29.05.2025.godine zaključio je glavni pretres.

Kantonalni tužilac je ostao kod podnesene optužnice prema optuženim do završetka glavnog pretresa, navodeći u završnoj riječi da smatra da je tokom dokaznog postupka dokazano da su optuženi počinili krivična djela kako je to navedeno u potvrđenoj optužnici.

Optuženi su se u toku postupka izjasnili da nisu krivi za krivična djela koja im se stavljaju na teret, a branioci optuženih M.A., advokat u ... i A.G., advokat iz B. su u završnom izlaganju istakli da smatraju da jedina pravilna i zakonita odluka u konkretnom predmetu je oslobađajuća presuda, a koja proizilazi na ocjeni izvedenih dokaza. Odbrana je osporavala odlučne činjenice navedene u potvrđenoj optužnici Tužilaštva, provodeći i svoje dokaze, tvrdeći da su optuženi u postupku donošenja odluke postupali pravilno i zakonito.

Sud je na glavnom pretresu izveo sve predložene dokaze, i to kako dokaze optužbe, tako i dokaze odbrane, koje je savjesno cijenio, u skladu sa članom 296. stav 2. ZKP FBiH a u smislu člana 266. stav 2. ZKP FBiH, uz saglasnost stranaka i branioca optuženih korišteni su iskazi svjedoka i vještaka koji su saslušani na ranijem glavnom pretresu i to iskazi svjedoka: G.M., S.S., D.DŽ., G.S., B.A., T.N., D.E., N.J., S.H., optuženi S.E. i J.E. su dali iskaze u svojstvu svjedoka, zatim vještaka ekonomske struke Š.A., te materijalnim dokazima : Potvrda Statuta RMU „Banovići“ od notara S.F. iz B. OPU-IP broj ... od 11.01.2016.godine, Statut RMU „Banovići“ dd Banovići (izvod iz istog) broj ... od 11.01.2016.godine, Pravilnik o radu RMU „Banovići“ dd Banovići (izvod iz istog) broj ... od 01.02.2019.godine sa Organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta i sa opisom poslova za izvršnog direktora za tehničke poslove, Odluka o imenovanju Direktora društva RMU Banovići dd Banovići donesena od strane Nadzornog odbora RMU Banovići pod brojem ... od 08.07.2021.godine, Odluka o imenovanju Izvršnog direktora za tehničke poslove RMU Banovići dd Banovići donesena od strane Nadzornog odbora RMU Banovići pod brojem ... od 08.07.2021.godine, dopis Sindikata zaposlenika RMU Banovići broj ... od 20.07.2021.godine, dopis izvršnog direktora za tehničke poslove RMU Banovići broj ... od 22.07.2021.godine naslovljen kao „Prijedlog za izmjenu Ugovora o radu“, Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu donesena od strane direktora RMU Banovići broj ... od 22.07.2021. godine, Ugovor o radu na neodređeno vrijeme zaključen između RMU Banovići i G.M. pod brojem ... od 22.07.2021.godine sa opisom poslova za radno mjesto ..., Ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj ... od 24.10.2019.godine sa opisom poslova za tehničkog rukovodioca Separacije, Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu broj ... od 24.10.2019.godine, Ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj ... od 12.04.2018.godine sa opisom poslova za tehničkog rukovodioca Separacije, Ugovor o radu broj ... od 16.12.2016.godine sa opisom poslova za tehničkog rukovodioca separisanja, Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu broj ... od 16.12.2016.godine, Ugovor o radu broj ... od 07.02.2008.godine sa opisom poslova inženjer pogonske operative u smjeni, Odluka o prijemu u radni odnos na određeno vrijeme broj ... od 21.01.2008.godine, Odjava osiguranja za penzijsko i invalidsko osiguranje od 11.02.2008.

godine, Uvjerenje o radnoj sposobnosti broj ... od 30.01.2008.godine, rukom pisana molba G.M. za prijem u radni odnos u RMU Banovići od 31.12.2007.godine, Plaketa od 21.12.2018.godine koju je Uprava RMU dodijelila G.M., Dopis RMU Banovići – Ekonomsko finansijski sektor – Služba finansijske operative i obračuna broj ... od 19.12.2022.godine sa prilogom u vidu obračuna plate G.M., Oštećeni kao sindikalni povjerenik: Dopis Sindikalne organizacije RMU Banovići upućen Upravi društva RMU Banovići pod brojem ... od 26.06.2020.godine sa prilogom u vidu Odluke o popunjavanju i zamjeni članova Sindikalnih odbora Sindikalnih podružnica Sindikalne organizacije RMU Banovići broj ... od 22.06.2020.godine, Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta MUP Tuzla broj ... od 20.09.2021.godine sa Zapisnikom o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije broj ... od 20.09.2021.godine, Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta MUP Tuzla broj ... od 19.12.2022.godine sa Zapisnikom o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije broj ... od 19.12.2022.godine, Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta MUP Tuzla broj ... od 19.12.2022. godine sa Zapisnikom o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije broj ... od 19.12.2021. godine (greška, treba 2022. godine), Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta MUP Tuzla broj ... od 18.01.2023. godine sa Zapisnikom o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije broj ... od 18.01.2023.godine, Izvod iz KE za osumnjičenog S.E. dostavljen od Policijske stanice Modriča pod brojem ... od 17.01.2023.godine i za osumnjičenog J.E. dostavljen od Policijske uprave Banovići – Odjeljenje kriminalističke policije pod brojem ... od 11.01.2023.godine, Naredba Općinskog suda u Tuzli broj 32 0 K ... 23 K od 07.11.2023.godine, Nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke Š.A. od 11.01.2024.godine, te kao zajedničke materijalne dokaze u dokazni materijal uvršteni su RMU „Banovići“ dd., OJ „Separacija“, broj: ... od 26.12.2023.godine; Ugovor na neodređeno vrijeme za H.E., broj: ... od 07.09.2022.godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu za H.E., broj: ... od 07.09.2022.godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za A.V., broj: ... od 23.08.2022.godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom izmijenjenog Ugovora o radu za A.V., broj: ... od 23.08.2022.godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za D.DŽ., broj: ... od 14.12.2022.godine sa radnim zadacima; Ugovor o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu, broj: ... od 14.12.2022.godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za I.E., broj: ... od 15.07.2022. godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu za I.E. broj: ... od 15.07.2022.godine; Aneks Ugovora o radu broj: ... od 24.10.2019. godine za S.S., broj: ... od 18.02.2022.godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za Š.M., broj: ... od 30.12.2021.godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom izmijenjenog Ugovora o radu za Š.M., broj: ... od 30.12.2021.godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za N.J., broj: ... od 31.01.2022.godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu za N.J., broj: ... od 31.01.2022.godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za D.E., broj: ... od 23.07.2021.godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu za D.E., broj: ... od 23.07.2021.godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za G.S., broj: ... od 23.07.2021.godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu za G.S., broj: ... od 23.07.2021.godine; RMU „Banovići“ d.d., Izvještaj o proizvodnji i finansijskom poslovanju za mjesec januar 2021. godine; RMU „Banovići“ d.d., Izvještaj o proizvodnji i finansijskom poslovanju za mjesec februar 2021.godine; RMU „Banovići“ d.d., Izvještaj o proizvodnji i finansijskom poslovanju za mjesec mart 2021.godine; RMU „Banovići“ d.d., Izvještaj o proizvodnji i finansijskom poslovanju za mjesec april 2021.godine; RMU „Banovići“ d.d., Izvještaj o proizvodnji i finansijskom poslovanju za mjesec maj 2021.godine; RMU „Banovići“ d.d., Izvještaj o proizvodnji i finansijskom poslovanju za mjesec juni 2021.godine; RMU „Banovići“ d.d., Izvještaj o proizvodnji i finansijskom poslovanju za mjesec juli 2021.godine; RMU „Banovići“ d.d., Izvještaj o proizvodnji i finansijskom poslovanju za mjesec avgust 2021.godine; RMU „Banovići“ d.d., Izvještaj o proizvodnji i finansijskom poslovanju za

mjesec septembar 2021. godine;RMU „Banovići“ d.d., Izvještaj o proizvodnji i finansijskom poslovanju za mjesec oktobar 2021.godine;RMU „Banovići“ d.d., Izvještaj o proizvodnji i finansijskom poslovanju za mjesec novembar 2021.godine;RMU „Banovići“ d.d., Izvještaj o proizvodnji i finansijskom poslovanju za mjesec decembar 2021.godine;RMU „Banovići“ d.d., akt broj: 1/DE od 28.12.2023.godine;RMU „Banovići“ d.d., dopis broj: 4754/24 od 22.05.2024.godine; Spisak zaposlenika koji su članovi Sindikata zaposlenika RMU „Banovići“ d.d. Banovići; Spisak zaposlenika koji su članovi Sindikalne organizacije RMU „Banovići“ d.d. Banovići; Zapisnik o saslušanju svjedoka G.M., broj: ... od 06.01.2023.godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka G.M. broj: ... od 06.09.2021. godine; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu za G.M., broj: ... od 23.XI 2010.godine; podnesak branioca A.G. za pristup informacijama od 27.12.2023.godine, rješenje Općinskog suda u Banovićima br 127 0 Su 23000817-1 od 05.01.2024.godine, Presuda Općinskog suda u Banovićima broj 127 0 Rs 0 77523 21 Rs od 18.10.2022.godine, Presuda Kantonalnog suda u Tuzli br 127 0 Rs 077523 22 Rsž od 16.11.2023.godine.

Nakon provedenog dokaznog postupka i savjesne ocjene dokaza pojedinačno i u vezi s ostalim dokazima, sud je odlučio kao u izreci jer u toku postupka nije dokazano da su optuženi počinili krivična djela za koje se optužuju, u smislu člana 299. tačka c) ZKP F BIH.

Ovakav zaključak se zasniva na analizi izvedenih dokaza odnosno saslušanih svjedoka, vještaka i izvedenih dokaza u smislu materijalne dokazne dokumentacije, jer ako se analiziraju svi izvedeni dokazi može se zaključiti da u toku glavnog pretresa nije izveden niti jedan dokaz na osnovu kojeg se može utvrditi veza između radnje optuženih i nastale posljedice odnosno da su optuženi preduzeli radnje izvršenja krivičnog djela zloropotreba položaja ili ovlaštenja, a koje radnje su u direktnoj uzročnoj vezi sa nastalim posljedicama i da su to učinili zbog stranačke ili sindikalne pripadnosti G.M.

U konkretnoj krivičnoj stvari među strankama nisu sporne brojne činjenice i koje činjenice su ujedno i utvrđene analizom izvedenih dokaza, jer optužnica se zasniva na određenim činjenicama koje su nesporne i dokazane, odnosno, da su optuženi S.E. i J.E. u vremenskom periodu u julu 2021.godine obavljali funkcije koje su navedene u činjeničnom opisu optužnice, odnosno da su imali svojstvo odgovornih lica u RMU Banovići d.d. Banovići, i to optuženi S.E. kao ..., a optuženi J.E. kao ..., a što proizilazi iz provedenih materijalnih dokaza tokom postupka i to: Odluka o imenovanju Direktora društva RMU Banovići dd Banovići donesena od strane Nadzornog odbora RMU Banovići pod brojem ... od 08.07.2021.godine, Odluka o imenovanju Izvršnog direktora za tehničke poslove RMU Banovići dd Banovići donesena od strane Nadzornog odbora RMU Banovići pod brojem ... od 08.07.2021.godine. Među ovlaštenjima radnih mjesta koje su obavljali su i donošenje odluka koje se odnose na imenovanje i razrješenje zaposlenika Rudnika, kako je to propisano odredbama Statuta člana 82 stav 2 alinije 2 i 7 Statuta RMU Banovići (za optuženog S.) i Pravilnika o radu (za optuženog J.). Dakle, optuženi su mogli i bili ovlašteni da donesu odluke koje se navode u optužnici i imali su svojstvo odgovorne osobe.

Kao radnju izvršenja krivičnog djela tužilaštvo je dokazivalo iskorištavanje službenog položaja ili ovlaštenja i nanošenje drugom kakve štete i teže povrede prava drugog. U tom smislu bitno je istaći da se ova radnja izvršenja najčešće dešava u situacijama kada službeno ili odgovorno lice koristi diskreciona ovlaštenja, a to su slučajevi kada je službeno ili odgovorno lice ovlašteno da procjenjuje preduzimanje neke radnje, pri čemu kriterijum za procjenu ove cjelishodnosti treba da bude interes službe a ne neki drugi interes, pogotovo ne lični interes. Ako postupa na navedeni

način, iako djeluje u okviru svog ovlaštenja, to lice ga zloupotrebljava, a učinilac treba da je svjestan da iskorištava svoj službeni položaj.

Međutim, nakon analize svih provedenih dokaza na glavnom pretresu, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, sud je izveo zaključak da tužilaštvo nije uspjelo dokazati odgovornost optuženih za počinjenje krivičnog djela, na način i vrijeme opisano u činjeničnom opisu optužnice, iz sljedećih razloga:

Naime, svjedok **G.M.** je na glavnom pretresu dana 26.09.2023.godine izjavio da je po struci..., da je zaposlen trenutno kao ... u RMU Banovići na kojem radnom mjestu se nalazi od 23.07.2021.godine, a u rudniku radi od 01.02.2008.godine te od 2016.godine obavljao poslove ..., od oktobra 2019.godine ..., da je član Sindikalne organizacije RMU Banovići od samog zasnivanja radnog odnosa 2008.godine i političke partije PDA od 2018.godine kada je ta stranka i osnovana, da je do 2018.godine bio član političke stranke SDA. Rudnik ima šest organizacionih jedinica površinska eksploatacija, podzemna eksploatacija, separije, željeznički transport, društveni standard, direkcija, da je svjedok bio do jula 2021.godine prvi čovjek separacije gdje radi oko 350 radnika koja je kao organizaciona jedinica jedan od uskih grla RMU Banovići jer se tu odvaja jelovina od uglja i daje gotov proizvod i ide dalje kupcima te ako proizvodni proces u separaciji stane staje cijeli rudnik, da tehnički rukovodilac separacije mora biti posvećen poslu 24 sata. On kao radnik nikada nije disciplinski odgovarao niti ga je bilo kood pretpostavljenih pozvao na bilo kakvu vrstu odgovornosti niti mu ukazao na neke nepravilnosti u radu, da je nagrađivan 2018.godine kao zaposlenik rudnika za dan rudara za doprinos u radu. Na dalji upit tužioca izjavio je od jula 2021.godine ne obavlja poslove ... a nakon što ga je pozvao tehnički direktor E.J. telefonom i rekao mu da dođe do njega u kancelariju a sa njim je pošao zajedno S.M. tehnički rukovodioc separisanja za proizvodnju jer misleći da se radi o poslu krenuli su zajedno kod direktora gdje mu je direktor rekao da je od danas to jeste 23.07.2021.godine smijenjen i da to nije njegova odluka već da je on to morao jer kako je svjedok naveo „zato što sam ja sindikalno, nisam, ne odgovaram i politički ne odgovaram i da je on potpisao za to“ te da je on pristao na njegovu smjenu da mu se otkaže jedan ugovor o radu a da mu se da drugi ugovor o radu, jer što se tiče njega da separacija radi ne 100 posto, nego 120 posto ali da je on to morao iz političkih i sindikalnih razloga a inače on tu ništa ne bi dirao, te da treba obaviti razgovor i sa generalnim direktorom, na što mu svjedok nije ništa odgovorio. Pošto je bio kraj radnog vremena, u ponedjeljak je obavio razgovor sa generalnim direktorom koji mu je rekao da je čuo da je dobar radnik i da dobro radi svoj posao ali da se ne uklapa u njegovu viziju poslovanja i da mu zbog toga daje otkaz, taj isti dan je preuzeo novo rješenje i prihvatio je novi posao jer da nije ostao bi bez posla, a zbog svega toga nije se osjećao dobro, otišao je doktoru i otvorio bolovanje. Niko mu nije pokazao nikakav dokument iz kojeg bi vidjele neke nepravilnosti u radu niti su slabi rezultati postojali. Na upit tužioca izjavio je da je tehnički direktor zaposlen u rudniku prije njega a da je generalni direktor imenovan 08.07.2021.godine a prije toga radio u školi. Da je prije smjene obavio samo jedan razgovor sa direktorom S.E. kada se desio jedan zastoj pumpe na separaciji gdje su se sreli i razgovarali o problemima na separaciji i gdje je direktoru rekao da mu nedostaju tri poslovođe pogonske operative u smjeni, da je nosio papir sa potencijalnim imenima B.S. v.d.tehnički direktor RMU Banovići u mandatu maj 2020.g-februar 2021.godine ali to nikada nije realizovano, tada mu je rečeno da ta imena ne mogu iz političkih i sindikalnih razloga. Da što se tiče kupaca koje oni snadbijevaju a među kojima su i tri veća kupca Alumina, Soda i Elektroprivreda su vršene redovne isporuke. Naveo je da je smijenjen zbog političkih i sindikalnih razloga jer nije iste političke partije kao uprava odnosno direktor, tehnički direktor i nije pripadnik sindikalne organizacije zaposlenika dakle njihove sindikalne organizacije a to tvrdi zato što je smijenjen, a dobro radi, nema loših rezultata. Navodi dalje da su rukovodioci ostalih organizacionih jedinica do jula 2021.godine svi smijenjeni

dolaskom nove uprave u avgustu 2020.godine. Da je 16.05.2020.godine obavio razgovor sa tehničkim direktorom RMU Banovići B.S. u Živinicama koji je pozvao njega i D.DŽ. tehničkog rukovodioca podzemne eksploatacije gdje im je rekao da bez obzira što se oni poznaju još od studentskih dana da ako ne promijene sindikat i političku partiju da ih on neće moći više štiti, kada su mu oni odgovorili da neće promijeniti stranku i sindikat, a već u novembru 2020.godine B.S. mu je rekao da traže od njega smjenu svjedoka i da dođe G.S. umjesto njega ali da on neće da potpiše jer je G.S. ranije smijenjen zbog loše proizvodnje a nisu u separaciji imali nikog da je u drugoj političkoj partiji i sindikatu osim B.E. koji je već bio postavljen za zamjenika tehničkog rukovodioca iz kojih razloga svjedok navodi on i nije smijenjen do jula 2021.godine. Ipak njega je zamijenio G.S. koji je došao iz direkcije, a koga je on ranije smijenio zbog loše proizvodnje i koji je tada ostao na tom mjestu tri do četiri mjeseca. Zbog smjene dobio je i manju platu 500 do 800 KM zavisno od mjeseca.

U unakrsnom ispitu od strane branioca optuženog E.S., M.A., svjedok je izjavio da je 24.10.2019.godine takođe u istoj firmi dobio otkaz ugovora o radu sa ponudom novog ugovora o radu upravo za ovo radno mjesto kako je naveo prihvatio je zato što mu je veća plata i da je morao prihvatiti ali mu je tada bila veća plata a takvu istu odluku prihvatio je i 23.12.2010.godine jer mu je kako je naveo isticao ugovor o radu na određeno vrijeme do 31.12.2010.godine. Dalje je na pitanje braniteljice izjavio da u vrijeme kada je razgovorao sa tehničkim direktorom B.S. koji je tada bio pripadnik SBB-a i koji mu je tada nudio da pređe u SBB, generalni direktor Rudnika Banovići bio F.K. a ne optuženi E.S.

Svjedok dalje navodi da E.S. nije nikada bio član SBB stranke te da prilikom sastanka sa istim S. nije pominjao da je razlog njegove preraspodjele bilo kakva politička opredijeljenost ili pripadništvo sindikatu nego je naveo da se ne uklapa u njegovu viziju poslovanja a potvrdio je na upit branioca da se odnosi na to da RMU napreduje. Kada se govori o rezultatima separacije svjedok je naveo da kao rukovodilac ne vrši analize i da to radi laboratorija a da je lično dobivao brođane podatke koliko je tona proizvodnje u kojem mjesecu bilo te da proizvodnja zavisi od dana do dana a da se na kraju mjeseca otprilike realizuje 90 posto, da mu je poznato da je zaključno sa 21.07.2021.godine separacija plasirala oko 10 hiljada tona manje od predviđenog u tom mjesecu, ali navodi da to nije do njega nego do onog ko treba da primi ugalj da je do njega da proizvede ugalj i da plasira koliko ima taj dan i taj mjesec. Kako je svjedok naveo te tabelarne preglede je imao pred sobom međutim kada mu je braniteljica predočila dio izjave koju je dao 06.01.2023.godine pred MUP TK-a gdje je izjavio „Prije moje smjene a ni kasnije meni tehnički direktor ni direktor nisu pokazali nikakve pokazatelje iz kojih bi se vidjeli negativni rezultati u mom radu, smatram da takvi pokazatelji ne postoje, ja nisam vidio ni tabelarne preglede o proizvodnji i plasmanu uglja ali znam da je u parničnom postupku, kada je saslušan direktor S. čitao neke brođane podatke“, pa je svjedok pojasnio da se to odnosilo na to da je direktor S. iznosio za cijelu godinu a on je vidio sam za prvih 7 mjeseci te godine te se složio sa braniteljicom da negativni pokazatelji u njegovom radu mogu postojati i dok radi a da nije vidio niti su mu pokazali za što ga optužuju da je bila manja proizvodnja niti su mu iznijeli zbog toga i toga, navodi da mu je poznato sve oko pokazatelja ali da mu je rečeno samo da se ne uklapa u njegovu viziju a nije mu predočeno ništa drugo, te da je *njegovo mišljenje* da je smijenjen zbog svoje pripadnosti političkoj stranci i sindikalnoj organizaciji. Na dalji upit branioca optuženog E.S. naveo je da se slaže da je unutar separacije od ukupno 48 šefova njih 31 pripada njegovoj sindikalnoj organizaciji. Da mu je poznato da je isti dan kada i on razriješen i tehnički rukovodilac površinske eksploatacije D.E. koji je obavljao po funkciji i položaju jedno od najboljih i najjačih mjesta u RMU Banovići, potom da je poslije njegove smjene na njegovo mjesto došao G.S. koji je takođe smijenjen za 3 do 4 mjeseca tokom 2021.godine pa je poslije njega imenovan N.J. koji je takođe razriješen početkom 2023.godine. Na dalji upit braniteljice: Možemo li se složiti i vi ste rekli koliko je važna separacija i koliko je važno ko je prvi čovjek separacije je

li tako da on mora biti 100% posvećen svome poslu, recite mi možemo li se složiti i da uprava želi da izabere najboljeg koji mogu odgovoriti na najbolji način tom zadatku kako bi poslovanje rudnika unaprijedili, izjavio je da ne zna je li to tako, ali poslije njega je tri puta mijenjan i svaki puta je sa drugog pogona doveden čovjek a razloge za smjenu može pretpostaviti politički i sindikalni i G.S. i N.J. isto, što sve pretpostavlja, zato što politički i sindikalno u separaciji ima inženjera koji znaju a N. i B., sigurno ne znaju u odnosu na one u separaciji inženjeri, a da je za uspješnu viziju poslovanja izuzetno bitno da separacija radi dobro što je bitno za čitav rudnik Separacija posebno, kao usko grlo ali sve je vezano za čitav rudnik.

U unakrsnom ispitu od strane branioca optuženog J.E. svjedok je izjavio da je na radnom mjestu u ... zaposlen od 2008.godine pa do jula 2021.godine, a poslije u ..., da je u ovom vremenskom periodu koliko je on radio u Separaciji dolazilo do promjena tehničkih rukovodilaca separacije pa je od 2008 do 2016.godine bio O.S. kojeg kada je otišao u penziju pa do 2019.godine mijenjao G.S. a potom on, G.M. od 2019.godine, kada je politička partija PDA rukovodila upravom rudnika i PDA ga je i postavila na to radno mjesto a G.S. je otkazan ugovor o radu zbog loše proizvodnje, koji je pripadao PDA, a što se tiče N.J. on je imenovan poslije njega i pripadao je drugoj stranci i drugom sindikatu to jeste SDA i Sindikatu zaposlenika RMU Banovići koji je imao problema oko imenovanja a potom navodi na upit braniteljice da su G.S. i N.J., obojica pripadali istoj političkoj opciji SDA i bili članovi sindikata zaposlenika RMU Banovići, a isti direktori su bili S. i J. koji su i S. kasnije uručili otkaz zbog loše proizvodnje. Navodi da je veoma često, gotovo svakodnevno obavljao razgovore sa direktorom J. ali da mu na sastanku 23.07.2021.godine nije bilo priče o tome *da mora* promijeniti političku opciju i sindikalnu organizaciju i da mu je J. rekao da on što se tiče separacije radi 100 posto, da on nije bio za smjenu ali da je morao jer je uprava donijela takvu odluku i da je on potpisao prijedlog za smjenu iz političkih i sindikalnih razloga, i na toj odluci je stajao datum 23.07.2021.godine. Podnosio je tužbu u parničnom postupku zbog tog otkaza gdje se nije pozivao na diskriminaciju. Navodi da se na depou ne može neograničeno deponovati iskopani ugalj i da ima svoje limite, te da komercijalni sektor i organizaciona jedinica separacije saraduju jer se moraju ispoštovati svi zaključeni ugovori a što se tiče depoa na rudniku on je odgovoran za depo gdje se nalaze količine uglja koje nisu plasirane kupcima ali se to tiče uprave i komercijalne koja zaključuje a prethodno pronalazi kupce za ugalj a što se tiče njegovih proizvodnih rezultata ističe da su imali pozitivne finansijske rezultate rada za godinu dana.

Na upit optuženog S.E. svjedok je izjavio da ne zna tačno kakav je bio finansijski rezultat u prvih 6 mjeseci 2021.godine. Na upit suda svjedok izjavljuje da u rudniku većina rukovodioca na tim položajima je član neke stranke ili sindikata te da u ovom dijelu u bitnom određuje da li će biti rukovodioci to što su pripadnici neke stranke ili sindikata te da po izjavi svjedoka nema rukovodioca koji nisu uopšte ni članovi stranke ni članovi sindikata. Na dodatni upit tužioca izjavio je da je njemu kao tehničkom rukovodiocu separacije prvi pretpostavljeni tehnički direktor i otuda svakodnevna komunikacija sa njim, kao i da su svi raniji otkazi ugovora o radu se odnosili na to da je bilo napredovanje u službi i veća plata što je povlačilo i veću odgovornost a u julu 2021.godine se odnosilo na manju platu i na manju odgovornost, da se plaketa za doprinos u radu dobije samo jednom ili ni jednom tokom karijere a da su poslovođe treću u redu ranga a kojih je tokom 2020 i 2021.godine nedostajalo tri o čemu je obavještavao tehničkog direktora a da su bila nepopunjena godinu ili godinu i po te da su popunjena nakon njegovog odlaska sa te funkcije.

Svjedok S.S. naveo je na glavnom pretresu da je zaposlen u RMU Banovići od 01.02.2008.godine, da trenutno radi na poslovima ... gdje se nalazi zadnjih tri do četiri godine a da je radno mjesto prvo pretpostavljenog na njegovom radnom mjestu tehnički rukovodilac separacije na kojem mjestu je u prvoj polovini 2021.godine bio M.G., koji je njegov školski drug još od trećeg razreda osnovne škole, zajedno su išli na fakultet, zajedno počeli raditi. Sjeća se da ga je tokom

2021.godine pozvao da odu na razgovor kod tehničkog direktora E.J. koji je tom prilikom bio jako prijatan rekao im da je zadovoljan njihovim radom jer daju sve od sebe ali da je uprava rudnika tražila da se smijeni G.M. i da on nije htio da bude protiv toga, da će naći M. neko dobro radno mjesto da neće nešto Bog zna na plaći ni osjetiti. Svjedok je dalje za M. naveo da je odličan čovjek, da sa njim nikad nije imao problem, a da se pričalo zadnjih godinu dana po kafama da će biti smijenjen ovaj ili onaj, ali od toga se nije desilo 90 posto.

Tokom unakrsnog ispitivanja od strane branioca prvooptuženog svjedok je izjavio da se ne sjeća da je neko na tom sastanku pominjao bilo kakve političke razloge, da se on sam vodi kao član PDA mada nije nešto politički aktivan, član je sindikata zaposlenika, da je njemu na tom sastanku bilo krivo što smjenjuju M. da je rekao smijenite i mene ali da on nije smijenjen mada se pričalo da će i njega smijeniti ali su to bila „pričanja“. Na jednom drugom sastanku sa direktorom S.E. koji se odvijao krajem 2021.godine njemu je ponuđeno da bude tehnički rukovodilac separacije ali nije prihvatio iz dva razloga, prvo jer je imao povredu na radu a drugo zbog opšte situacije a da je istina da je prije toga mijenjao svog pretpostavljenog na period više od mjesec dana jer se on nalazio na godišnjem odmoru, i to je bilo odmah nakon što je M. smijenjen, mada je te poslove mogao obavljati i njegov kolega B.E. koji je bio pripadnik SD stranke i tada zamjenik tehničkog rukovodioca separacije, međutim ti zadaci od strane direktora S.E. povjereni su tada svjedoku S.S. (mada je bio član PDA stranke kao i G.M.). Navodi dalje da je prilikom sastanaka sa S.E. samo potencirano na proizvodnji i da se fokusiraju na rezultate i da paze na sigurnost, da dolaskom G.S. na ovu funkciju počela je intenzivnija isporuka uglja sa depoa jer je to bio ljetni period kada ide taj ugalj, i potvrdio je na upit branioca da je moguće da je u prvih sedam mjeseci 2021.godine isporuka sa depoa bila oko 21.000 tona a do kraja godine 53000 tone a da je potpisan i ugovor sa Natronom Maglaj i nabavljena je i neka mašina.

U unakrsnom ispitu od strane branioca optuženog J.E. svjedok S.S. je izjavio da u momentima kada je bio prisutan na sastancima kod direktora J. nije se nikada govorilo o sindikatu niti je nekoga gledao po političkoj opciji niti po sindikalnoj organizaciji i da se kada je često dolazio u obilazak striktno govorilo o poslu i proizvodnji. Da je i generalni direktor S. prema svima bio profesionalan i govorilo se striktno o poslu kada je on bio na tim sastancima, da su često dolazili u obilazak, pokušali promijeniti ali se ne može sjetiti da je nekad bilo neke priče o sindikatima i politici.

Iz iskaza svjedoka **D.DŽ.** sa glavnog pretresa proizilazi da je zaposlen u RMU Banovići od 2007.godine prvo kao inženjer tehnološkog procesa, zatim je bio dežurni inženjer u smjeni u jami, pa odgovorni inženjer u smjeni u jami, od 2014.godine postao tehnički rukovodioc jame, i te poslove obavljao do februara 2017.godine kada je postao zamjenik tehničkog rukovodioca rudnika podzemna eksploatacija uglja i onda je 19.6.2019.godine postao tehnički rukovodilac rudnika podzemna eksploatacija uglja, to je prvi čovjek u eksploataciji na kojem mjestu je bio do dana 03.07.2020.godine. Poslije toga, bio je odgovorni projektant od jula 2020. godine do decembra 2022.godine, kad je ponovno vraćen na mjesto tehničkog rukovodioca rudnika podzemna eksploatacija. Član je PDA stranke i sindikata zaposlenika RMU Banovići gdje je jedan od potpredsjednika sindikata a trenutno je i vijećnik u Općinskom vijeću Banovići. Navodi da je u zadnje vrijeme članstvo u sindikatu nužno vezano za političku stranku. Dana 03.07.2020.godine je smijenjen sa mjesta rukovodioca podzemne eksploatacije, premješten u direkciju na mjesto odgovornog projektanta i na njegovo mjesto je došao H.E. a njemu je time plata umanjena za jedan bodovni razred za nekih 700 do 800 KM mjesečno a inače su se preraspodjele dešavale da je dobijao otkaz već zaključenog ugovora o radu i bio raspoređen na novo radno mjesto naravno ako ga prihvati a u junu 2020.godine je dobio radno mjesto manje vrednovano u odnosu na prethodno a smijenjen je prema riječima svjedoka zbog pripadnosti političkoj partiji i sindikalnoj organizaciji a isto se

desilo sa svim rukovodiocima organizacionih jedinica RMU Banovići u 2020.godini koji nisu bili u članstvu sindikata i naklonjeni SDA. Njegovu smjenu je potpisao S.B. tadašnji direktor koji je smijenio još jednog radnika a onda je stao jer je shvatio da je to velika odgovornost. Na upit suda svjedok je izjavio da princip smjene i napredovanja kadrova u rudniku ovisi direktno o vladajućoj stranci a nekad prije se gledalo ko je vrijedan i dobar radnik.

Dalje je na upit tužioca izjavio da kada je u pitanju stranačka pripadnost dok je bio rukovodilac podzemne eksploatacije članovi uprave su bili F.K. iz SDA, S.B. SBB, zatim su bili socijaldemokrati –SD, a radi se o tome da je sindikat zaposlenika RMU Banovići koji je manjinski sindikat kada je on smijenjen imao oko 150 članova i išlo se na to da se poveća članstvo u tom sindikatu da bi bili reprezentativni i da predstavljaju i što je bliže sindikat upravi lakše je upravljati radnicima, a da njegova smjena nema veze sa optuženima u ovom postupku. Poznaje G.M. koji je radio kao rukovodilac separacije do polovine 2021.godine a poznaje i B.S. koji je bio vd. tehnički direktor rudnika od 15.05.2020.godine pa do 2021.godine koji je pozvao njega i G.M. i sjedili su u Ž. kada im je B. rekao da ih može zaštititi samo ukoliko pređu u SDA ili u njegovu stranku SBB i naravno sindikat zaposlenika što su oni odbili i na tome se razgovor završio a poslije toga su počele smjene i to prvo poslovođa mašinskog održavanja H.DŽ. a i svjedok je nedugo zatim smijenjen pa i G.M. kojeg po riječima svjedoka nije uspjela smijeniti ranija uprava a radi se o čovjeku koji je vladao strukom na čiji rad po saznanjima svjedoka niko nije imao primjedbi.

U unakrsnom ispitu od strane branioca M.A. svjedok D.DŽ. rekao je da je sve ovo što je prethodno pričao bilo za vrijeme drugog direktora rudnika F.K. i da je tada i smijenjen a na posao se vratio za vrijeme direktora E.S. a da nije nikada bio prisutan nijednom razgovoru koji se vodio između G.M. i direktora S.E. i J.E. a na upit branioca kada govori o primjedbama na rad pošto ne radi u kadrovskoj službi i nema nikakve podatke u vezi s tim šta su direktori mislili ili govorili bilo kojem zaposlenom tako i G.M., rekao je da nema informacija. Na dalji upit branioca rekao je da o svemu što je rekao u direktnom ispitu tužioca rekao je da su to situacije koje su se dešavale na terenu i da to nisu sve pretpostavke a da je na mjesto zastupnika u Općinskom vijeću Banovići došao u oktobru 2020.godine.

U unakrsnom ispitu od strane branioca A.G. svjedok je izjavio da je u decembru 2022.godine vraćen na radno mjesto tehničkog rukovodioca podzemne eksploatacije na osnovu sudske presude koju je sproveo direktor E.S. mada je mogao njega vratiti i na drugo slično radno mjesto S. je potpisao je rješenje kojim ga vraća na staro radno mjesto i dobio je svu razliku plata koji su mu isplaćeni sa računa RMU Banovići a po povratku na svoje staro radno mjesto tehnički direktor je bio J.E. i među njima dvojicom saradnja je bila korektna a na sastancima sa direktorom J. nije se pričalo o politici već o proizvodnji i tonama uglja.

Iz iskaza svjedoka odbrane **B.A.**, dat na glavnom pretresu dana 21.11.2023.godine sud je utvrdio da je zaposlen u RMU Banovići d.d. na radnom mjestu ... gdje se takođe nalazio i u periodu 2021-2022.godine, član je stranke SD BiH i član sindikata zaposlenika RMU Banovići a u to vrijeme je bio i član Nadzornog odbora RMU Banovići. Kao pomoćnik izvršnog direktora za tehničke poslove za separaciju, željeznički transport zadužen je da radi na organizovanju i koncipiranju poslova a kao član Nadzornog odbora njegov zadatak je da prati rad i nadzire rad uprave, nadzire poslovanje rudnika, usvajanje strateških dokumenata. U tom periodu 2021-2022.godine generalni direktor rudnika bio je E.S., svjedok je prisustovao redovnim dnevnim a i sedmičnim sastancima, na kojim se raspravljalo o proizvodnim rezultatima i uticaju tih rezultata na poslovanje, a kao član Nadzornog odbora bio je upoznat i sa finansijskim rezultatima RMU koje su redovno pratili te da je finansijski rezultat za prvih šest mjeseci 2021.godine bio nezadovoljavajući i da je finansijski dug bio oko 5 i po miliona dakle rudnik je poslovao sa minusom zbog čega su se češće nego uobičajeno gdje su se detaljno morali analizirati ti rezultati i ći se sa zahtjevima prema upravi da se to stanje popravi, da se dovede u neko normalnije stanje kako bi se opstojnost firme

održala. Na svim sastancima tražili su od uprave rudnika kroz zaključke koje su donosili i tražili od uprave da se to stanje promijeni na tim sastancima bio je prisutan direktor S. koji je insistirao na povećanju da su se morali uložiti dodatni angažmani kako bi se proizvodni procesi povećali. Posebno je problem bio izražen kod površinske eksploatacije i separacije. Što se tiče separacije problemi su se uglavnom odnosili na nedovoljnu i nejasnu komunikaciju tehničkih rukovodilaca površinske eksploatacije i separacije a od separacije se u tom periodu očekivala jedna veća angažiranost u vidu reparacije, znavljanja pomoćne opreme jer nisu pokretani postupci nabavke nekih strukturnih dijelova separacije koji su predstavljali ključ problema i koji su uticali na proizvodne procese. A poseban problem je bila količina depoisanog uglja koji je bio, s obzirom na požar u jami Omazići u martu 2021.godine kada se rudnik našao u teškoj situaciji možda najtežoj u zadnjih 20 godina, jedan potencijal za rješavanje situacije kada se ta količina izgubljenog trebala nadomjestiti ugljem koji su već imali na separaciji gdje je trebao jedan dodatni angažman na separaciji da se taj ugalj oplemeni, obogati, da se uradi, da bude dostupan tržištu kako bi se realizovali postojeći ugovori prema kupcima. Na depou je u julu 2021.godine bilo previše uglja i trebalo je te količine da plasiraju na tržište međutim kod njih tada dolazi do situacije da su se količine povećavale umjesto smanjivale a svjedok je pojasnio šta znači depoisan ugalj to je količina uglja nastala kao produkt separisanja boljeg uglja koji je u datom momentu zbog nijanse kvaliteta nije bio dostupan tržištu i trebalo ga je dodatno pripremiti, usitniti ili isušiti kako bi bio konkurentan a u tom periodu količine depoisanog uglja su bile oko 140000,00 tona što znači pored lošeg finansijskog poslovanja taj novac je zarobljen a prema izjavi svjedoka za organizaciono tehničke poslove u separaciji u skladu sa sistematizacijom i pravilnikom odgovoran je tehnički rukovodilac separacije a to je u tom momentu bio G.M. u čijem prisustvu je raspravljano i kojem je na sastancima ukazivano da je neophodno povećanje proizvodnih procesa kako u redovnoj proizvodnji tako i u otpremi depoa a što je ukazivano kako na redovnim proizvodnim sastancima tako i na posebnim tematskim sastancima koji su po tom pitanju organizirani. Tu je G.M. davao obećanja kako će doći do boljih rezultata a bilo je i momenata kada je objašnjavao da je to maksimum koji se može postići, zatim je bilo i obećanja da će sve biti bolje a nije bilo i ti problemi su se dešavali u kontinuitetu s njim se razgovaralo kako od strane stare tako i nove uprave i tražilo se da poboljša rad separacije a poznato mu je da je u jednom momentu G.M. smijenjen upravo zbog ovih problema koji su se kontinuirano iznosili i koji su bili uzrok smjene tehničkog rukovodioca na separaciji. Na dalji upit branioca optuženog S.E. vezano za količine proizvedenog uglja da objasni šta znači kada se dnevno proizvede manje za 400 tona uglja, svjedok je pojasnio da ukoliko se uzme prosječna cijena uglja koja iznosi 100 KM, pa pomnoži sa 30 dana dobije se oko milion i dvjesto hiljada maraka mjesečno gubitak firme.

Dalje je izjavio da dolaskom G.S. proizvodni rezultati su popravljani na mjesečnom nivou za oko 8000 mjesečno što je za rudnik značajno, a to je S. uradio na svoj drugačiji pristup, urađene su određene strukturne reparacije separacije, pokrenuti određeni projekti a obzirom da su imali potpisane ugovore za depo konstruisao određene rešetkaste sisteme o vlastitoj režiji jer nije imao vremena da to radi sistemom javnih nabavki nego je pokrenuo taj proces u okviru separacije koji je definisao, konstruisao, što je značajno uticalo na otpremu tog depoisanog uglja. Inače sa G.S. navodi da je jedini radnik koji je u tom periodu magistrirao na poslovima separisanja uglja, iza njega su brojna stručna naučna djela. Za G.S. je rekao da i njegovi rezultati nisu bili baš u toj mjeri koliko je uprava zahtijevala i na sastancima Nadzornog odbora pa i na sjednicama uprave gdje je prisustvovao zaključci su bili da separacija mora dati više. Tada dolazi do smjene G.S. a na njegovo mjesto dolazi N.J. koji je bio pripadnik SDA stranke čiji rezultati su u početku bili optimalni međutim vremenom je došlo i kod njega problema u radu a bio je prisutan kada je tehnički direktor J.E. nudio ovo radno mjesto S.S. koji je jako odgovorna osoba ali je S. stav bio da je za firmu najbolje da on ostane na svom radnom mjestu a S. je bio takođe član PDA i sindikalne organizacije kao i G.M. Na upit branioca optuženog da li su mu poznata imena rukovodilaca koji su u RMU Banovići a da su članovi

PDA stranke i članovi Sindikalne organizacije tokom 2021-2022.godine, pomenuo je M.H. rukovodilac sektora mašinskog održavanja zatim M.R. rukovodilac službe zaštite na radu kojeg kada je otišao u penziju je zamijenio A.V. takođe član PDA stranke i član Sindikalne organizacije, M.K. rukovodilac sektora projektovanja tehničko tehnološkog razvoja i planiranja, Z.S. rukovodilac sektora elektroodržavanja i nijednog od njih S.E. nije razriješio a čak su imenovani Z.S. i M.K. Što se tiče ranga G.M. u rudnicima mrkog uglja za vrijeme mandata E.S. koji su razriješeni a to se desilo u površinskoj eksploataciji gdje su smijenjena oba tehnička rukovodioca, D.E. i J.J., u podzemnoj je smijenjen H.E. te M.D., u separaciji G.M., G.S., J.N., u OJ standard M.Š., svi oni osim G.M. su članovi SDA i članovi Sindikata zaposlenika.

U unakrsnom ispitu od strane branioca optuženog J.E., A.G., advokata iz B. svjedok B.A. je izjavio da je tehnički direktor E.J. u decembru 2021. godine mjesto tehničkog rukovodioca separacije ponudio S.S. upravo zbog specifičnosti i okolnosti razriješenja gdje su u kancelariji direktora bili prisutni pa je S. predložio da to bude N.J. jer se tada planirala simbioza površinske i separacije a J. je poznavao otpremu uglja i iz površinske eksploatacije jer je ranije tamo radio. Cijelo vrijeme J.E. sa saradnicima se bavio pokušajima unapređenja procesa proizvodnje, poboljšanja proizvodnih procesa i nije se uopšte pričalo o nekim političkim i sindikalnim razlozima kad su većinu na tim proizvodnim sastancima činili 70 do 80 posto pripadnici PDA stranke. **Svjedok dalje izjavljuje da je sa G.M. redovno razgovarano o tim tehnološkim procesima a G.M. je jako često ispoljavao jednu dozu umorenosti i potrebe za nekakvim odmorom pa je čak tražio od tehničkog direktora da se on zamijeni da mu se nađe neko lakše optimalnije radno mjesto i bio je prisutan kada je G.M. to tražio od tehničkog direktora**, a jedne prilike je svjedoku u kancelariju došao E.J. vidno uzrujan i rekao mu da je bio M. i aludirao da ima određene sindikalne aktivnosti koje se temelje da se izvrši neka latargija na poslu koja može aludirati na opstrukciju. Za cijelo vrijeme mandata J.E. i S.E. navodi da na sastancima na kojima je bio prisutan nikada nije čuo za bilo kakva politička sindikalna previranja nego ih je samo interesovao rad i rad.

U unakrsnom ispitu od strane kantonalnog tužioca svjedok B.A. je izjavio da je smjena rukovodioca organizacionih jedinica bilo i tokom 2020.godine, zatim da tehnički rukovodilac separacije može uticati na to kakav će biti kvaliteta proizvedeni ugalj koji tek dolazi u separaciju jer je svjedok zajedno sa S., J. i M. pa i sadašnjim tehničkim rukovodiocem u cilju optimalnog uglja odlazio u kop površinske eksploatacije, da sagledaju stanje i zajedno sa tehničkim rukovodiocem površinske dogovore količinu, kvalitet i ostale vrijednosti koje bi bile optimalne u separaciji za proces. Rukovodilac separacije može uticati na to kome će se i kada i koliko uglja prodati obzirom da postoje definisani ugovori o kojim je obaviješten tehnički rukovodilac separacije koji ih i ima i zna se tačno koliku količinu treba isporučiti pojedinim kupcima, postoje planske veličine za koje je zadužen tehnički rukovodilac. **Poslovni rezultati RMU na kraju 2021.godine i 2022.godine su bili da se rudnik nalazio u višemilionskim gubicima a do tada zaključno sa 2020.godinom rudnik je poslovao pozitivno od nekoliko stotina hiljada KM.** Dalje navodi da bi neki kupac mogao preuzeti ugalj traži da on bude određenog kvaliteta i čistoće a takav ugalj ide na depo dok se ne osuši i bude spreman za isporuku kupcima a da tehnički rukovodilac ne može uticati sa kojom količinom vlažnosti će mu doći ugalj na separaciju, međutim i tu ima određenih kupaca koji mogu preuzeti i takav ugalj kao što je recimo Termoelektrana Tuzla, a da se u julu 2021.godine neposredno prije smjene G. desila situacija da su radnici rudnika morali ići u Termoelektranu Kakanj jer je isporučena velika količina uglja sa zemljom. Nakon smjene G.M. u julu 2021.godine količina proizvedenog uglja u separaciji poboljšala se na način da je bar stagnirala ako se nije i smanjivala količina uglja na depou prema saznanjima svjedoka. Na upit tužioca da su u junu i julu 2021.godine dakle dva mjeseca prije smjene G.M. količine plasiranog uglja sa depoa veće od proizvedenog uglja na depou, svjedok je odgovorio da ne zna. Nakon smjene N.J. za tehničkog rukovodioca separacije izabran je B.S. koji se i danas nalazi na tom mjestu a u momentu imenovanja A.V. na mjesto šefa zaštite na radu uslove za to radnom mjesto su ispunjavali on, D.S., D.DŽ., te S.H., M.B. Navodi

dalje da je zajedno sa direktorom J.E. veoma često gotovo svakodnevno odlazio do separacije gdje je od radnika kao i saradnika G.M. tražen puno bolji angažman a da je smjena G. rezultat ovog rada koji nije bio produkt jednog dana, ni sedmice nego višemjesečno. Svjedok je dalje naveo da su proizvodni rezultati temeljeni na separaciji proizveli finansijske gubitke oko 5 i po miliona **jer ponekad količina ne predstavlja relevantne podatke jer kvalitet je nešto drugo, složenije, što utiče na finansijsko poslovanje i prihodovanu vrijednost.** Na upit tužitelja da li je ijedan kupac kao što je Elektroprivreda, Soda, Alumina ostalo nepodmiren do jula 2021.godine svjedok je izjavio da zna da godišnji plan nisu ispunili a ukupne količine se definišu godišnjim planovima zna da je realizacija bila ispod 100 posto i to aludira da nisu uspjeli ugovorene količine plasirati na tržište **te nisu svi problemi rudnika isključivo bili na separaciji zato su i razgovarali o smjeni više rukovodilaca a M. je bio jedan od njih.** Svjedok je dalje izjavio da nije siguran niti zna da li je JP Elektroprivreda tokom 2021.godine ikada tražila ugovorene količine uglja a da joj nisu isporučene, kao i da većina mašina na separaciji kada stane - cjelokupni sistem stane a da tehnički rukovodilac separacije može uticati u javnim nabavkama u vidu planiranja, potražnje, u vidu konstrukcije specifikacije a kada će se to nabaviti na to ne može uticati.

Na dodatni ispit branioca optuženog M.A. svjedok je izjavio da u vezi govora koji su držani na separaciji da se radi o tome da su im poslovi slabo išli i onda su održavali mnogo motivacijskih, proizvodnih, operativnih govora sve u cilju kako bi podstakli bolje rezultate, bilo je i motivacijskih nagrađivanja. Kao i da tehnički rukovodilac separacije govori šta mu treba a drugi ugovaraju ali isporuka i količina je u njegovoj nadležnosti koji je najodgovornije lice koji ustrojava sistem ispod sebe jer u rudniku postoji jedna hijerarhija i ta se hijerarhija mora poštovati, da je oduvijek u rudniku bilo smjena jer ne mogu se imenovati jedni te isti, to nije ni humano obzirom na posao kojim se bave te da nema ni jedne uprave da nekoga nije smijenila.

U unakrsnom ispitu od strane branioca A.G. svjedok je izjavio da je separacija direktno vezana i za druge organizacione jedinice te ako ne radi separacija 10 dana ne može se otpremati ugalj ni sa površinske eksploatacije niti radi jamska niti željeznički transport, a u vezi odlaska G.M.i njegovih saradnika u TE Kakanj kada je isporučena loša kvaliteta uglja svjedok je rekao da vjerovatno nije bilo namjere ali da je taj ugalj isporučen iz separacije i za to je odgovoran G.M.

Na upit optuženog J.E. svjedok je izjavio da se ugalj koji dolazi sa površinskog kopa tretira vodom u proizvodnom procesu separacije te se u proizvodnom procesu separacije može uticati na konačni proizvod što se tiče vlage da li će određeni proizvod biti suši ili pod uticajem vlage te se u pogonu separacije direktno utiče na vlažnost jer se taj ugalj faktički figurativno pere u separaciji.

Iz iskaza svjedoka G.S. sa glavnog pretresa sud je utvrdio da je u RMU "Banovići" d.d zaposlen od 2001.godine te je obavljao poslove inženjera tehnološkog procesa, tehničkog rukovodioca separisanja, tehničkog rukovodioca separacije, odgovornog projektanta, tehničkog rukovodioca separacije tokom 2021.g., početkom 2022.godine, asistent za ljudske resurse i polovinom 2023.godine odgovorni inženjer za površinsku eksploataciju, željeznički transport i separaciju. Tokom 2021.godine imenovan je na mjesto tehnički rukovodilac separacije a prije njega te poslove obavljao je G.M. a da je poslije njega došao J.N. Svjedok izjavljuje da prilikom njegovog imenovanja rečeno mu je da ima određenih problema što se tiče finansijske likvidnosti rudnika koja je usko vezana sa proizvodnjom posebno sa zalihama na depou, koje su evidentno rasle u tom periodu te je krajem jula bilo oko 135000 tona zalihe uglja na depou a na kraju te godine oko 127000 tona zatim su zalihe pale i u tom periodu su uspjeli dodatno pojačati isporuku prema kupcima, misli da je za tih 5 mjeseci isporučeno oko 50 000 tona zaliha sa depoa a za prvih 7 mjeseci bilo je oko 20000 tona te je bilo određenih problema u proizvodnom procesu u smislu određenih zastoja a svjedok navodi da je to zbog nepoduzimanja određenih mjera koje mogu popraviti stanje a prilikom njegovog razrješenja rečeno mu je da su zadovoljni sa njegovim radom međutim da ni njegovi rezultati nisu bili dovoljni i da rudnik traži više a on je u tom momentu imao određenih zdravstvenih

problema a to je jako težak posao gdje valja biti po izjavi svjedoka 25 od 24 sata spreman i uključen u te procese i rad i da on to više nije mogao nositi i nije bilo dovoljno i on u tom momentu nije mogao pružiti više. Navodi da nikad od bilo koga a posebno od S.E. i J.E. nije čuo da je razlog razrješenja M. a njegovog imenovanja politika, stranačka pripadnost i sindikalna pripadnost. Što se tiče organizacione jedinice separacije ona je dio rudnika, kompleksan pogon, to je jedna od najsavremenijih separacija u Europi što se tiče prerade i pripreme mineralnih sirovina, u ovom dijelu uglja, razdvajanje korisne od nekorisne mineralne supstance, podjeljena je u više službi, mašinsku, elektro službu, rudarsku službu, laboratoriji, tako da osoba koji je na vrhu tog lanca, mora koordinirati, objedinjavati sve službe, mora na vrijeme reagovati, mora na vrijeme zajedno sa saradnicima planirati određene aktivnosti, donositi određene odluke koje će pospješiti, popraviti rad, nagrađivati, kažnjavati ako treba zajedno sa saradnicima, treba djelovati uvijek promptno i unaprijed traži planiranje određenih stvari, jednostavno takav je to pogon radi se 24 sata u 4 varijante a rad separacije pored prednje navedenog zavisi i od ispravnosti postrojenja u samom procesu, od nadzora i kontrole rada strojeva, od nadzora i tehničkog i ovog srednjeg dijela nadzora, od kvaliteta robnog uglja, od dovoljnog broja vagona ili kamiona što se tiče plasmana, a sve to pod svojom kontrolom drži rukovodilac separacije.

Nakon njegovog imenovanja na mjesto tehničkog rukovodioca separacije odmah drugi ili treći dan održao je sastanak sa svim tehničkim rukovodiocima i kompletno nadzorno tehničkim osobljem te su tu podijelili radne zadatke, saslušali jedni druge, evidentirali postrojenja ili strojeve gdje treba dodatno izvršiti određene popravke i zahvate i dao je određena zaduženja rukovodiocima službi da oni u svojoj službi sagledaju stanje i naprave presjek kako bi se brzo reagovalo a dobio je povratnu informaciju nakon toga da je bilo nekih 4,5, 6 dobavljača koji nisu na vrijeme isporučili određenu robu, kasnili su neki čak i po godinu dana, pa su odmah pokrenuli prema sektoru mašinskog održavanja određene dopise u smislu da se ide prema tim dobavljačima, da rudniku isporuče ono što treba u radu jer mora se brzo reagovati, pogotovo, s obzirom da je postupak javnih nabavki takav kakav jeste, čak planiranje i unaprijed šest mjeseci, mora se pratiti stanje zaliha u magacinu i prontno djelovati, pokretati na vrijeme naloge, kako ne bi došli u situaciju da sutra nedostaju dijelovi da ugrade a ne mogu da rade.

Svjedok navodi da sve ove radnje koje je on preduzeo mogao je preduzeti i G.M. ili bilo ko ranije, jer trebalo je organizovati sastanke, sa pretpostavljenim pokretati te stvari, međutim i to što je on uradio nije bilo dovoljno za rudnik. Navodi da je 2019. godine potpisao pristupnicu PDA stranci a od 2020. godine pripadnik je Sindikata zaposlenika. Svjedok dalje navodi da na separaciji ima oko 40 zaposlenika koji su nadzorno tehničko osoblje a dvije trećine su sigurno pripadnici PDA stranke te da S.E. za vrijeme svog mandata 2021.2022. godine nije razriješio nijednog pripadnika PDA izuzev G.M. a što se tiče pripadnika SDA ili Sindikata zaposlenika u periodu 2021-2022. godine on kao pripadnik Sindikata zaposlenika je razriješen, potom poslije njega i J.N. a da je D.E. razriješen nekako u vrijeme kada je on imenovan a oni su svi pripadnici SDA stranke kao i direktor S.

U direktnom ispitu od strane branioca A.G. izjavio je da je u decembru ili januaru 2021. godine dobio otkaz ugovora o radu sa ponudom novog ugovora o radu a sa radnog mjesta tehnički rukovodilac separacije, nakon tog prerasporeda, dobio niže vrednovano radno mjesto u odnosu na radno mjesto tehnički rukovodilac separacije te mu se plata smanjila za prosječno mjesečno oko 500,00 KM, da je oko 15 godina bio tehnički rukovodilac za što je dobio plaketu za rad i diplomu zaslužni član društva za doprinos u radu, saradnja sa J.E. nakon što je stupio na mjesto tehničkog rukovodioca separacije poslije G.M. je bila korektna i nije primijetio da je J. ikada pominjao ili na neki drugi način isticao stranačku pripadnost radnika ili sindikalnu pripadnost a što se može činjenicama potvrditi jer je svojim saradnicima kada je došao u julu 2021. godine rekao da će biti nagrađivani i da će to biti javno objavljeno a među njima je bilo više pripadnika PDA i Sindikalne

organizacije nego drugih blokova i ta nagrađivanja je odobravao J.E. koji nije pitao zbog čega je neko na toj odluci. Prije nego je imenovan na radno mjesto tehnički rukovodilac separacije pozvan je od strane J.E. na razgovor i tu je bio i B.A. i rečeno mu je da ima određenih problema i iskazivali su nezadovoljstvo sa rezultatima i sa finansijskim rezultatima i tražili su način da se to popravi nije mu rečeno da su to pokušavali sa G.M. ali pretpostavlja da jeste, i S.E. i J.E. su uvijek isticali i tražili samo rad i rezultate a prema svim rukovodiocima sektora, organizacionih jedinica i ostalim se ponašali profesionalno, nisu nikog gledali po osnovu njihove političke pripadnosti i pripadnosti sindikatu i nisu to nikad isticali.

U unakrsnom ispitu od strane kantonalnog tužitelja izjavio je da je rudnik u 2021. i 2022.godini negativno poslovao sa gubitkom od oko 7 miliona, dok je do i tokom 2020 godine poslovao pozitivno.

Na upit tužioca da li mu je poznato da su zalihe uglja na depou bile veće u periodu avgust decembar 2021.godine kada je on bio tehnički rukovodilac separacije od prosječne mjesečne količine uglja na depou u periodu januar 2021-juli 2021.godine svjedok je izjavio da se sjeća da kada je preuzeo dužnost tehničkog rukovodioca separacije bilo je oko 135 000 tona zaliha na depou a na kraju godine bilo je 127 000 tona tako da se tu vidio jedan pomak smanjenja zaliha te da su u zadnjih 5 mjeseci isporučili oko 50 000 tona prema kupcima a prvih sedam mjeseci isporučeno je oko 20 000 tona. Navodi da je u periodu 2016-2019.godine bio tehnički rukovodilac separacije te da je odbio na traženje M.H. razriješiti tehničkog rukovodioca mašinske službe H.A. što je bio razlog tadašnje njegove smjene pa su za jedan dan smijenili i njega i A. a da nije bio prisutan razgovorima između G.M. i optuženih u pogledu događaja koji su prethodili ili bili nakon njegove smjene.

U dodatnom ispitu od strane branioca M.A. svjedok je naveo da je vezano za gubitke došlo i do požara u podzemnoj eksploataciji što je uticalo na okolnosti poslovanja a kada je on smijenjen 2019.godine imenovan je G.M. na njegovo mjesto a da je istovremeno sa G.M. smijenjen i D.E. koji je tehnički rukovodilac površinske eksploatacije za kojeg koliko zna je član SDA.

Na glavnom pretresu kao svjedok odbrane saslušan je svjedok T.N. koji je izjavio da je zaposlen u RMU Banovići, a trenutno je na dužnosti ..., član je uprave rudnika, a tokom 2021.godine i 2022.godine bio je na mjestu glavnog inženjera za podzemnu eksploataciju, član je Socijaldemokratske partije. U ovom periodu 2021 - 2022 godina direktor rudnika je bio E.S., koji se u radu rukovodio rezultatima rada koji su mu bili prevashodno opredjeljenje u ljudstvu, proizvodnja, povećanje rezultata za kojeg nikad nije čuo da je spomenuo bilo kakva razrješenja zbog politike, stranačke i sindikalne pripadnosti. Dolaskom novog menadžmenta potrebno je cijeli sistem malo zamjeniti jer novi ljudi imaju nove ideje i treba im u svakom smislu novi kadar, upravo su i oni došli prije par mjeseci, te teže ka tome, da neko ko je dobar saradnik da bude i dio ekipe. Ako kao menadžment primjete da rezultati rada određenog kadra nisu zadovoljavajući predložit će to pred upravom i raspravljati o tome, vjerovatno donijeti neku takvu odluku. Poznat mu je H.E., koji u ovom periodu 2021 2022.godina obavljao funkciju tehnički rukovodioc rudnika, podzemna eksploatacija, proizvodnja se nije odvijala u planiranim mjerilima, i zbog toga je razriješen dužnosti, stranački je pripadao SDA a sindikat, vjerovatno je Sindikalna organizacija, kako se zove, Sindikat zaposlenika, a za vrijeme mandata S.E. unaprijeđen je i I.E. na mjesto rukovodioca elektroodržavanja.On je pripadnik PDA, on je vijećnik u Opštinskom vijeću Banovići ispred političke opcije PDA.

Svjedok D.E. na glavnom pretresu naveo je da je magistar tehničkih nauka iz oblasti rudarstva, zaposlen u RMU Banovići, trenutno ... u RMU Banovići, organizaciona jedinica Direkcija, član političke stranke SDA i ponosan je član te stranke, član Sindikata zaposlenika RMU Banovići koji je formiran 1946.godine kada je formiran i RMU Banovići.Do 24.7.2021.godine obavljao je dužnost tehničkog rukovodioca površinske eksploatacije, organizaciona jedinica Površinska eksploatacija, u

to vrijeme izvršni direktor za tehničke poslove bio je E.J., a direktor E.S., u vrijeme tog otkaza bio je član SDA i član sindikata zaposlenika RMU Banovići, bio je pozvan kod tehničkog direktora i kod generalnog direktora, oni su kazali, da on dobro radi, ali njima trebaju bolji rezultati i smatraju da će on bolje uraditi posao u organizacionoj jedinici direkcija nego na površinskoj eksploataciji. Oni su mu otkazali ugovor o radu zbog proizvodnje i poslovanja, kako bi se postigla bolja proizvodnja i poslovanje RMU, oni su smatrali da tako treba i on je to tako prihvatio kao takvo, nije apsolutno želio da se protivi tom dijelu, oni su na čelu uprave i oni određuju pravila u tom preduzeću, a radnici koji su ispod u hijerarhiji gledano po vertikali, prihvataju to što poslodavac kaže, najviše u interesu društva, premješten je na mjesto ekspert za površinsku eksploataciju, niže vrednovano, zarađivao je manje novaca, oko 700 maraka. Odnos izvršnog direktora za tehničke poslove E.J. i direktora S.E. prema rukovodioca organizacionih jedinica, odnosno sektora po odnosu njihove stranačke pripadnosti, po osnovu pripadnosti sindikatu je bio izrazito profesionalan, na sastancima oni su potencirali samo proizvodnju, proizvodnju i samo proizvodnju. Za vrijeme mandata J.E. i S.E. razriješeni odnosno smjenjeni su H.E., M.D., J.J., J.N., Š., rahmetli, S.G., koji su postavljeni na niže vrednovana radna mjesta, svi oni osim S.G. da su pripadali SDA i Sindikatu zaposlenika a jedino S.G. da je on pripadao PDA, dok je J.J. brat od E.J.

U unakrsnom ispitu od strane kantonalnog tužioca naveo je da nije tačno da je kao tehnički rukovodilac površinske eksploatacije imao koeficijent za obračun plate 3.5 a sada kao ekspert za površinsku eksploataciju ima koeficijent 3.55. Na pitanje da li je tačno da je J.J. otišao sa prethodnog radnog mjesta zato što je drugi zaposlenik B.B., dobio sudsku presudu da se vrati na to radno mjesto, ili je J.J. razriješen, smijenjen neovisno o B.B. i sudskoj presudi izjavio da je B.B. ponuđeno da dobije neko drugo radno mjesto ili da se vrati tamo, on je prihvatio da se vrati tamo, naravno ako je on prihvatio da se vrati, gospodin J. je smijenjen sa tog radnog mjesta, ali oni su mogli uraditi i drugačije i sudskom presudom nije bilo izričito da se mora vratiti na to radno mjesto, na to ili slično u vrijednosti materijalnih primanja. Pošto B. nije prihvatio sporazum između direktora, on se i vratio gore, oni su bili korektni i vratio se na površinsku kako je i tražio.

Na glavnom pretresu saslušan je svjedok N.J. koji je izjavio na upit branioca optuženog E.J. da je zaposlen u RMU Banovići, trenutno, glavni inženjer za površinsku eksploataciju, željeznicu i separaciju, u organizacionoj jedinici Direkcija. Na separaciji je u periodu od decembar, januar 2021.godine obavljao dužnost tehnički rukovodilac organizacione jedinice separacija, do mart ili april 2023.godine, tad mu je otkazan ugovor, tada je Izvršni direktor za tehničke poslove bio E.J. a generalni direktor je bio E.S., bio je pozvan i kod tehničkog E.J., proizvodnja je išla dobro ali, tadašnja uprava je tražila još bolju proizvodnju i tada je bio pozvan od strane uprave, razgovarao je s tehničkim J. da je slaba proizvodnja, da treba još bolja proizvodnja, treba da se zamjeni da se postavi neko drugi, zbog interesa društva, zbog rezultata proizvodnje je razriješen, to je u obavezi direktora da smjenjuju ako ne ide proizvodnja, to je njihova dužnost, **pripadao je SDA u vrijeme otkaza, i sindikatu zaposlenika RMU Banovići.** Za J. i S. tokom prisustva sastancima navodi da nikad nije bilo u pitanju da je bilo nešto stranački ili sindikalno, čitavo vrijeme su se bavili proizvodnjom, samo proizvodnjom, za povećanje proizvodnje, za vrijeme mandata J. i S. razriješeni su rukovodioci H.E., M.D., J.J., G.S. a koji su svi bili pripadnici SDA stranke i Sindikalne organizacije dok G.S. nije pripadao nikome kako on zna.

U unakrsnom ispitu od strane kantonalnog tužioca svjedok navodi da kada je izjavio da je smijenjen zbog loše proizvodnje mislio je na proizvodnju u čitavom rudniku ali separacija je usko grlo, i ako ne separiše separacija onda... a prije nego je postavljen za tehničkog rukovodioca za separaciju, radio je kao tehnički rukovodilac na transportnom sistemu za ugalj koji je usko vezan sa separacijom i na separaciji je provodio dosta vremena i prije nego je došao, a prije nego je smijenjen sa separacije obavio je dva razgovora sa tehničkim direktorom J. čiji sadržaj je bio da ne ide proizvodnja na separaciji, da se mora nešto raditi da se moraju zamjeniti, u pitanju je rudnik, u

pitanju je 1700 radnika jer kada je došao proizvodnja je dobro išla ali uprava, tadašnja uprava je tražila još bolje rezultate na način što je tadašnja uprava čitavo vrijeme potencirala na proizvodnji na separisanju uglja, i normalno on se nije htio protiviti takvoj njihovoj odluci. Tehnički rukovodilac separacije ne može uticati na to kakve će kvalitete doći ugalj iz jame ili iz površinskog kopa niti na to koliko će se kome i po kojoj cijeni prodati ugalj, to radi komercijalna služba a tehnički rukovodilac radi, njegovo je da proizvodnja što bolja.

Na dodatni upit branioca A.G., svjedok je izjavio da tehnički rukovodilac može uticati koliko će uglja biti deponovano i koliko će količina uglja biti isporučeno sa površinskih kopova i iz jame na separaciju u tom smislu što treba da je stalno u koordinaciji sa tehničkim rukovodiocem površinske eksploatacije i uvijek se dogovara kakav kvalitet uglja dolazi i koji asortiman treba u smislu da je sa njima u kontaktu a kada je njemu otkazan ugovor u martu 2023.godine prebačen je na mjesto glavni inženjer organizacione jedinice direkcija i to je niže vrednovano radno mjesto u odnosu na radno mjesto tehnički rukovodilac separacije što je manje i po mjesečnim primanjima oko 700- 800 maraka.

Na glavnom pretresu, saslušan je svjedok **S.H.** koji je na upit branioca A.G. izjavio da je od 2001.godine zaposlen u RMU Banovići a da je od 2020.godine obavljao poslove pomoćnika izvršnog direktora za tehničke poslove za podzemnu eksploataciju, a od 2023.godine nakon što je direktor promijenio ugovor o radu obavlja poslove pomoćnika direktora društva za strateški razvoj i istraživanje tržišta. Koncept operativnih sastanaka u to doba dok je bio na mjestu pomoćnika E.J., je takav da su imali u kontinuitetu 2020.godine do početka 2023.godine jutarnje operativne sastanke, znači svako jutro, ponedjeljak, srijeda, četvrtak i petak a utorkom se održavao jedan širi sastanak gdje su bili prisutni svi tehnički rukovodioci svih organizacionih jedinica, pogona i ostalih radnih cjelina, na tim radnim sastancima prisustvovao je G.M. dok je bio rukovodilac organizacione jedinice za separaciju on je sa ostalim tehničkim rukovodiocima prisustvovao utorkom, na ovom proširenom sastanku. J.E. prema rukovodiocima je bio jako korektan i prema svima čak prema izjavi svjedoka „ za moj ukus i previše korektan kada su u pitanju bili problemi zastoja proizvodnje, zastoja elektromašinskih strojeva te nije ni jednog momenta primjetio da je on nekog od njih gledao drugačije zbog političke, vjerske, nacionalne ili bilo koje druge pripadnosti“. Navodi da su G. i M.H. pripadali Sindikalnoj organizaciji RMU Banovići, gdje je H.M. bio predsjednik skupštine te sindikalne organizacije a G.M. je član i sindikalni povjerenik te sindikalne organizacije. Na upit branioca „Da li ste ikada na tim proizvodnim sastancima primjetili, odnosno opazili da li je G.M. isticao određene probleme u vezi funkcionisanja organizacione jedinice separacija? I na koji način se ponašao optuženi J. u takvoj situaciji? Odgovorio Vidite, posao svakog tehničkog rukovodioca u pogonu da tim proširenim sastancima koje održavamo utorkom, da iznese problematiku proizvodnje, zastoja elektromašinskih i bilo kakvih u prethodnoj sedmici i da da prijedloge. Kad god je G.M. ili bilo koji od tehničkih rukovodioca iznio problem, dobio je punu podršku od gospodina J., tadašnjeg tehničkog direktora, čak smo imali i situacije, na njegovu zamolbu, ja sam kao starješina štaba organizovao i vježbe čete za spašavanje u separaciji, da bismo gospodinu G. pomogli da očisti strojeve da bi u određenim momentima, određene elektromašinske strojeve stavio u pogon, da bismo ispunili plan proizvodnje.“ Dalje navodi da se ne sjeća da je G.M. nekada na tim proizvodnim sastancima ili na neki drugi način pominjao neke opstrukcije u radu međutim navodi da ne zna kada je to tačno bilo, koje godine je bilo, u kancelariji svjedoka gdje je sjedio i B.A., tehnički direktor J. je došao vidno uzrujan i rekao da je razgovorao maloprije i da je kod njega bio gospodin G. i da je tražio do njega da ga smjeni zato što ima pritiske od njegove sindikalne organizacije da vrši opstrukciju proizvodnje, odnosno tehnološkog procesa u separaciji. Na tim sastancima E.J., tadašnji tehnički direktor je insistirao na tome da se ostvare planirani i zacrtani ciljevi u proizvodnji separisanog uglja radi ostvarivanja što veće dobiti i postupao u interesu RMU.

U unakrsnom ispitu svjedok navodi da E.J. nije bio tehnički direktor tokom 2020.godine ali je bio u dijelu 2021., 2022., i 2023.godine, a znao je prisustvovati razgovorima između optuženih S. ili J. ili bilo koga od njih sa jedne strane i G.M. sa druge strane u vezi njegovih rezultata rada, kad imaju problem u separaciji, onda se znalo desiti i da tehnički direktor i direktor, te B. koji je pomoćnik za separaciju površinsku, željeznički transport, pokušavaju da nađu rješenje problema kada su se dešavali u separaciji, a s obzirom da je obaveza tehničkog rukovodioca da u slučaju bilo kakvih smetnji u proizvodnji izvjesti tehničkog direktora a tehnički direktor pošto nije najpametniji čovjek na svijetu okupi iskusnije ljude oko sebe i razgovara se oko tih stvari. Znači bilo je takvih sastanaka sa G.M., možda se ne tiče ovog predmeta ili tiče, koje godine je to bilo, kada su išli u separaciju da pomognu G.M. da riješi problem u separaciji jer je po sistematizaciji bilo 20 bravara po ugovoru a on je imao 40. Bilo je tamo viška bravara a tražio je da mu se raspiše tender, da mu se dovede neka druga firma da radi u toj firmi, prisustvovao je tim razgovorima, a bio je prisutan razgovorima optuženih S. ili J. ili jednog od njih dvojice sa G.M. u vezi njegovih loših rezultata rada više puta jer je uvijek bilo problema u separaciji.

Na glavnom pretresu saslušan je i vještak ekonomske struke A.Š. koja je izvršila vještačenje po naredbi suda a po prijedlogu odbrane optuženih sa zadatkom da utvrdi količinu proizvodnje i plasmana uglja po mjesecima za 2021.godinu RMU „Banovići“ d.d.Banovići sa posebnim osvrtom na količinu proizvodnje i **plasmana** uglja u mjesecima januar – juli 2021. godine i juli – decembar 2021.godine, - zatim količinu proizvodnje i plasmana uglja sa organizacione jedinice Separacija DEPO-a RMU „Banovići“ d.d.Banovići u periodima 2019.godina do 31.07.2021.godine, od 31.07.2021.godine do 31.12.2021.godine i od 01.01.2022. godine do 31.12.2022.godine, - prihode ostvarene po osnovu prodaje uglja sa organizacione jedinice Separacija DEPO-a RMU „Banovići“ d.d.Banovići u periodima 01.01.2021.– 31.07.2021.godine i od 01.08.2021.–31.12.2021.godine, - da izvrši analizu proizvodnje i plasmana uglja u RMU „Banovići“ d.d.Banovići po danima u mjesecu julu 2021.godine, da izvrši finansijsku projekciju proizvodnje i plasmana uglja u RMU „Banovići“ d.d.Banovići u mjesecima avgust – decembar 2021.godine pod pretpostavkom da je proizvodnja ostala ista i da izvrši usporedbu sa stvarnim finansijskim stanjem proizvodnje i plasmana u mjesecima avgust – decembar 2021.godine, kao i da utvrdi kome od kupaca su izvršene isporuke uglja RMU „Banovići“ d.d.Banovići i u kojim količinama po mjesecima u 2021.godini.

Dokumentaciju koju je koristila a koja joj je dostavljena od strane RMU Banovići je sljedeća: Izvještaj o ostvarenju proizvodnih i finansijskih rezultata RMU “Banovići” d.d.Banovići za mjesec Decembar 2021.godine (kumulativ za cijelu godinu); Izvještaj o ostvarenju proizvodnih i finansijskih rezultata RMU “Banovići” d.d.Banovići za mjesec Juli 2021.godine; Pregled stanja depoa Deponovano-plasirano za period 2019. – 2022.godina, Pregled plasmana uglja (izlaz artikala) po mjesecima od 01.01.2021.godine do 31.12.2021.godine; Pregled dnevne prodaje uglja za mjesec Juli 2021.godine; Pregled zaliha uglja na depou za period od 01.01.2021.godine do 31.07.2021.godine i od 01.08.2021.godine do 31.12.2021.godine, te je iznijela sljedeće mišljenje :

Ostvarena proizvodnja uglja u RMU „Banovići“ d.d. Banovići po mjesecima za 2021.godinu je 1.593.865,78 tona uglja, a plasman je u iznosu od 1.575.215,58 tona uglja, odnosno 98,83 %, a što je za 1,17 % manje plasirano uglja u odnosu na proizvodnju. Mjesečna prosječna ostvarena količina proizvodnje iznosi 132.822,15 tona uglja, dok je mjesečna prosječna ostvarena količina prodaje uglja u iznosu od 131.267,97 tona. U mjesecima od januara do jula 2021.godine, ostvarena proizvodnja uglja u RMU „Banovići“ d.d.Banovići je u ukupnom iznosu od 919.156,28 tona uglja, a plasirano je uglja u iznosu od 892.763,48 tona, odnosno 97,13 %, **što je za 2,87 % manje plasirano uglja nego što je proizvedeno.** U mjesecima od jula do decembra 2021.godine, ostvarena proizvodnja uglja u RMU „Banovići“ d.d.Banovići je u ukupnom iznosu od 805.077,00 tona uglja,

a plasirano je uglja u iznosu od 813.292,80 tona, odnosno 101,02 %, što je za 1,02 % više plasirano uglja nego što je proizvedeno.

Drugi zadatak da se utvrdi proizvodnja uglja sa organizacione jedinice Separacija DEPO-a RMU „Banovići“ d.d.Banovići u periodima 2019.godina do 31.07.2021.godine što je u ukupnoj količini od 141.830,00 tona, a plasman uglja u istom ovom periodu je iznosio 110.056,60 tona, izraženo u procentima 77,60 %, odnosno plasman uglja je manji za 22,40 % u odnosu na proizvodnju uglja. Proizvodnja uglja sa organizacione jedinice Separacija DEPO-a RMU „Banovići“ d.d.Banovići u periodu od 31.07.2021.godine - 31.12.2021.godine je u ukupnoj količini od 45.800,00 tona, a plasirano je 54.872,30 tona, izraženo u procentima 119,81%, odnosno više je plasirano uglja za 19,81 % u odnosu na količinu proizvodnje. Proizvodnja uglja sa organizacione jedinice Separacija DEPO-a RMU „Banovići“ d.d.Banovići u periodu od 01.01.2022.godine do 31.12.2022.godine je u ukupnom iznosu od 114.335,00 tona, a plasirano je 146.267,81 tona, izraženo u procentima 127,93 %, odnosno više je plasirano uglja za 27,93 % u odnosu na količinu proizvedenog uglja.

Prihodi ostvareni po osnovu prodaje uglja sa organizacione jedinice Separacija DEPO-a RMU „Banovići“ d.d. Banovići u periodu od 01.01.2021.–31.07.2021.godine po prodajnoj cijeni kotlovskog uglja su iznosili 1.388.358,93 KM (uključeno 6 mjeseci), a u periodu od 01.08.2021. – 31.12.2021.godine su iznosili 3.558.603,89 KM (uključeno 5 mjeseci). Prihodi ostvareni po osnovu prodaje uglja sa organizacione jedinice Separacija DEPO-a RMU „Banovići“ d.d.Banovići u periodu od 01.01.2021.–31.07.2021.godine po prodajnoj cijeni koštanja uglja su iznosili 1.113.742,67 KM (uključeno 6 mjeseci), a u periodu od 01.08.2021. – 31.12.2021.godine su iznosili 2.836.521,91 KM (uključeno 5 mjeseci). Analizom proizvodnje i plasmana uglja u RMU „Banovići“ d.d. Banovići po danima u mjesecu julu 2021.godine je utvrđeno da je planirana dnevna količina uglja za mjesec juli 2021.godine 4.722,00 tone, a ukupna planirana količina uglja za mjesec juli 2021.godine je 146.382,00 tona. **Plasirana dnevna količina uglja se mijenja svakodnevno**, a ukupna plasirana količina uglja za mjesec juli 2021.godine iznosi 130.838,20 tona, a u istom mjesecu proizvedeno je 130.367,50 tona uglja, odnosno plasirano je više 470,70 tona uglja u odnosu na količinu proizvedenog uglja. U mjesecima august – decembar 2021.godine projicirana količina proizvodnje uglja u RMU „Banovići“ d.d.Banovići bi iznosila ukupno 656.540,20 tona, a projiciran i plasman uglja bi iznosio 637.688,20 tona, a što bi značilo da bi manje bilo plasirano uglja za 18.852,00 tone u odnosu na proizvedenu količinu ili za **2,87 %**. Projicirani prihod od prodaje uglja po prosječnoj prodajnoj cijeni koštanja u RMU „Banovići“ d.d.Banovići u mjesecima august - decembar bi iznosio 59.418.453,05 KM, a po prosječnoj prodajnoj cijeni koštanja kotlovskog uglja bi iznosio 40.973.172,03 KM. U mjesecima august – decembar 2021.godine ostvarena količina proizvodnje uglja u RMU „Banovići“ d.d.Banovići je ukupno 674.709,50 tona, a ostvareni plasma uglja je u ukupnom iznosu od 682.452,10 tona, a što je za 7.742,60 tona više plasirano u odnosu na proizvodnju, ili za 1,15 %. Ostvareni prihod od prodaje po prodajnoj cijeni koštanja uglja u RMU „Banovići“ d.d.Banovići u mjesecima august - decembar je iznosu od 65.712.243,55 KM, a po prodajnoj cijeni koštanja kotlovskog uglja je 44.829.456,49 KM. Ako poredimo ostvarenu količinu proizvodnje uglja i projiciranu prosječnu količinu da je proizvodnja ostala ista može se uvidjeti razliku u iznosu od 18.169,30 tona, što znači da je ostvarena količina proizvodnje veća za 2,77 % u odnosu na projiciranu. Što se tiče plasmana uglja, ostvareni plasma uglja je veći za 44.763,90 tona ili za 7,02 % u odnosu na projicirani. Prodajna cijena koštanja uglja je veća za 3,110524 KM ili za 3,34 % u odnosu na prosječnu prodajnu cijenu. Prodajni iznos uglja je veći za 6.293.790,50 KM ili za 10,59 % u odnosu na projicirani prodajni iznos. Prodajni iznos po toni kotlovskog uglja je veći za 3.856.284,46 KM ili za 9,41 % od projiciranog prosječnog prodajnog iznosa po toni kotlovskog uglja.

Isporuke uglja u 2021.godini su izvršene sljedećim kupcima: kupci – domaće tržište u iznosu od 93.170,38 tona, Toplana Banovići u iznosu od 5.902,50 tona, Alumina Zvornik u iznosu od 193.471,20 tona, fizička lica u iznosu od 12.306,50 tona, izvoz - inokupci u iznosu od 88.358,80 tona, vlastita potrošnja u iznosu od 633,00 tone, Soda Invest u iznosu od 131.949,90 tona, Termoelektrana 1.036.686,60 tona, radnici na odgođeno plaćanje u iznosu od 4.695,50 tona, Arcelor Mittal u iznosu od 7.047,20 tona i Natron Hayat u iznosu od 994,00 tone.

Na upit branioca M.A. kolika je bila proizvodnja i plasman uglja za prvih sedam mjeseci 2021.godine vještak je izjavila da je za period januar – juli 2021.godine ostvarena proizvodnja je 919 156,28 tona a ostvarena količina plasmana u istom tom periodu je 892.763,48 tona, dok od sedmog do dvanaestog mjeseca količina ostvarena proizvodnje je bila 805.077 tona a ostvarena količina plasmana je bila 813.292.80 tona uglja.

Izjavila je da je pokazatelj prosječne mjesečne proizvodnje relevantan pokazatelj o tome koji period je uspješniji ili bolji ako poredimo dva ili više perioda posmatranja jer će pokazati stvarni odnos između posmatranih perioda te u vezi s tim prosječna mjesečna količina proizvodnje za period od januara do jula 2021.godine jeste 131.308,04 tone a ostvarena prosječna mjesečna količina proizvodnje u periodu juli august, 134.179,50 tona, a plasman u prvom periodu januar juli, ostvarena prosječna mjesečna količina plasmana je 127.537,64 a u drugom periodu ostvarena količina plasmana je veća i iznosi 135.548,80 tona **te je došlo do povećanja proizvodnje i plasmana po ovim prosječnim mjesečnim rezultatima u periodu nakon jula 2021.godine nakon što je G.M. smjenjen te se može reći da je posmatrani period od jula do decembra znatno bolji sa aspekta proizvodnje i plasmana.**

Prema riječima vještaka postoji razlika između proizvedenog i plasiranog uglja u količinama u tome što proizvedeni ugalj, a to je ona količina uglja koja je ukupno proizvedena u RMU Banovići i ona se sastoji od količine uglja koje sa plasira i ona koja se deponuje, a plasman uglja to je ona količina koja je ukupno plasirana iz proizvodnje i sa depoa, separacija te je bitan za društvo ovaj odnos između proizvedenog i plasiranog uglja, zato što time dolazi do porasta prihoda preduzeća i dobiti, a smanjuju se zalihe jer ako je proizvodnja veća, a manji je plasman, veće su zalihe ako je veći plasman manje su zalihe i dolazi do većih prihoda.

Odnos proizvodnje i plasmana u prvom periodu taj index iznosi 97.13 posto to jeste manje je plasirano uglja u odnosu na proizvodnju za nekih 2.87 posto dok u drugom periodu index iznosi 101,02 posto, više je plasirano uglja za 1,02 posto u odnosu na proizvodnju dakle, dolazimo u situaciju da se **više plasira nego što je proizvedeno, a to je moguće zato što imamo na depou zalihe stvorene i one su plasirane zajedno sa proizvodnjom,** a i sa ove tačke plasmana proizvoda i njihove proizvodnje mogu se razmatrati rezultati rada, oni su bolji u ovom kasnijem periodu u odnosu na prvi period. Što se tiče depoa, to je proizvedeni ugalj koji nije prodat i on predstavlja zarobljena sredstva a vještak je imala zadatak i da analizira period od 2019.godine, to je period kada je G.M. stupio za rad, 24.10.2019. godine pa do 2022. godine, pa na upit branioca : možete li nam reći koliko se uglja sa depoa plasiralo po godinama dakle od 2019. godine pa do 2022.godine izjavila da plasirane količine u 2019.godine su 69 772,50 tona, 2020. godine 18.676,30 tona, u 2021.godini 76.480,10 tona i u 2022.godini 146.267,81 tona te nakon ovog perioda 2019.godine dolazi do naglog pada po ovim pokazateljima, realizacije, odnosno plasmana uglja sa depoa koji se osjeti sve do sredine 2021.godine osjeti se pad plasmana uglja, onda ide na više i mjesečni pokazatelji to govore.

Ako proizvodimo a ne plasiramo proizvod dolazi do gomilanja zaliha. Smanjuju se prihodi preduzeća, smanjuje se dobit i to nije ekonomski opravdano jer cilj je svima da tu nabavnu cijenu što više pretvorimo u prodajnu, što više uspijemo dignuti cijenu i plasirati je kupcima, radi ostvarenja dobiti preduzeća. Za 2020.godinu sa depoa je plasirano 18.676,30 tona a kada je u pitanju 2021.godina ali period od januara do jula, u tom periodu deponovano je uglja od januara do jula 48.281.40 tona, a plasirano je 21.607,80 tona -više od pola manje.U periodu od augusta do decembra

nakon G. na depou je bilo 45.800 tona deponovanog uglja a plasirano je 54.872,30 tona odnosno 119,81 posto pokazatelj, porast za 19,81 posto, više plasirano u odnosu na proizvedeno. Na upit branioca M.A. „Možete li nam se izjasniti kakav je odnos proizvodnje na depo i plasmana sa depoa, za period do jula 2021. godine a kakav za drugi period procentualno izjavila je da je za prvi period index pokazatelj je 44,75% odnosno može se reći da je manje plasirano uglja nego proizvedeno za nekih 55 posto. A drugi period, poslije G., pokazatelji govore da je to 119,81% odnosno više je plasirano uglja nego što je proizvedeno za 19,81%. Odnosno pokazatelj kaže 119,81% **te to znači da je u drugom periodu plasirano enormno više uglja sa depoa nego u ovom prvom periodu za vrijeme G.M.** Nakon što je ostvaren uvid u tabelu 2.4.1 na stranici 9. nalaza gdje je vještak po danima analizirala proizvodnju i plasman uglja u RMU Banovići u mjesecu julu 2021.godine pa na upit branioca „ Kakva je bila prodaja u periodu od prvog do desetog jula“ izjavila 44.641,70 tona uglja a na upit kakva je bila prosječna prodaja i plasman za taj period? Vještak pojasnila „Podijeljeno sa ovih 10 dana to je 4.464,17 tona. Nakon toga se izjasnila kolika je bila prosječna prodaja i plasman od 11.7. zaključno sa 21. julom? Ukupno 44.681 tona, gdje je 11, dana kada se to podjeli sa 11, to je **4.061,91 tona** dnevno te se može reći da je evidentno lošija nego za proteklih 10 dana jula za nekih 403 tone. Dok je **plan** za mjesec juli bio ukupno, 146.382 tone dnevni je **4722 tone**. Na tabeli 2.5.1. i tabelu 2.5.2., prikazano je koliko je stvarno ostvareno prihoda za period august - decembar 2021.godine i to je 65.712.243,55 KM prodajni iznos po toni uglja po proizvodnoj cijeni koštanja, po toni kotlovskog uglja. 44.829.456,49 KM. Da je u ovom periodu august-decembar proizvodnja i plasman ostao isti kao što je bio januar-juli 2021.godine, odnosno da se nastavilo raditi kao prvih 7 mjeseci, RMU bi ostvario prihoda u narednih pet mjeseci 59.418.453,05 KM međutim, ostvario je 65 miliona, dakle bio u dobitku.

Odgovarajući na pitanja advokata A.G. iz B., branioca optuženog J.E., vještak je navela da je sa depoa za period od 1.1.2021.godine do 31.7.2021.godine plasirano 21.607,80 tona uglja, a za period od 1.8.2021. godine do 31.12.2021. godine plasirano je 54.872,30 tona, te je u drugom periodu znatno više plasirano uglja sa depoa, dok novčani prihodi ostvareni prodajom uglja u periodu 1.1.2021.godine do 31.7.2021.godine iznose 1.112.742,67 KM a u drugom periodu iznose 2.836.521,91 KM. To je po proizvodnoj cijeni koštanja. Drugi period je od 1.8.2021.godine do 31.12.2021. godine, te su prihodi rudnika povećani u periodu nakon 1.8.2021. godine, za oko za milion i sedamsto. U 2021. godini Natron Hayatu je plasirano/isporučeno 994 tona uglja a obziom da je ukupno plasirano sa depoa u periodu 21.7.2021. godine do 31.12.2021. godine 54,872,30 tona, može se reći da je količina uglja koja je sa depoa plasirana Natron Hayatu zanemariva u odnosu na ukupnu količinu plasiranog uglja te se ne može zaključiti da je do povećanja prodaje, odnosno plasmana sa depoa došlo zbog ugovora koji je zaključen sa Natron Hayat.

U unakrsnom ispitivanju od strane kantonalnog tužioca vještak je izjavila da na veći dohodak koji je utvrdila je uticala veća količina proizvodnje u odnosu na predviđenu kao i veća cijena u odnosu na prosječnu cijenu, s tim što je pojasnila da ako ima određenu proizvodnju i prodaju u nekom periodu i ako ima određenu količinu uglja kada podijeli na sedam mjeseci dobije u suštini opet isti zbir, da je za firmu bolje se bazirati na plasman uglja što se tiče povećanja prihoda nego na proizvodnju, zbog tog uglja koji se nalazi na depou, bitnije je njega plasirati, odnosno prodati po što većoj cijeni jer veća proizvodnja od predviđene i veća cijena od prosječne predviđene utiču na veći prihod. Na strani 3. i 4. Tabela 2.1.1. koja je kasnije razrađena kroz dvije tabele na dva perioda, dat je pregled količine proizvedenog uglja i količine plasiranog uglja za 2021.godinu razdvojeno po mjesecima, u četvrtoj rubrici te tabele, naveden je index koji predstavlja odnos ostvarenog plasmana u odnosu na ostvarenu proizvodnju te je navela da je tačno da se u periodu januar – juli 2021. godine, taj index stalno povećavao da bi u junu i julu prešao 100% te ako je taj index u junu i julu prešao 100% to znači da je u tim mjesecima više uglja plasirano, nego što je proizvedeno. Zatim u tabeli

broj 2.2.2. na strani 6. nalaza, dat je pregled količina uglja koje su dopremljene na depo i koje su plasirane sa depoa za period 2019., godina, 2020. godina i 2021. godina po mjesecima te se druga kolona koja se zove količine uglja na depou, u zagradi T to je kao izraženo u tonama, kada se pogleda 2021.godina, razdvojeno po mjesecima, u toj koloni kada su u pitanju mjeseci u 2021. godini nalaze količine uglja koje su u toku tog mjeseca dopremljene na depo, ali ne i količine uglja koje su ukupno bile na depou te kada se pogleda ova tabela u junu i julu 2021. godine, plasirana sa depoa je veća količina uglja u procentu od 45% za juni odnosno 8% i još nešto za juli, od količine uglja koja je dopremljena na depo što znači da su se nalazile neke zalihe na depou već.

Sa depoa u ova dva mjeseca plasirano više 45% odnosno 8%, nego što je dopremljeno na depo, a smanjile su se količine uglja na depou u ova dva mjeseca.

Što se tiče količina uglja na depou tužilac je naveo da je na pitanje braniteljica rekla da je u periodu 1.1. – 31.7.2021.godine ukupna količina uglja koja je dopremljena na depo 48.281,40 tona a da je količina uglja koja je dopremljena na depo od 1.8. do 31.12.2021. godine 45. 800 tona. Pa je prosječno po mjesecima, kada se prvi period dijeli sa 7 mjeseci a drugi sa 5.pa je prosječno došlo na depo u prvih 7 mjeseci, 6897,34 tone a u drugom periodu je 9.160 tona.

Na strani 7 nalaza navedeno je nakon 2020.godine, to jeste u 2021. godini u 2022. godini da je došlo do povećanja plasmana uglja u odnosu na količinu proizvedenog uglja i to u značajnim iznosima. Na strani 8. pasus prvi, gdje je elaboriran kotlovski ugalj koji zbog svojih kvalitativnih osobina, nije prihvaćen od strane Elektroprivreda BiH, nego je depoisan te se naknadno, nakon dodatnih tretmana otprema prema termoelektrani, a što vještak navodi je saznala dok je vršila vještačenje od saradnika iz rudnika, jer taj ugalj kotlovski on najviše i zauzima prihode, najveća količina je tog uglja i došla je do podatka da treba koristiti tu kao prodajnu cijenu uglja jer to je nekako taj ugalj se najviše depoše, on dolazi na depo i on se prerađuje na depou.

Zatim u tabelu 2.4.1. o kojoj se već izjašnjavala na pitanje braniteljica, na strani 9 dala je analizu proizvodnje i plasmana uglja, po danima u julu 2021.godine, gdje je navela da je u tom mjesecu, u julu 2021.godine, plasirano 470,70 tona uglja više, u odnosu na količinu proizvedenog uglja, a ti podaci proizilaze iz zadnje kolone pomenute tabele koju je nazvana razlika plasmana u proizvodnji, ako se ispred broja nalazi znak minus to znači da je dnevno plasirano manje uglja nego što je proizvedeno i obrnuto, da je u periodu od 1. – 21.7.2021. godine plasirano 1182,10 tona uglja više u odnosu na količinu proizvedenog uglja što znači ovdje je bila razlika plasmana i proizvodnje, da je više plasirano u tonama nego što je proizvedeno, koje je plasirano više, to znači da je sa depoa otišlo više **pošto su na depou bile zalihe** međutim vještak je pojasnila da se ovdje ne radi samo o depou, ovdje se radi analizi čitavog rudnika, nije samo depo u pitanju, a ovaj drugi period od 22. do 31.jula da je plasirano 711,40 tona uglja manje u odnosu na količinu proizvedenog uglja.

Na dodatni upit branioca M.A., vještak je izjavila da ova zadnja tabela o kojoj se govorilo, ona se ne tiče samo depoa, nego ukupnog plasmana i rudnika čitavog.

Optuženi E.S. dao je iskaz u svojstvu svjedoka navodeći da je to u interesu čitavog slučaja da se dođe do svih činjenica i saznanja, tako da nema ništa protiv, da tužilac i sudija ukoliko imaju pitanja da pitaju. Navodi da je po zanimanju ..., smjer ..., odnosno po vokaciji po zvanju ..., od 1997.godine je u JU MSS Srednja škola ... na poslovima profesora ... predmeta, gdje je tokom tog dijela karijere stekao zvanje mentora i profesora savjetnika, istovremeno radio kao spoljni saradnik za ekonomske poslove u porodičnoj firmi. Tokom vremena je bio u više navrata predsjednik stručnog aktiva, ekonomskog stručnog aktiva, zatim bio član upravljačkih struktura RMU Banovići kao član odbora za reviziju, predsjednik upravnog odbora privredne Komore TK, pomoćnik, odnosno koordinator za praktičnu nastavu u JU MSS Banovići, trenutno radi u srednjoj školi ... na poslovima profesor ... predmeta, bio je direktor RMU Banovići od sredine 2021.godine do sredine 2023.godine a tu funkciju je preuzeo jer je bio član upravljačke strukture RMU Banovići, kao član odbora za reviziju,

izuzetno dobro poznao stanje u RMU Banovići, da po vokaciji je menadžer. Na osnovu javnog oglasa koji je objavljen, prijavio se, gdje je prošao konkursnu proceduru, i na osnovu prethodne saglasnosti Vlade Federacije BiH, je imenovan za direktora RMU Banovići. Odbor za reviziju RMU je odbor u kom se vrši analiza svih segmenata poslovanja, ne radi samo o finansijskim pokazateljima nego i o procesnim radnjama, aktivnostima, procedurama, dakle kompletno poslovanje RMU Banovići se analizira kroz taj odbor za reviziju. Pored tih analiza, ono što je možda još i bitnije, nije to samo stvar analizirati, nego i davati preporuke upravljačkim i rukovodnim strukturama da se eliminiiraju određene devijacije, koje su uočene tokom revizija pojedinih predmeta, daju se praktično preporuke, na osnovu kojih upravljačke i rukovodne strukture su dužne da postupaju da bi eliminirali određene devijantne situacije, proceduralne pogreške, pogreške u samom procesu poslovanja. Kada je preuzeo dužnost direktora RMU Banovići, stanje u tom trenutku je bilo, izuzetno zabrinjavajuće. Polugodišnji gubitak oko pet i pol do pet i devesto, oko pet i nešto miliona KM gubitak, ono što je bilo također zabrinjavajuće, to je požar u jami Omazići, koji je praktično jedan od proizvodnih pogona njihovih ugljenokopa izbacio iz funkcije na skoro godinu dana pa i duže tokom vremena je bilo problema, da bi se stabilizirao taj proces, ali tone uglja nisu do Nove godine, uspjeli iskopati iz jame Omazići. Nadalje, šta je bilo još zabrinjavajuće. To je dotrajala oprema, koja je prilično limitirala mogućnost unapređenja proizvodnje. Imate materijalne resurse koji su vam dati, radnu snagu, ukoliko materijalne resurse ne možete tako brzo aktivirati i staviti u stepen veće iskorištenosti, ono gdje možete djelovati, uvijek možete djelovati u svakoj organizaciji, to je putem kadrova i putem ljudskih resursa. Problem sa tim materijalnim resursima je proizašao iz praktično dvije investicije, jedna propala investicija, to je famozna TE Banovići, blok 1. gdje je utrošeno 10 do 12 miliona, KM i transportni sistem, čija investicija traje od 2015, 2016., 2017.godine ali gdje je u te dvije investicije utrošeno nekih 60tak miliona KM koje su trebale biti usmjerene, u to vrijeme drugačije raspoređene, drugačije terminski planirane i nedostatak tih sredstava uloženi u bagerske kamionske kapacitete umnogome su onemogućavale da u narednom periodu kroz dodatni, bolji angažman tih materijalnih resursa, ostvari se ono što je u tom trenutku bilo neophodno za RMU Banovići. Mogli su se oslanjati praktično na ono što imaju kao nešto što je varijabla. Dakle, to su imali fiksno, a varijabla je tu praktično bila, bili su ljudski resursi.

Osnovni princip jeste unapređenje poslovanja, kroz unapređenje rezultata. Ono što je bilo neophodno učiniti, a to su smatrali ne on kao prvi u menadžmentu, nego kompletan menadžment, uprava, da se moraju obzirom na date okolnosti u kojima su radili u tom periodu, da se moraju redefinirati poslovne politike na način da po više linija djelovanja mijenjaju stvar. Jedna od tih linija djelovanja jeste da su ono što praktično imaju već, a poznato je i spominjano je u ovom procesu kao depo, dakle uskladišteni ugalj da ga praktično aktiviraju i da ga koriste u većoj mjeri kako bi iskompenzirali, iako je on lošeg kvaliteta, ali kroz obim proizvodnje da iskompenziraju nedostatak kvaliteta jamske proizvodnje. Nadalje, fokus je bio na unapređenju djelovanja, dakle brzinu donošenja odluka, zatim ubrzanju procesa, rudnik je jedna tako troma organizacija od 2700 ljudi, tromo postavljene procedure same koje su postavljene same da se daje suviše vremena u tom procesu donošenja odluka i provođenja aktivnosti, da je jednostavno moralo se raditi i na tom dijelu. Nadalje, odgovornost, povećanje odgovornosti donosi se odluka rukovodnog i nadzorno tehničkog osoblja i naravno, dio povećanja stepena discipline u kolektivu. Identificirali su uska grla u radu rudnika, u procesu finaliziranja i plasmana uglja na tržište jeste praktično separacija. Ako imate dovoljne količine uglja u ugljenokopima, ako imate materijalne resurse takve kakve imate, imate ljudske resurse i imate praktično zaključene ugovore na sveukupnu proizvodnju, koje uprava putem komercijalnog sektora završava, zaključuje, donosi odluke, ukoliko sve to imate, osnov za količinu plasmana jeste rad praktično separacije i separacija, misli da je ona oduvijek bila to usko grlo u kojem ukoliko se ne daje maksimum, ako nema maksimum angažmana svih od nadzorno tehničkog osoblja do radnika, ukoliko tu nešto ne štima, naravno da to osjeti čitav rudnik. Shodno tome, ukoliko nemaju bolje pokazatelje, bolje rezultate, sve ono drugo što su planirali, praktično

neprovodivo je, ako nema rezultata, ako ta tačka ne daje ono što praktično treba da daje, onda sve drugo može se ovamo unaprijediti, mogu se nabaviti stotinu kamiona novih, uposliti nove radnike, može se sve uraditi, ukoliko ta tačka koja je kritična praktično, jednostavno je ne možete zaobići. Oni su nekada kasnije pokušavali, tražili načine, da vide, da unaprije, da inoviraju neke stvari, ali sve ide praktično preko separacije, **jer ona je ta koja plasira, ona ne prodaje, prodaju vrši uprava**, vrši komercijalni sektor, tačno komercijalni sektor, uprava je tu da usmjerava i da donese odluke, da kaže slažu se ne slažu se, on kao direktor da potpiše ugovor, dalje je to domen komercijale, prodaja kao prodaja, ali plasman zavisi od toga što je uprava i komercijala uradila, a oni su u tom periodu i svake godine i prije i poslije, komercijala i uprava završe posao, onda imaju taj segment separacije koji ili daje ili nedaje rezultate. Uprava dogovori posao, komercijala tu učestvuje a da li će biti izvršen posao je pitanje plasmana sa separacije? separacija je ta praktično koja, od nje se zahtjeva da diktira na osnovu planova koje on napravi, kaže evo danas prodamo to, zna se elektroprivredi treba da ide toliko, Alumini toliko, za komercijalu će ići toliko i separacija je ta koja zahtjeva ugallj iz površinskih kopova i iz jame kada je jama u funkciji. **Koliko će ko dozirati separacija je ta koja će tražiti, koliko će ko dozirati, separacija je ta koja će tražiti koliko će ko da dozira određene količine uglja da bi mogli ispuniti to što su planirali, a što imaju obavezu da ispune, jer postoje ugovori za prodaju, koje obavezuju cijelu društvo.** Odmah od prvog dana su pokušali da budu potpuno proaktivni, analiza, analiza, analiza stanja. Analiza rezultata, analiza stanja, ovog gubitka, zašto je taj gubitak, gdje su kritične tačke. Niz sastanaka sa prvim saradnicima, sa rukovodiocima. Obilasci proizvodnih pogona da vide, na kraju ima tu i onaj menadžerski dio, motivacioni dio, koji treba da unaprijedi poslovanje kroz pojavljivanje najvišeg sloja menadžmenta među običnim radnicima, dakle kroz analizu stanja i rezultata, rezultata i stanja, naravno da su definirali te kritične tačke i da su poduzeli aktivnosti, jedna od tih aktivnosti su bile i kadrovske promjene za koje su smatrali da treba da se provedu da bi se unaprijedili dato poslovanje. Rudnik je prava korporacija, kada kompanija koja ima u to vrijeme 2700 radnika, službe su te koje pripremaju sve materijele koje trebaju da se analiziraju, službe analiziraju, ne može izvršni direktor za tehničke poslove znati sve šta se dešava, ne zna ni on kao generalni direktor u jami Omazići, ne može ni on znati sve, ali znaju u toj hijerarhiji ljudi koji rade, dakle timovi ljudi koji rade praktično, te poslove. Kad je u pitanju analiza i na zvaničnim sastancima i na neformalnim sastancima koje su održavali u to vrijeme svako jutro u 8.15, u pola osam je izvršni direktor za tehničke poslove imao brifinge tog proizvodnog dijela, gdje su uključeni ovi iz komercijale iz mašinskog, elektro održavanja itd., a onda u 8.15 sati, to su bili neformalni sastanci uprave na kojima su razgovarali, praktično analizirali te stvari i dogovarali sve ono što treba da rade, između ostalog i poduzimanje određenih kadrovskih promjena u domenu promjene određenih kadrova, unapređenja određenih kadrova, s tim da napominje uprava nije ta koja ima ingerencije da donosi odluke u tom dijelu, to radi direktor, to mu je ingerencija, statutom mu je to omogućeno, zakonom, ali kaže da ni jedna odluka nije praktično, ma iz bilo koje sfere poslovanja nije donesena na način kao što se zna dešavati, da direktor kaže, presudi, naravno negdje treba direktor ukoliko se ne slažu da podvuče crtu i da kaže „ovako ćemo raditi“, ali ovaj dio po pitanju kadrovskih promjena, razmatrane su na neformalnim sastancima uprave ali to nije domen uprave da pravno donosi takve odluke. G.M. privatno i lično nije poznao, kroz ovaj proces ga upoznao i jedan segment njegove ličnosti, poslovno da, kroz ono što je radio u to vrijeme kao tehnički rukovodilac separacije i poslovno u narednom periodu ono što je radio na ovom radnom mjestu na koje je raspoređen i kroz ovaj sudski proces mu je poznat. U tom periodu je G.M. obavljao poslove tehničkog rukovodioca organizacione jedinice separacije, a separacija je ta koja je odgovorna za plasman, dakle ne za ugovaranje, nego za plasman, osoba koja obavlja poslove tehničkog rukovodioca organizacione jedinice separacije, koja je njena odgovornost, da li su oni tu proforme pa šta se uradi, uradi ili on ima neke zaista odgovornosti koje mogu doprinjeti tome da plasman bude poboljšan ili ne?

RMU je strukturiran na način da ima organizacione jedinice i sektore, svaki rukovodilac određenog dijela je odgovoran za taj dio, a on kao direktor za čitav rudnik, izvršni direktor za tehničke za cjelokupnu proizvodnju, ali cjelokupna odgovornost za rad organizacione jedinice je upravo na tome ko je broj jedan. Jer od njega zavisi sve ovo dalje planiranje, izvršavanje, kako će se raditi, nije tu samo kada je u pitanju bilo koji nivo menadžmenta, nije to samo u pitanju poznavanje materije, iskustvo, u pitanju je i način na koji motivirate ljude, da li na ispravan način postupate prema ljudima, da li ih motivirate na ispravan način, da li donosite ispravne odluke, na koji način planirate dnevne količine, da li komunicirate sa ostalim rukovodiocama, posebno bitna u ovom procesu je sprega površinska separacija i naravno željeznički transport na koji niko nije ni obraćao pažnju, mada je i to kritična tačka jer vrši transport od površinske eksploatacije do separacije. Praktično, taj ko je broj jedan on je odgovoran za taj svoj segment i od njega zavisi praktično taj rezultat, naravno od njegovih prvih saradnika, ali je on taj koji usmjerava, što se tiče sastanaka sa G.M., ne mora značiti da ih nije bilo još, ali ovih se sjeća sigurno, na proizvodnom sastanku koji je održava utorkom, proizvodni sastanak na kojem budu svi, gdje je prisutan i on, na separaciji u večernjim satima bio je problem i on je iskoristio priliku da dođe gore i da pokaže radnicima da je tu s njima kada rješavaju te probleme, tu se susreo sa G.M. sastanak koji je inicirao, kod njega je to u kabinetu bilo, na kojem zna da je bio M., da je bio izvršni direktor, bio je A.B., njegov pomoćnik, misli da je bio i H.S., da je bio A., izvršni direktor za ekonomske poslove, da je bio N. iz komercijale. Povod za održavanje sastanka jesu bili trenutni rezultati RMU i ono gdje ide i stanju na separaciji, jer ona je prepoznata praktično kao ta tačka koja treba da da, da omogući taj zamah koji su oni planirali da učine. Navodi dalje da je prvi put čuo u ovom slučaju da je G.M. predlagao njemu, da je to odbio uraditi zbog nekakve sindikalne pripadnosti i da je to neistina, no sens, laž. **Na dalji upit branioca kada je razgovarao sa G.M., da li je njemu, odnosno da li je njemu ukazivano na probleme sa stanjem u separaciji odgovorio „ pa naravno da jeste“.** Prije njega, siguran je, **da na proizvodnim sastancima prije imenovanja njegove uprave da se razgovaralo, jer bio je prisutan na tim sastancima, gdje se iznose problemi, gdje se ukazuje, gdje se nekad lupi i rukom od stol i kaže halo ljudi, ne može to tako, dajte bolje, šta je problem, zašto nema proizvodnje prije mene i za moje vrijeme,** zatim na tom proizvodnom sastanku, iznosila se analiza i davale upute kako da se riješe određeni problemi, za separaciju i posebno na ovom sastanku kod njega u kabinetu, gdje su potencirali upravo te probleme i da pokušaju iznaći načine da nešto promjene da pokušaju postići bolje rezultate, dok je G.M. sa saradnicima jednostavno smatrao, sve je normalno, dobro, međutim to je nedovoljno, postoji problem ima taj gubitak koji je preko pet miliona KM, pa ne može ne biti problema, a oni nisu prepoznavali problem. G.M. kao tadašnji rukovodilac nije imao konkretne prijedloge za prevazilaženje stanja u kojem se rudnik našao i za unapređenje tog stanja. Nisu se mogli složili oko aktivnosti u pogledu unapređenja rada separacije jer su oni na separaciji govorili da je sve dobro. Preduzeli su konkretno kadrovske promjene na separaciji na način da umjesto M.G., imenovan je S.G. A on kao menadžment bio je ovlašten da upravlja poslovnim politikom i proizvodnjom a po zakonu a i prema procedurama u RMU Banovići mora se ići na otkaz ugovora o radu sa ponudom novog ugovora. Takva je procedura, ne može drugačije, bilo bi puno jednostavnije, pomjerati čovjeka sa jednog mjesta na drugo, to je nekad moglo možda, sad ne može. Sad se mora završiti taj dio, taj dio a i ponuditi.

Oni su imali pravnu službu u RMU u pogledu tih načina razrješenja i nečijeg imenovanja, otkaz ugovora o radu sa ponudom novog ugovora o radu, da li se do tada na isti način radilo prema svim ostalima na istim način radilo i dan danas, a vezano za razrješenje G.M., na upit branioca „ ako ste pratili nalaz i mišljenje vještaka i ispitivanje unakrsno i direktno, došli smo do toga da je u mjesecu junu rezultat plasmana bio prilično solidan i uprkos tome razrješava se G.M., možete li nam o tome reći, da li je to povezano, da li se isključivo veže za plasman za taj mjesec ili se tiče nekih drugih stvari“ optuženi svjedočeći u svoju korist navodi da se radilo o jednom mjesecu, i rezultat je bio solidan, ali je gubitak bio skoro milion KM, skoro, devestočetrdeset, skoro milion KM, na taj solidan

nazovimo rezultat, imaju gubitak od skoro milion KM, a onda dolazi juli, sve je kontinuitet i sve je povezano, uz činjenicu da su i u prethodnim mjesecima ostvarivali gubitak, gdje su imali proizvodnju kakva je bila, zatim u junu što je nešto bolji sa gubitkom od milion i dolazi juli u kojem se očekivalo da imate ako ništa barem takav rezultat, a **imate enorman pad proizvodnje** i dolaskom nove uprave na čelo rudnika, to samo po sebi je trebalo da određenu inerciju u kolektivu i na separaciji, da se poboljšaju rezultati a dobili su situaciju da dolaskom nove uprave praktično imaju drastičan pad proizvodnje a ni jednu odluku još uprava nije donijela. Što se tiče razrješenja G.M. kojem je dat otkaz ugovora o radu sa ponudom novog ugovora o radu, ranije je tako rađeno i pravna služba sačinjavala te akte, a on nije govorio na koji način će se to izvršiti, oni su sačinjavali oni su napisali praktično svaku tu riječ, a on stoji iza svake te riječi, svjestan je toga i potpisao je a rečeno mu je da je takva procedura decenijama unazad. G.S. je imenovan iz razloga što je to čovjek i dan danas, čovjek sa najvećim i ponajboljim rezultatima u radu separacije, ako gledaju rekorde i proizvodno, iskustveno ali i akademski, misli da je on najjači kadar u RMU Banovići. G.S. je radio izvjestan period na tim poslovima, bio je imenovan, unaprijedio je proizvodnju, inovirao je, uradio je nova sita, kojih nikad nije bilo na separaciji, jednostavno, zahvaljujući tim sitima su uspjeli povećati prodaju depoa u narednom periodu i u narednoj godini gdje su ostvarili izuzetne rezultate, unaprijedio je proces i kroz ubrzavanje procesa javnih nabavki i otklanjanje kvarova, vidjelo se na kraju, vidjelo se da su ti rezultati bolji nego što su ih imali, međutim, iako je radio dobro i to je taj maksimum, obavljali su razgovore s njim, visili na separaciji, pokušavali na razne načine da se to još dodatno unaprijedi, jednostavno to je bio njegov maksimum, on je rekao „ja ne mogu dati više“, a kako nije mogao dati više dalje su imali problem u kompaniji, morali tražiti novo rješenje. To novo rješenje je bio J.N. iz razloga što je on u proteklom periodu bio glavna spona između površinske eksploatacije i separacije, izuzetno dobro poznao stanje i u kopovima, tehnički rukovodilac separisanja, ne radi samo u separaciji, on mora na površinskom kopu biti, da zna koji ugalj ima, koji može da kaže, „eh danas mi treba taj ugalj, taj čovjek je bio to rješenje, na kraju se pokazalo da je on svojim radom i zalaganjem, zajedno sa ostatkom ekipe uradio nešto što je svojevrsan no sens u Banovićima, uspjeli su uvesti suho separisanje, a on je vodio taj projekat suhog separisanja“ a prije J.N., obavljan je razgovor sa S.S. kako bi preuzeo ovu funkciju u više navrata, ali dobro se sjeća jedne noći kada su A.B. i on otišli na separaciju i kada su razgovarali s njim, kada su mu govorili da ga poznaju da vjeruju u njega međutim on iz nekih ličnih razloga, u koje nisu ulazili smatrao je da može dati više u samom procesu proizvodnje, da nije on za taj nivo menadžementa.

To je, možda fizički i mentalno najteže radno mjesto u RMU Banovići, ljudi se tako brzo potroše, izgube energiju, jednostavno da dođu u tu situaciju, oni obavljaju posao, ali ne mogu dati više. U tom periodu, ne sada, nego u tom periodu, njemu je bila poznata stranačka i sindikalna pripadnost samo nekih ovih osoba o kojima se govorilo a za neke ni danas nije siguran šta su, stranačka i sindikalna pripadnost nije imala bilo kakvog uticaja na donošenje njegovih odluka u pogledu kadrovskih promjena jer njegovi postupci i slijed događaja pokazuju da to nije tako, nudili su S. koji je deklarirana je ta stranka, PDA, deklarirana, misli da je čak i aktivista, i pripadnik Sindikalna organizacija kao i G. Tri čovjeka koja mogu zaustaviti rudnik, tri čovjeka, inspektor federalni, direktor rudnika i šef zaštite na radu. Imenovali su on i tehnički direktor V.A., koji je također deklarirani PDA, pripadnik tog sindikata, dali mu ključeve RMU, unaprijedili su E.I., koji je vijećnik PDA, da je drugi čovjek jame, šef elektro održavanja, pa J.F. na površinskoj da je glavni za tehničko održavanje bagera, pa S.M. koju su unaprijedili koja je također bila ili je još uvijek PDA vijećnik.

Na isti način, kako je dobio otkaz ugovora o radu sa ponudom novog ugovora o radu G.M., postupali su prema drugim licima, zaposlenicima RMU a koji su recimo članovi SDA ili druge političke stranke na potpuno jednak način po istoj proceduri, sjeća se da su razrješili isti dan, kada je razrješen

M.G., E.D., koji je po nadležnosti i po broju radnika i po svemu je jače radno mjesto nego što je M.G., nadalje S.G., njega su imenovali pa su ga razrješili.

Na upit suda pojasnio da u RMU Banovići postoje dva sindikata Sindikata zaposlenika i Sindikalne organizacije, prvi je formiran 1995.godine a drugi kasnije, u sindikalnoj organizaciji, su pripadnici samo jedne političke partije PDA a u Sindikatu zaposlenika tamo su svi, zna da su zvali to SDP.

Na dalji upit braniteljice, optuženi je izjavio da nije sporno da je dolazilo do ponude otkaza ugovora o radu sa novim ugovorom o radu pripadnicima drugih političkih stranaka, pretežno i SDA i to sa određenih dobrih mjesta čak i boljih, sa istih tih mjesta sa kojeg je pomjeren gospodin G. su pomjereni i M.Š. i E.D., J.N. i G.S. i iz jame H.E., J.J., to su sve pozicije možda i jače, neke su možda i jače nego ova na separaciji i jedan je praktično iz te stranke PDA, sedam njih, odnosno za S.G. ne zna gdje je, na dalji upit braniteljice kada se govori o rukovodećim pozicijama u separaciji, može li procentualno otprilike reći koliko je pripadnika Sindikalne organizacije a koliko Sindikata zaposlenika ostalo a da nisu pomaknuti s tog mjesta naveo da može reći broj okvirno, a utvrdit će se na osnovu odgovarajućeg spiska, mada je koristio spisak taj koji ima u posjedu, 62 rukovodeća, nadzorno tehničko osoblje je rukovodeće osoblje, praktično u jednoj organizacionoj jedinici, 62 radnika imaju status nadzorno tehničkog, odnosno rukovodnog osoblja, od tih 62, 21 pripadnici su Sindikata zaposlenika a ostalo 41 Sindikalna organizacija i nikoga nisu pomjerali sa radnog mjesta na niže a navise je bilo kretanja, U tom periodu uopšte njemu nije bilo bitno ko pripada Sindikalnoj organizaciji, ko Sindikatu zaposlenika, ko PDA, ko SDA, ko SDP, ko SBB i slično. Navodi da mu je poznato da je došlo do sudskog postupka u vezi sa otkazom ugovora o radu G.M., pročitao je presudu u korist M.G., prema kojoj se ulazilo u procesni odnosno proceduralne stvari, u suštinske nije.

U unakrsnom ispitivanju optuženog od strane tužioca, izjavio je da kada su u pitanju poslovni rezultati rudnika, RMU je do kraja 2020.godine, zaključno sa poslovnom 2020. godine poslovao pozitivno, a u 2021. godini i u 2022. godini ostvareni su milionski gubici, da u Sindikalnoj organizaciji osim pripadnika PDA ima i članova koji su u drugim strankama ili nisu uopće stranački opredjeljeni i da se radi o procentu od nekih 90 posto, da u pogledu opisa poslova i radnih zadataka tehničkog rukovodioca separacije, tamo nema ni jedne obaveze, ni jednog radnog zadatka koji se odnosi na prodaju uglja, da su šefovi, odnosno rukovodioci organizacionih jedinica po hijerarhiji, odmah ispod uprave.

U postupku smjene, prerasporeda G.M., obavili su pismene konsultacije sa sindikatom odnosno pravna služba je to radila, jer je takva procedura, a da su onda obavljene konsultacije sa Sindikatom zaposlenika kojim G.M. uopće ne pripada - sa reprezentativnim, većinskim sindikatom, jer kako svjedok navodi „Mislim da je razlog zato što su obavljali konsultacije sa reprezentativnim, većinskim sindikatom, oni koji je brojao u određenom trenutku više članova, mislim da je to. Ja vam kažem pravna služba je to praktično sve odradila, donijela na stol papire, je li sve po zakonu, jeste sve je po zakonu, potpisano, a na dalji upit tužitelja : „, Je li onda tačno da ukoliko u jednom pravnom licu postoje dva sindikata, da je jedan od njih reprezentativan, a reprezentativni je onaj koji ima više članova?svjedok izjavio – „, Mislio sam na ovaj segment kome će se uputiti, ako su uspjeli da se registriraju, onda dobijaju taj dio reprezentativnosti, s tim da su obavezni da sa menadžmentom tu svoju reprezentativnost potvrde, a taj sindikat, nije imao potvrdu, odnosno tu reprezentativnost je po starom kolektivnom ugovoru imao iz vremena M.Č.“. Da je 2021.godine kada je bio direktor, Sindikat zaposlenika brojao više članova, nego Sindikalna organizacija? Je li to tačno te da su mu prezentirali iz pravnog sektora konačno da je obavljena konsultacija sa Sindikatom zaposlenika. Do osmog jula 2021. godine, nije radio u RMU, te da se ne sjeća mada pretpostavlja da je Odluku koja se navodi u optužnici o otkazu ugovora o radu i ponudi novog ugovora za G.M., donio isti dan kada je tehnički direktor J.E. sačinio prijedlog za donošenje takve odluke a tri dana nakon što je G.M.

smjenjen, obavio je razgovor sa njim i on je došao u njegove službene prostorije na njegov poziv, niko drugi nije bio prisutan, razgovor je tekao u izuzetno prijatnoj atmosferi a tokom razgovora je G.M. rekao da nema ni on ni niko drugi ništa lično protiv njega, vjeruje da je radio najbolje, mada se svjedok ne može sjetiti tačno nije mu bilo bitno toliko ni da zapamti, ali ono čega se dobro sjeća je da, sjeća se M. ushićenja i izraza lica, kad mu kaže „direktore, direktore hvala vam ja konačno mogu da se vratim normalnom životu i da se vratim svojoj djeci i porodici, toga se sjeća“, što je svjedok oštećeni i potvrdio na sudu.

Na dalji upit tužioca, je li tačno da je u junu i julu 2021.godine a on je došao u rudnik 8. jula 2021.godine, količina plasiranog uglja veća od količine proizvedenog uglja izjavio da pretpostavlja da je tačno te da bi trebao uzeti nalaz vještačenja, da je opet u ta dva mjeseca, juni i juli 2021.godine količina uglja plasiranog sa depoa, veća od količine uglja koja je došla na depo, u julu čak za 45% **ali i da je to nedovoljno bilo.**

Na dodatni upit braniteljice M.A., optuženi je izjavio da je po pitanju broja i sastava Sindikalne organizacije, dok je odgovarao na pitanje tužitelja to bilo njegovo poimanje pripadnika, nije ih prebrojavao. Tehnički rukovodilac separacije, radno mjesto koje je obavljao G.M., nema pod svojim radnim zadacima obavezu prodaje uglja ali ima obavezu plasmana te da je ogromna razlika između termina prodaja, prodaju vrši prodavač **a plasman vrši separacija** u ovom slučaju. Da je 8.7.2021.godine došao u RMU, ranije bio član odbora za reviziju i imao uvid u stanje poslovanja, u vezi sa ovim gubicima 2022.godine da 2021.godina da su uspjeli smaniti, imati duplo manji gubitak, ako je ovamo bio 5 i 900, godinu su završili sa sedam i nešto, bez jame Omazići, čitavim periodom. A u ovom prvom periodu jama Omazići je radila puna tri mjeseca, čitavim periodom su uspjeli smanjiti, to je 2021. godina. 2022. godine dolazi do praktično globalne ekonomske krize, gdje su im se troškovi povećali za 30 miliona KM, u jednoj godini, nije to 3, 30 miliona KM, oni su uspjeli tih 30 miliona KM naći na način da su redefinirali u ovom slučaju cjenovne politike, pristup kupcima, tržištu, gdje su im troškovi, samo troškovi radne snage u 2022. godini po zakonu, po kolektivnom ugovoru su bili preko 10,5 miliona KM, koje su isplatili radnicima i sav taj gubitak je praktično otišao u ruke radnika, jama Omazići ne radi u tom periodu, međutim svi ti radnici su i dalje na plaćama, oni ne proizvode ali i dalje crpe plaće, Ako su imali za mjesec dana 1000 KM troškova jame kad radi, svih tih 1000,00 KM je ostalo u narednom periodu i plus troškovi stavljanja u funkciju jame, na kraju to su ti razlozi zašto su gubici bili takvi kakvi jesu.

Osporavajući krivnju za krivično djelo koje mu je stavljeno na teret predmetnom optužbom optuženi J.E. je dao svoj iskaz u svojstvu svjedoka na glavnom pretresu koji je na pitanje branioca advokata A.G. izjavio da je pristao da bude saslušan kao svjedok zato što je to njegov interes da se dođe do istine. Navodi da je po zanimanju ..., od 1997.godine, radni odnos zasnovao 2000.godine u RMU Banovići i čitav radni staž je proveo u RMU Banovići. Zaposlen je od 2000.godine kao inženjer tehnološkog procesa, bio je inženjer površinskog kopa jedan i drugi, tad je bilo na PK, onda je bio kao asistent tehničkog rukovodioca, potom tehnički rukovodioc, glavni inženjer za proizvodnju na površinskom kopu, ekspert za površinsku, bio je izvršni direktor za investicije i razvoj novih djelatnosti, izvršni direktor za tehničke poslove, koordinator poslovnih procesa. Dosta toga prošao kroz površinsku eksploataciju i upravu društva i veoma mu je dobro poznato stanje i funkcionisanje RMU Banovići ddBanovići. U februaru mjesecu 2021.godine imenovan na funkciju v.dizvršnog direktora za tehničke poslove, do sedmog 2021.godinu. Prava i dužnosti izvršnog direktora za tehničke poslove su između ostalog da vrši organizaciju i rukovodi poslovima koji su vezani za proizvodnju, za održavanje mašina, predlaže sistematizaciju zajedno sa direktorom vrši imenovanje, razrješenje rukovodećih uposlenika, zatim zajedno također sa direktorom vrši raspored zaposlenika na pozicije određene koje u domenu njegove odgovornosti, zatim kroz opis poslova je

bila organizacija i uvezivanje poslove kroz organizacione jedinice. Organizacione jedinica rudnik površinska eksploatacija uglja, organizaciona jedinica rudnik podzemna eksploatacija uglja, organizaciona jedinica transport, organizaciona jedinica separacija i organizaciona jedinica društveni standard i direkcija. U julu 2021.godine, u rudniku je teško stanje bilo, a jedan od osnovnih razloga je taj požar gdje su izgubili jedan proizvodni pogon, jamu, koja je davala jednu trećinu proizvodnje u RMU, to je bio jedan od najvećih, ne jedan ali najveći problem. Cijela lokalna zajednica živi od rudnika obzirom da je preko 90 posto uposlenika sa područja općine Banovići koji su direktno vezani za rudnik. Nakon imenovanja u julu 2021.godine svakodnevno su analizirali funkcionisanje RMU Banovići dd Banovići, odnosno poslovanje, proces proizvodnje, plasmani i šta je najbitnijeg značaja za proces proizvodnje i plasmana uglja, radili su dnevne izvještaje proizvodnje koji mu je svakodnevno dolazio na sto, na jutarnjim sastancima svakodnevno, tim proizvodnim gdje su bili prisutni njegovi pomoćnici, zatim šefovi sektora i to je uglavnom, otprilike devet deset ljudi, njegovih prvih saradnika koji su bili, to je svako jutro bilo, dolazili su izvještaji o proizvodnim rezultatima, gdje su se analizirali ti proizvodni rezultati, između ostalog dolazili su izvještaji o prodaji i isporučenim količinama uglja prema određenim kupcima, a na mjesečnom nivou su bili finansijski ti izvještaji, on nije na dnevnoj bazi se bavio time, to je ekonomska struka, ali u mjesečnim izvještajima su se analizirali i finansijski rezultati.

Sastanci uprave su se po potrebi održavali, gdje su analizirane i te stvari, na mjesečnom nivou od proizvodnje, gdje su ponovno se analizirali na sjednicama nadzornog odbora. Najveći problem pored jame, to je bio ovaj separacija, to usko grlo gdje nisu mogli da zaobiđu, nije ona imala alternativu kao što su imali površinski kop, koji je bio alternativa kada je prestala jama separacija nije imala alternativu i svi problemi i manji i veći su dolazili u fokus i to je najveće usko grlo bilo i prije danas i u budućem periodu sigurno će biti, to su proizvodni problemi bili, raznih problema je bilo, od tehnoloških voda, o mašinama koje su imale probleme o transportnim sistemima koji su imali probleme, o sistemu oplemenjivanja uglja, jer separacija je projektovana da vrši oplemenjivanje uglja a onisu imali, veoma veliki broj slučajeva gdje su pokvarili kvalitet uglja koji su doveli zbog stanja, samog stanja separacije u što nije ulagano, nije sve na ljudskom faktoru, ali veliki, veliki udio ima i ljudski faktor, ima i dijela gdje nije vršeno ulaganje u taj proizvodni pogon. Doveden je u lošu situaciju. Na sedmičnim sastancima prisustvovao je tehnički rukovodilac separacije gdje je bilo možda tridesetak, svi šefovi organizacionih jedinica i sektora su bili, to je bilo jednom sedmično gdje je prisustvovao i on i gdje se razgovaralo ponovno ono sve što su prolazili svakodnevno, ponovno su prolazili i na tim sastancima, analizirali stanje, proizvodne rezultate, locirali probleme i tako. Iznosili su probleme G.M. iznosio je i on probleme, iznosili su i oni prijedloge, davale su njegove kolege, bilo je problema i u elektro i u mašinskom sektoru i u tom rudarskom dijelu gdje su svi iznosili svoja zapažanja, svoja mišljenja, davali svoje prijedloge za unapređenje, G.M je davao prijedloge za unapređenje ali slabo se to nešto dešavalo i radilo dole, ono što je lično on kao tehnički direktor provodio dosta vremena na separaciji, malte ne drugu smjenu je znao provesti kompletno dole na separaciji, obiđe, znao je obići, sad ponovno idemo kompletnu liniju gdje nisam zatekao ni jednog jedinog radnika ili samo na tom dijelu samo jedan radnik je bio, kad sam prenosio tu, M. treba to, na što je M. ćutao i klimao glavom, međutim u svim tim nastojanjima od tih stvari ništa nije rađeno, ponovno je to isto zaticao, i njegova inicijativa prema njemu je bila da nešto uradi ali nije uradio.

Skoro svakodnevno, čak i naveče obilazili su organizacionu jedinicu separacija, što nije običaj da izvršni direktor obilazi organizacione jedinice pa skoro svakodnevno zbog problema koji su se dešavali i svega toga što je bilo. Sa M. je komunicirao skoro svakodnevno u pogonu separacije, kad su on i pomoćnik išli javljali su se njemu, da sa njim ili drugim inženjerom obiđu pogon. Sa M. je došao čak u neku fazu prijateljstva kada ga je M. tri do četiri puta zamolio, ako postoji mogućnosti kakva da ga smjeni, da on ima problem zdravstveni, da ima puno obaveza, da nema privatnog života, zadnji puta kad je bio kod njega u kancelariji, pa svjedok an vodi „ ne znam, meni je taj momak još

korektan i sve, mislim da sve ovo nije njegovo, ali nije bitno, znači došao je u moju kancelariju i reko mi je ovim riječima, znali tehnički od mene se traži da vršim opstrukciju. Ja bih zamolio ako možete da me smjenite“ dakle tražio da se pokrene procedura za njegovu smjenu, kada je G.M. ponuđen otkaz ugovora o radu sa ponudom novog ugovora o radu znao je za političku pripadnost da je bio u vijeću da je član PDA ali sindikalnu pripadnost nije znao, nije se vodio ni politikom ni sindikatom ni bilo čim apsolutno i slovi za jednog od svih tih koji aspolutno nikad nije od svojih 25 godina nije ulazio u tu sferu i da aspolutnoga nikad nije zanimala ni sindikalna ni politička pripadnost. Ni na jednom od sastanaka nije se spominjala strankačka ni politička pripadnost G.M. Što se tiče potpisivanja prijedloga za smjenu G.M. na način da je uprava na svakodnevnim sastancima analizirala stanje, prethodno stanje, koje zadatke je imao, šta je ko učinio, davali su sebi zadatke za naredni period šta treba da se učini, kako treba da se djeluje, između ostalog bili su i proizvodni rezultati i tog dana sjeća se da je direktor uzeo, držao je te proizvodne rezultate i da je rekao, tehnički znači, pošto sam ja taj dan, nešto sam produžio, mi smo analizirali ovo stanje i vidimo da ovo ne ide dobro, uprava, evo mi smo tu, četiri člana uprave su bila, znači evo pogledaj stanje je ovako, proizvodnja je takva, stanje na depou je takvo, uprava smatra da treba brzo da se reaguje, mi nemamo lufta za čekanje ni nikakve mogućnosti, nešto da, saglasni smo i složili smo se da treba da djelujemo brzo i da djelujemo u pravcu da se nešto mora raditi, obzirom da vidimo da ne seperaciji ostaje po tri četiri pet vozova pripremljenog uglja za separisanje, za obradu, on se ne radi, ostaje tu, imamo problem u seperaciji, svi znamo, predloženo je, tako smo saglasno, jednoglasno donijeli odluku da treba izvršiti tu kadrovsku promjenu, saglasni smo bili u tome i krenuli smo u taj postupak.

Krenuli su u postupak smjene G.M., u to vrijeme smijenjen je i rukovodilac E.D., tehnički rukovodioc organizacione jedinice PK – rudnika površinske eksplatacije, i njegovu smjenu je potpisao, na isti način kao i za G.M., oubičajena procedura da se izvrši raspored radnika sa jednog na drugo radno mjesto to su česti rasporedi u RMU Banovići zavisno od potreba situacija. Na isti način je i njemu otkazan gdje je i on sa druge pozicije na površinskoj eksplataciji, otišao na početnu na pripravičku tu poziciju, Inženjer tehnološkog procesa, na najniže moguće radno mjesto i nije pokretao nikakav postupak niti prijavljivao. Nakon smjene G.M. imenovan je G.S., zbog njegovog CV-ja, njegove kompetencije za to radno mjesto, jedan od najkompetentnijih možda u tom momentu, možda najkompetentniji za taj proizvodni pogon, poboljšao je stanje u organizacionoj jedinici separacija. G.S. pokazao se kao puno odgovorniji rukovodilac te organizacione jedinice u odnosu na G.M. u dijelu tom gdje su potencirali, da se urade sita, da se prosije jer G.M. i upravnik mašinskog dijela, kada je predlagao šta da se uradi sve, nisu ništa pokretali, ali kada je došao G.S., brzo se odreagovalo, onda su imali plasman, dok su prije imali problem da su ljude morali slati u Zenicu, Kakanj da istovaraju vagone zbog tih stvari, svakodnevno 4-5 ljudi, je moralo ići gore, ljudi su obustavili, htjeli su da obustave isporuku tog uglja, što bi njima bio veliki gubitak i onda su krenuli u taj dio i ponovno je to krenulo i za Srbiju i za termoelektranu. G.S. je napravio to sito, tu rešetku, gdje se prosijavalo, gdje se odvajala ta granulacija, koja ne odgovara znači termoelektrana, ni on nije na tom radnom mjestu dugo ostao, on je dao sve od sebe, trudio se, ali to nije bilo dovoljno, tražilo se nešto više, baš zbog stanja u firmi moralo se reagovati. Njihove radnje su poduzimane u interesu RMU Banovići dd Banovići. Nakon što je G.S. smijenjen imenovan je J.N. i S.G. je smijenjen na isti način kao što je otkazan ugovor G.M.

S.S. je prije nuđeno to radno mjesto prije J.N., koji je odbio pravdajući se da za to nema afiniteta i da je on više za proizvodnju. Radno mjesto rukovodilac organizacione jedinice separacija u smislu težine je izuzetno teško iziskuje angažman 24 sata, i čovjek se brzo potroši, što se tiče postupka otkaza ugovora o radu sa ponudom novog ugovora o radu, u upravnom sektoru, služba, to je ispitala i pripremila i donesu na stol, kad je to bilo, dao je prijedlog, nije vidio drugo radno mjesto koje je bilo slobodno, jedno od radnih mjesta koja je čast da dobije, glavni projektant za seperaciju.

Preporučio je preraspored na to radno mjesto glavnog projektanta za separaciju, to su ljudi koji dolaze iz proizvodnje, koji su istrošeni, koji dolaze tu da svojim iskustvom i tim, za rukovodioce ostalih organizacionih jedinica, ne zna kojem sindikatu i kojoj političkoj stranci su pripadali jer mogao je vidjeti što su na TV ili na nekim plaketima a nije lobirao ni za sindikat ni za političku opciju.

U unakrsnom ispitu od strane tužioca svjedok je izjavio da poslovi i radni zadaci koji su ponuđeni G.M. su u neto plati slabije plaćeni od tehničkog rukovodioca separacije, *da je bilo nešto plaćenije na raspolaganju, dobio bi sigurno, da je bilo slobodno mjesto, ali nije bilo.* Da je G.M. od njega tražio tri četiri puta da ga smijeni, a nakon smjene, nakon što mu je želja ispunjena, je pokrenuo parnični postupak tražeći poništenje te odluke kojom je smjenjeni on je u tom parničnom postupku i svjedočio pred sudom u Banovićima. G.S. ostvario je bolje rezultate od G.M. a stvar je da kod tehničkog rukovodioca separacije bude što manje uglja ne depou. Na upit tužitelja : „ Zna li da je u prvih sedam mjeseci 2021.godine kada je tehnički rukovodilac separacije bio G.M., bilo u mjesečnom prosjeku po 2000 tona uglja manje na separaciji nego u slijedećih 5 mjeseci 2021.godine kada je tehnički rukovodilac bio G.S.? Odgovorio „Zna li zašto je bilo manje, zato što u pogonu separacija se radilo bolje i manje uglja odbijano na depou a više se prodavalo ovamo, te su razlike, u procesu unapređenja proizvodnog procesa u pogonu separacije. Znači ugalj koji se proda nije samo ugalj sa separacije, nego i onaj ugalj koji se proizvede, što u jami, što na površinskom kopu i prođe određeni postupak separacije?

Svjedok je dalje izjavio da mu nije poznato da je u periodu od februara zaključno sa majem 2021. godine bilo manje plasiranog uglja nego proizvedenog a u junu i julu je bilo više plasiranog uglja nego proizvedenog, kao i da ne zna da je količina uglja koja je došla na separaciju u odnosu na onu količinu koja je otišla sa separacije bila manja u periodu kad je on bio izvršni direktor za tehničke poslove od februara zaključno sa majem, a obrnula se situacija, puno je više plasirano uglja sa depoa nego što je došlo u junu i julu, pa na upit tužitelja „ako je stvar rezultata rada G.M. nije smjenjen u februaru, martu, aprilu, maju, kada je imao lošije rezultate, nego u julu, kada su u junu i julu rezultati bili znatno bolji?odgovorio to očito da se vidi promjena uprave, da je neko želio više, brže bolje, imao veće ambicije, imao veću želju, da nije bio zadovoljan sa onim što je, a da kao izvršni direktor, za tehničke poslove ranije nije predlagao smjenu G.M. zbog slabih rezultata a da ga je pozvao u svoju kancelariju da ga upozna prije nego se to sve pokrene s tim stvarima.

Nakon provedenog dokaznog postupka i savjesne ocjene dokaza pojedinačno i u vezi s ostalim dokazima, sud smatra da u toku postupka nije dokazano da su optuženi počinili po krivično djelo Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 1. u vezi sa čl. 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine na način, u vrijeme i mjestu kako je to opisano u potvrđenoj optužnici.

Naime, nesporno je da su optuženi S.E. i J.E. obavljali funkciju i to S.E., funkciju generalnog ... RMU Banovići d.d. Banovići a J.E. vršioca dužnosti a potom i ... za tehničke poslove RMU Banovići d.d. Banovići i da su se na tim pozicijama nalazili nakon što su direktor S.E. imenovan 08.07.2021.godine a tehnički direktor J.E., nakon što je prethodno vršio dužnost direktora od februara 2021.godine dana 08.07.2021.godine imenovan na radno mjesto tehnički direktor, dakle imali svojstvo odgovorne osobe. Odredba člana 2. stav 6. KZ FBiH, između ostalog propisuje da je odgovorna osoba u privrednom društvu ili drugoj pravnoj osobi, ona osoba kojoj je, s obzirom na njenu dužnost ili na osnovu posebne ovlasti povjeren određen krug poslova koji se odnosi na primjenu zakona ili propisa donesenih na osnovu zakona, ili općeg akta privrednog društva ili druge pravne osobe u upravljanju i rukovanju imovinom, ili se odnose na rukovođenje proizvodnjom ili nekom drugom privrednom djelatnošću ili nadzor nad njima. S obzirom na prethodno navedene funkcije optuženih S.E. i J.E. u privrednom društvu RMU Banovići d.d. Banovići i krug poslova

koji im je povjeren i to da S.E. između ostalog u skladu sa odredbama člana 82 stav 2 alinije 2 i 7 Statuta RMU Banovići donosi pojedinačne akte te imenuje, razrješava i vrši preraspored radnika, a J.E. ovlašten da, u skladu sa opisom poslova izvršnog direktora za tehničke poslove, koji je naveden u Pravilniku o radu sa Organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta broj 1689/19 od 01.02.2019. godine, skupa sa direktorom vrši imenovanje i razrješenje rukovodećih zaposlenika u okviru tehničke funkcije i vrši raspoređivanje zaposlenika na određene poslove i radne zadatke u djelovima radnog procesa kojim rukovodi, ovaj sud zaključuje da su oba optužena imali u vrijeme kako im se to stavlja na teret potvrđenom optužnicom, svojstvo odgovorne osobe u RMU Banovići d.d. Banovići.

Prema članu 296. stav 2. ZKP FBiH, izvedene dokaze na glavnom pretresu sud cijeni savjesno i vrši ocjenu svakog dokaza pojedinačno i njihovu savjesnu ocjenu u vezi sa drugim na glavnom pretresu izvedenim dokazima. Rezultat ovog procesa je zaključak suda o tome da li je neka činjenica dokazana ili nije. Zaključci o činjenicama u presudi moraju biti na višem spoznanom nivou od zaključaka o postojanju osnova sumnje za pokretanje istrage, odnosno postojanja osnovane sumnje za podizanje optužnice. Takav zaključak prema subjektivnoj ili unutrašnjoj ocjeni sudije, mora odgovarati uspjehu sigurnosti ili istini u krivičnom postupku, tako da sud mora biti uvjeren u postojanje činjenice na temelju odgovarajuće ocjene dokaza koje može obrazložiti. Ovo dalje znači da u krivičnom postupku pravno relevantne činjenice za donošenje zakonite odluke moraju biti istinito utvrđene, a istina u krivičnom postupku bi trebala odgovarati događaju iz prošlosti koje ima obilježje krivičnog djela, jer bi trebala biti vjeran odraz krivičnog djela koje se desilo, tj. podudarnost sadržaja istinito utvrđenih činjenica u krivičnom postupku sa stvarnim događajem u prošlosti. Stoga, zaključci o činjenicama moraju biti pouzdani, istiniti i vjerodostojni, jer je to dokazni standard, koji ne dopušta sumnju.

Sud prilikom sačinjavanja pismenog opravka presude najprije se rukovodio odredbom čl. 305. st. 7. ZKP F BiH koja regulira sadržaj obrazloženja presude na način da će „*Sud određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga smatra dokazanima ili nedokazanima, dajući osobito ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, iz kojih razloga nije uvažio pojedine prijedloge stranaka, iz kojih je razloga odlučio ne ispitati neposredno svjedoka ili vještaka čiji je iskaz pročitan, kojim se razlozima upravljao pri rješavanju pravnih pitanja, a osobito pri utvrđivanju postoji li krivično djelo i krivična odgovornost optuženog i pri primjeni određenih odredaba Krivičnog zakona na optuženog i njegovo djelo*“. Dakle, ista odredba, ali ni bilo koja druga odredba ZKP F BiH ne zahtijeva da se u obrazloženju iznese pojedinačno sadržaj svih provedenih dokaza, da se citira pojedinačno kompletan sadržaj iskaza svih svjedoka i sadržaj materijalnih dokaza koji su provedeni. Naime, prepisivanje svih iskaza svjedoka, sadržaja vještačenja pa i materijalnih dokaza često predstavlja nepotrebno opterećenje obrazloženja presude, a nerijetko uvodi potpunu konfuziju i nesklad jer se iz istoga ne vidi koje sud činjenice i iz kojih razloga smatra dokazanim ili nedokazanim. Iz tog razloga se u obrazloženju i nije nužno izlagati pojedinačno i u kompletu sadržaj svih provedenih dokaza, jer istu obavezu i ne zahtijeva čl. 305. st. 7. ZKP F BiH, nego ista odredba zahtijeva od suda određeno i potpuno iznošenje koje činjenice i iz kojih razloga smatra dokazanima ili nedokazanima, dajući osobito ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza. Ovim standardima se rukovodio i ovaj sud te su svi iskazi i materijalni dokazi cijenjani i razmatrani prilikom donošenja odluke, ali je sud sadržaje tih dokaza interpretirao i obrazlagao pojedinačno u onom dijelu koliko su isti od značaja sa aspekta pravno relevantnih činjenica u predmetu.

Međutim, bitno je za napomenuti da je općeprihvaćeno stajalište sudske prakse da se citirana obaveza suda određenog i potpunog iznošenja koje činjenice i iz kojih razloga smatra dokazanima ili nedokazanima odnosi isključivo na pravno relevantne – odlučne činjenice, dok one činjenice

koje nisu predmet inkriminacije i nisu odlučne činjenice te sud i nije u obavezi da u odnosu na njih navede određene razloge (*Vrhovni sud F BiH br. 01 0 K 008387 15 Kž 2 od 30.5.2017. godine, br. 01 0 K 006557 16 Kž 2 od 21.12.2017. godine, br. 03 0 K 014025 17 Kž 14 od 7.9.2017. godine i td.*).

Tužilaštvo u optužnici tvrdi da je S.E. kao direktor društva bio „ovlašten da u skladu sa odredbama člana 82. stav 2. alineje 2. i 7. Statuta RMU Banovići donosi pojedinačne akte te imenuje, razrješava i vrši preraspored radnika“. Detaljnijim uvidom u odredbe člana 82. stav 2. alineje 2. i 7. Statuta vidljivo je da u članu 82. stav 2. alineja 2. Statuta navedeno da direktor „donosi pojedinačna akta, u skladu sa općim aktima Društva“, te je ovaj posljednji dio „u skladu sa općim aktima Društva“ izrazito bitan, jer je S.E. kao direktor postupao upravo u skladu sa općim aktima Društva, i u najboljem interesu RMU Banovići d.d što je sud utvrdio iz iskaza saslušanih svjedoka kao i optuženih u svojstvu svjedoka koji su saglasno izjavili da su uvijek postupali u najboljem interesu društva u kojem su radili, pa je tako svjedok B.A. pred sudom posvjedočio da su optuženi postupali s ciljem unapređenja proizvodnje odnosno otpreme uglja u RMU Banovići, te da u takvim okolnostima tokom 2021.godine kada je finansijski rezultat Rudnika bio nezadovoljavajući s gubitkom od oko 5 i po miliona politička i sindikalna previranja im nisu bili ni na umu, te je i on kao jedan od tri člana Nadzornog odbora u RMU Banovići na svim sastancima uprave kojim su prisustvovali a kojim je ujedno prisustvovao i direktor S.E., tražio od uprave da poduzmu određene mjere i aktivnosti na poboljšanju rezultata jer je Rudnik poslovao sa minusom, te da ovaj svjedok navodi da nikad nije čuo niti imao posredna saznanja da su S.E. i J.E. ikad spomenuli neki drugi razlog za razrješnje G.M. osim rezultata koji nisu bili dobri, te da u ovim bitnim okolnostima riječ politika i sindikalno nije čuo, te da je G.S. bio dobar izbor jer je konstruisao rešetkaste sisteme u svojoj vlastitoj režiji jer to sporo ide sistemom javnih nabavki te kako je pokrenuo taj proces u okviru separacije značajno je uticao na otremu tog depoisanog uglja što je uticalo i na dalje finansijske rezultate, a koji iskaz je potkrijepljen iskazom svjedoka G.S. koji je pred sudom odgovorno tvrdio da G.M. nije smijenjen zbog politike ili sindikalne pripadnosti a da je imenovan on G.S., a da je za rad separacije koja je jedan od najkompleksnijih takvih pogona u Evropi u Banovićima potreban stalan nadzor nad svim službama u seperaciji mašinsku, elektro, rudarsku, laboratorij, moraju se na vrijeme sa saradnicima planirati određene aktivnosti jer rad na separaciji traži unaprijed planiranje nekih aktivnosti a da to kakva će biti proizvodnja zavisi od kvaliteta robnog ulja, od tehničkog nadzora, dovoljnog broja vagona, kamiona i to sve pod svojom kontrolom drži tehnički rukovodilac separacije, te kada se uzmu u obzir i navodi ovog svjedoka da je odmah po imenovanju pozvao rukovodioca na separaciji i nadzorno tehničko osoblje gdje su svi iznosili probleme, saslušali jedni druge te je tu saznao i da neki dobavljači nisu čak isporučili robu u zadnjih godinu dana te su se odmah pokrenule aktivnosti kako bi im bile isporučene te da brzina isporuke zavisi od agilnosti rukovodioca, a da ovaj svjedok navodi da je i ove sve radnje koje je preduzeo on poslije M. mogao preduzeti i sam G.M., kao i da su u to vrijeme dakle u vrijeme mandata S.E. i J.E. smijenjeni i N.J. i D.E. koji su takođe pripadnici SDA političke opcije kao i direktori i članovi sindikata zaposlenika, da navodi da J.E. nije nikada isticao bilo kakvu stranačku ili sindikalnu pripadnost te je u vrijeme dok je G.S. bio tehnički rukovodilac separacije bilo dosta nagrađivanja radnika, u smislu da je G.S. direktoru sačinjavao spisak prijedloga sa imenima za nagrađivanje a on je to potpisivao i nije pitao zbog čega je neko na tom spisku, što proizilazi iz iskaza svjedoka G.S. Iskazi svjedoka G.S. i B.A. u dijelu da se od strane direktora S. i J. potencirala u radu samo proizvodnja i rad a ne neki sindikalni ili politički razlozi u saglasnosti su i sa iskazima optuženih u svojstvu svjedoka koji su pred sudom izjavljivali da se na proizvodnim sastancima potencirala samo proizvodnja i radni rezultati a koje iskaze je sud prihvatio jer su iskazivali uvjerljivo i sud nije imao razloga da posumnja u njihovu istinitost a u ovom dijelu iskazi svjedoka G.S., B.A., S.H., T.N., S.E., J.E. su saglasni sa dijelom iskaza svjedoka oštećenog G.M. koji navodi pred sudom da je skoro

svaki dan tehničkom direktoru J.E. iznosio probleme vezane za rad separacije, prilikom čega je u dodatnom ispitu od strane optuženog S. naveo da mu nisu poznati finansijski rezultati u rudniku međutim tom dijelu iskaza svjedoka oštećenog G.M. sud nije poklonio vjeru jer je dovedena u pitanje njegova istinitost jer nije logično da u jednom tako složenom i velikom dioničkom društvu sa ogromnim gubicima kao što je rudnik jednom od pet visoko pozicioniranih rukovodilaca kao što je G.M. nije poznato kako rudnik posluje u tom periodu.

Nadalje, iz provedenih dokaza proizilazi da su potrebe RMU „Banovići“ d.d. nalagale kadrovske promjene koje su izvršene razrješenjem G.M. sa radnog mjesta Tehnički rukovodilac „Separacije“ kao i drugih lica kao što je D.E., u nastavku obrazloženja bit će riječi i o drugim rukovodiocima koji su u inkriminiranom periodu promijenili svoje pozicije upravo iz razloga potreba službe a bili su čak pripadnici iste političke opcije kao i optuženi jer su to izjavljivali saslušani svjedoci. Naime, kako to proizilazi iz iskaza optuženih S.E. i J.E. a kojim iskazima je sud u tom dijelu poklonio vjeru „Separacija“ je jedna od najbitnijih, ako ne i ključna organizaciona jedinica u RMU „Banovići“ d.d., iste navode su potvrdili svi saslušani svjedoci G.S., D.DŽ., B.A. i prema riječima saslušanih svjedoka tokom dokaznog postupka „usko grlo RMU Banovići“ a što je nesporno potvrdio i sam svjedok oštećeni G.M., kada je rekao da ako proizvodni proces u „Separaciji“ stane, stoji čitav rudnik. Tada je ovaj svjedok potvrdio i da Tehnički rukovodilac „Separacije“ mora biti 100% posvećen poslu koji radi i to 24 sata. Ovo su potvrdili i svi drugi svjedoci koji su saslušavani na ove okolnosti i to B.A., G.S., S.S., a govorili su o tome i sami optuženi S.E. i J.E. tokom davanja iskaza u svojstvu svjedoka.

Nakon provedenog dokaznog postupka sud izvodi zaključak da tužilaštvo nije dokazalo da je G.M. i dalje, u okolnostima u kojima je 2021.godine poslovao RMU „Banovići“ d.d., bio najbolji izbor za ovo radno mjesto bez obzira što pred sudom G.M. tvrdi da je 100% posvećen radu u „Separaciji“, što je nesporno potvrdio i direktor J.E. i svjedok S.S. i sud taj dio iskaza svjedok G.M. prihvata kao istinit, ali isto tako svjedoci S. i J. kao i svjedok B.A. i G.S. navode da to nije bilo dovoljno za ostvarivanje zadovoljavajućih i boljih poslovnih rezultata RMU „Banovići“ d.d. a što su pred sudom pojasnili svjedok B.A. koji je izjavio da upoređujući slučaj G.M.a sa radom tehničkog rukovodioca G.S. čijim radom uprava bez obzira što je G.S. inovirao neke sisteme i došlo je do poboljšanja rezultata, ipak nije bila zadovoljna jer i njegovi rezultati nisu bili u toj mjeri koliko je uprava očekivala, i na sastancima gdje je prisustvovao izvještaji su i dalje bili negativni te su zaključci Nadzornog odbora, čiji je on bio član da se i od S. traži više, kojem je prilikom razrješenja rečeno da ima evidentno problema što se tiče finansijske likvidnosti samog rudnika, na separaciji, posebno sa zalihama na depou i bez obzira što su za vrijeme njegovog mandata količine zaliha sa depoa se smanjile i evidentno su uspjeli dodatno pojačati isporuku prema kupcima te je prilikom njegovog razrješenja njemu rečeno da su zadovoljni njegovim radom međutim da to nije dovoljno i da je uprava rudnika jednostavno tražila više, a ove navode potvrdio i svjedok T.N. sadašnji član uprave društva RMU Banovići d.d. Banovići koji je potvrdio da se u vrijeme 2021.godine nalazio na mjestu glavnog inženjera za podzemnu eksploataciju i da su u to vrijeme rezultati rudnika bili nezadovoljavajući te se nije gledalo niti je kad čuo da se od strane direktora razgovaralo o stranačkoj ili sindikalnoj pripadnosti već se potencirao rad a da je obaveza novog menadžmenta da ukoliko nešto ne funkcioniše jer se u rudniku koji je specifična grana i jedna slaba karika osjeti u čitavom sistemu, što nalaže upravi da vrši promjene, da se donesu neke odluke, a imajući u vidu da je u to vrijeme zajedno sa G.M. razriješen i H.E. tehnički rukovodilac podzemne eksploatacije koji je pripadnik SDA stranke kao i optuženi S, te poslije njega A.A. od strane direktora Salihovića izabran za inspektora, kao i I.E. član Općinskog vijeća Banovići ispred PDA izabran za šefa elektroodržavanja kojeg je takođe postavio direktor S. u tom istom periodu, sud je utvrdio da su potrebe RMU „Banovići“ d.d. nalagale poduzimanje svih neophodnih radnji, pa i kadrovskih promjena koje su i realizovane, u cilju zadovoljavanja potreba RMU „Banovići“ d.d.

Naime, Tužilaštvo optuženima na teret stavlja da su postupali „po prethodnom dogovoru, svjesni da iskorištavanjem svog službenog položaja i ovlaštenja teže povređuju prava drugog i drugom nanose kakvu štetu, što su i htjeli“. Sud smatra nakon svih provedenih dokaza da tužilaštvo nije dokazalo postojanje nekog prethodnog dogovora po kojem su optuženi postupali, to je navod koji mora biti dokazan van razumne sumnje, ali i opisan u činjeničnom opisu, a na te navode tužilaštvo nije izvodilo bilo kakve dokaze *jer činjenica koju tužilaštvo tokom postupka ističe* da je optuženi J.E. dana 22.07.2021.godine potpisao Prijedlog za izmjenu Ugovora o radu broj ..., u kojem je napisano da se zbog evidentnog pada proizvodnih rezultata u Organizacionoj jedinici „Separacija“ te neblagovremenog otklanjanja uzroka koji ometaju proizvodni proces u periodu 12.07 - 21.07.2021.godine tehničkom rukovodiocu „Separacije“ G.M., kao direktno odgovornom za proizvodni proces te organizacione jedinice, izda novi ugovor o radu za drugo radno mjesto, na osnovu kojeg akta je S.E. isti dan donio i potpisao Odluku o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu broj ... kojom se G.M., koji je obavljao poslove tehničkog rukovodioca „Separacije“, otkazuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme zbog razloga navedenih u Prijedlogu, te mu se nudi zaključivanje novog ugovora o radu u organizacionoj jedinici „Direkcija“ gdje bi obavljao poslove glavnog projektanta za Separaciju, za koje radno mjesto je predviđen manji koeficijent za obračun plate, a koje radno mjesto je G.M. morao prihvatiti, jer bi u suprotnom dobio otkaz ugovora o radu, a što dokazuju i navedeni materijalni dokazi u koje je sud izvršio uvid, *ne dokazuje postojanje nekog prethodnog dogovora između optuženih, jer nema dokaza za takve tvrdnje tužioca, pa tako ni za tvrdnje da je rezultat tih dogovora bilo i potpisivanje Otkaza ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu G.M. istog dana tj. 21.07.2021.g kada je sačinjen i Prijedlog s obzirom da nigdje nije propisan rok kada rukovodilac potpisuje akte.*

Dakle, u ovom predmetu može se zaključiti da pravilna odluka se zasniva na rješavanju pravnog pitanja, odnosno da li su ispunjeni elementi krivičnog djela - Zloupotreba položaja ili ovlaštenja – iz čl. 383 st. 1 KZ F BiH, koje djelo postoji ukoliko službena ili odgovorna osoba u Federaciji koja iskorištavanjem svog službenog položaja ili ovlaštenja, prekoračivši granice svoje službene ovlasti ili ne obavivši svoje službene dužnosti, pribavi sebi ili drugom kakvu korist, drugome nanese kakvu štetu ili teže povrijedi prava drugog.

Provedenim dokazima nisu van svake razumne sumnje dokazani navodi optužnice da je G.M. smijenjen samo iz sindikalnih i stranačkih razloga odnosno sud nije prihvatio dio iskaza svjedoka oštećenog G.M. dat na glavnom pretresu dok tvrdi da mu niko nije ukazivao na njegovu odgovornost u „Separaciji“, na slabe rezultate i da nisu iznošene primjedbe na rad „Separacije“, u ranijem periodu odnosno na sastancima sa upravom rudnika kojima je prisustvovao najmanje jednom sedmično, jer iz iskaza saslušanog svjedoka G.S. sud je utvrdio da je S. prilikom imenovanja rečeno da ima evidentnih problema što se tiče finansijske likvidnosti rudnika posebno sa zalihama na depou koji su on i njegovi saradnici svojim angažmanom i inovacijama osjetno smanjili te da je prilikom imenovanja njemu rečeno da je u ranijem periodu bilo nepreduzimanja određenih mjera koje mogu popraviti stanje i da je tadašnji menadžment smatrao da S. može odgovoriti tom zadatku, a uzimajući u obzir i navode ovog svjedoka koje je sve radnje preduzeo nakon njegovog imenovanja za tehničkog rukovodioca u smislu da je zakazao sastanke sa tehničkim osobljem gdje je dao zaduženja rukovodiocima službi da oni u svojoj službi sagledaju stanje da se reaguje brzo prema dobavljačima da oni isporuče ono što im treba za mašine, te da ovaj svjedok tvrdi, iako navodi da nije bio direktno prisutan razgovorima između direktora i G.M. da su sigurno ovakvi razgovori obavljani i sa G.M., što mu sud vjeruje jer nisu prihvatljivi navodi svjedoka G.M. da mu niko nije skretao pažnju na rad i rezultate u tom periodu jer nije po stavu suda logično da se jednom rukovodiocu tako velikog pogona kao što je separacija nikada ne skreće pažnja od strane uprave da postoje određeni problemi

u radu, ako postoje, i da se ne razgovara o tome, a tokom postupka je utvrđeno da su postojali, o čemu je pred sudom posvjedočio i B.A. navodeći da je bio prisutan proizvodnim sastancima na kojim se od G.M. tražilo više i ukazivalo na probleme koji je prema izjavi ovog svjedoka bio svjestan činjenice dešavanja problema kao i u jami ukazivano mu na neophodnost povećanja proizvodnih rezultata i to kako na redovnim tako i na posebnim tematskim sastancima koji su organizirani, te prema uvjerenju suda nije relevantno u konkretnom slučaju a na što je tužilaštvo potenciralo prilikom ispitivanja svjedoka oštećenog G.M. to da li se neko žalio na njega kao čovjeka, s druge strane postojali su problemi u radu same „Separacije“, jer predmet dokaznog postupka nije ponašanje G.M. kao čovjeka, nego o zadovoljavajućim i nezadovoljavajućim rezultatima u radu „Separacije“, za što je odgovoran njen prvi čovjek – Tehnički rukovodilac „Separacije“ i da li je isti smijenjen zbog stranačke i sindikalne pripadnosti, a u što se sud uvjerio tokom saslušanja J.E. kao svjedoka iz čijeg iskaza je sud utvrdio da su proizvodni problemi u organizacionoj jedinici separacija iznošeni redovno na sedmičnim sastancima gdje je bio i G.M., gdje su i on i M. davali prijedloge međutim on kao direktor je provodio dosta vremena na separaciji i znao provesti i cijelu drugu smjenu, što nije uobičajeno za jednog direktora da skoro svaki dan ide na pogon separaciju i kontroliše, i ukazivao M. sa stvarima sa kojima nije bio zadovoljan na terenu a M. ćutao, slijegao ramenina i nije ništa preduzimao i pored svih njihovih inicijativa nije urađeno, da su se sa M. vodili višestruki razgovori jer mu je bio neposredno nadređeni komunicirali su svaki dan čak štaviše postali su i prijatelji, više nego kolege. Sud je iskaz J.E. prihvatio i u cijelosti poklonio povjerenje jer je po mišljenju suda dat objektivno i savjesno, svjedok je svjedočio o onome što je vidio i ono što se zaista i dešavalo.

Svjedočenje J.E. objektivizirano je iskazom svjedoka B.A. koji je u inkriminisanom periodu obavljao poslove pomoćnika direktora za tehničke poslove za površinsku eksploataciju, željeznički transport i separaciju u vezi sa neophodnošću unapređenja rada „Separacije“ za postizanje boljih rezultata rada i poslovanja RMU „Banovići“ d.d., a koji je ujedno u periodu 2021. – 2022.godine bio i član Nadzornog odbora RMU „Banovići“ d.d. i bio član stranke SD-a, sud je ovom svjedoku poklonio vjeru jer je utvrdio da ovaj svjedok ima saznanja u vezi sa značajem rada „Separacije“, ali i dešavanjima u relevantnom vremenskom periodu. On je sam pojasnio da po svojoj funkciji prisustvuje proizvodnim sastancima, kojima prisustvuju i svi tehnički rukovodioci i rukovodioci sektora, pri čemu je u relevantnom periodu prisustvovao i sastancima Uprave RMU „Banovići“ d.d.

Finansijska situacija u RMU „Banovići“ d.d., prema iskazu i ovog svjedoka, u trenutku kada je S.E. imenovan na dužnost direktora, je bila negativna, odnosno finansijski rezultat za prvih šest mjeseci 2021.godine je iznosio oko – 5,5 miliona KM. Navode ovog svjedoka potvrđuje i provedeno vještačenje po vještaku ekonomske struke, ali i iskazi saslušanih svjedoka S.H., T.N., kao i samog optuženog S.E. Kao član Nadzornog odbora RMU „Banovići“ d.d. ovaj svjedok je zahtijevao da Uprava promptno reaguje i poduzme adekvatne mjere u pogledu prevazilaženja problema koji su ugrožavali sam rudnik. Na svim tim sastancima i direktor S.E. je od njegovog imenovanja pa nadalje insistirao na rezultatima rada RMU „Banovići“ d.d., na unapređenju rada i proizvodnje, odnosno povećanju proizvodnje i plasmanu uglja. Ovaj dio iskaza svjedoka B.A. u saglasnosti je sa iskazom svjedoka T.N., koji je član SDP stranke i koji je u inkriminisanom vremenskom periodu bio na radnom mjestu Glavnog inženjera za podzemnu eksploataciju. On kao pripadnik SDP stranke nije razriješen za vrijeme mandata S.E., a sada je i član uprave RMU „Banovići“ d.d. I ovaj svjedok je potvrdio da su na proizvodnim i drugim sastancima identificirani i problemi u proizvodnji, odnosno uska grla proizvodnje, a posebno su isticali rad „Separacije“ i Površinske. Pa je tako u radu „Separacije“ identificirano više problema koji su se ogledali kako u zamoru rukovodećeg kadra, tako i posebno problematično u neprepoznavanju novonastale situacije u RMU „Banovići“ d.d., a to je nastupanje promijenjenih okolnosti usljed požara u Jami „Omazići“ u martu 2021.godine, kada je ta jama i prestala sa radom. Time je RMU „Banovići“ d.d. ostao

onemogućen u proizvodnji kvalitetnog uglja, pa je moralo doći do povećanja plasmata uglja, što se bazično odnosilo na rad „Separacije“. Ove okolnosti je pojasnio i potvrdio i svjedok G.S. u svom iskazu pred Sudom pa sud izvodi zaključak na temelju provedenih dokaza da u tom trenutku na čelu „Separacije“ se nalazio G.M. i upravo je njemu na sastancima skretana pažnja na ove probleme a kada su prepoznati ovi problemi na separaciji tehnički direktor je gotovo svakodnevno sa pomoćnicima obilazio pogon separacije, pokušao identificirati probleme i na to ukazivao G. što je sud utvrdio iz iskaza optuženog J.E. koji je dao u svojstvu svjedoka a čiji iskaz u ovom dijelu da je G. i prije davanja otkaza ukazivano da se trebaju izvršiti određene izmjene, da nisu dobri finansijski rezultati je provjerljiv iskazom svjedoka G.S. koji je izjavio da je u julu 2021.godine bio pozvan od strane tehničkog direktora J.E. kojem sastanku je bio prisutan i B.A. i koji su tom prilikom izražavali nezadovoljstvo sa rezultatima koji su na separaciji i tražili su jednostavno kako da se to popravi a da u tako velikoj kompaniji kao što je Rudnik koji zapošljava oko 2700 radnika kojim treba obezbijediti plaću, platit tekuće osiguranje, S. i J. su se ponašali profesionalno prema svima te da nisu nikad isticali sindikalnu i političku pripadnost nego samo potencirali rad i rezultate rada, a upravo je iskaz J.E. i G.S. kojim iskazima je sud poklonio povjerenje jer su isti dati objektivno i savjesno i u saglasnosti su sa iskazom svjedoka B.A. koji takođe navodi da upravo G.M. nije prepoznavao probleme u radu „Separacije“ i samog RMU „Banovići“ d.d., posebno usljed novonastale situacije kako je svjedok naveo „problemi su se uglavnom odnosili na nedovoljnu i nejasnu komunikaciju tehničkih rukovodilaca površinske eksploatacije i separacije te da se u tom periodu očekivala jedna veća angažiranost u separaciji gdje je ispoljena značajna organizaciona neangažiranost u vidu reparacije i separacije, zanašljanja pomoćne opreme da je izostala jedna organizaciona angažiranost, nisu pokretani postupci nabavke nekih strukturnih dijelova separacije koji su predstavljali ključ problema koji su uticali na proizvodne poslove,“.

Dakle, osoba koja se nalazila na čelu „Separacije“ nije uviđala sve ove probleme i došlo je do sporenja po ovim pitanjima, jer rezultati „Separacije“ nisu bili dovoljni, tako da se moralo djelovati na povećanju proizvodnje. Kako ovo G.M., kao osoba na čelu „Separacije“, nije prepoznao i usljed nezadovoljavajućih rezultata rada, tako je došlo i do njegova razrješenja. Upravo je svjedok B.A. pojasnio šta je to predstavljalo nezadovoljavajući rad „Separacije“, koja ukoliko ne izvrši oplemenjivanje uglja, tada ne može doći ni do plasmata uglja, bez obzira na zaključene ugovore. On je isto tako rekao da njemu nije poznato i da koliko on zna J.E. i S.E. nisu nikada spomenuli ni jedan drugi razlog razrješenja sa dužnosti G.M., a sasvim jasno da kao razlog njegove smjene nikada nije čuo da je bila navodna stranačka ili sindikalna pripadnost G.M. Iskaz svjedoka B.A. u dijelu u kojem ističe da se od strane optuženih direktora S. i J. u komunikaciji nisu pominjali stranka niti sindikat provjerljiv je iskazom optuženog J.E. koji je u svom iskazu koji je dao u svojstvu svjedoka izjavio da to nikada nije bilo predmet razgovora na proizvodnim sastancima a svjedok S.S. koji je bio prisutan tokom obavljanja razgovora između G.M. i tehničkog direktora J.E. izjavio je da se ne sjeća da je direktor pominjao bilo kakve stranačke ili sindikalne razloge razrješenja G.M. kritične prilike kada ga je obavijestio o prerasporedu.

Sud je i iz iskaza saslušnog svjedoka G.S. koji je naslijedio G.M. na radnom mjestu tehnički rukovodilac separacije u julu 2021.godine utvrdio da je Salki prilikom razrješenja G.M. rečeno da se S. imenuje kako bi unaprijedio rad na separaciji, da nikada nije čuo da je razlog razrješenja G.M. a njegovog imenovanja razlozi političke i sindikalne prirode, koji iskaz u ovom pogledu je u saglasnosti sa iskazom svjedoka odbrane T.D. koji ističe da se S. u svom radu samo rukovodio rezultatima i ničim više, iskaz ovih svjedoka u cijelosti je potvrđen iskazom svjedoka D.E. koji je u julu 2021.godine obavljao dužnost tehničkog rukovodioca podzemne eksploatacije i kojem su dana 24.07.2021.godine direktor S. i J. uručili otkaz ugovora o radu sa ponudom novog ugovora o radu pri čemu je dobio niže pozicionirano radno mjesto, identično kao i G.M., pri čemu svjedok D.E. ističe da je to urađeno sve u interesu društva i da uprava u interesu društva određuje pravila i da optuženi nisu spomenuli taj dio oko stranačke i sindikalne pripadnosti, da je i sam

ponosan član stranke SDA a da su u tom istom periodu razriješeni sa svojih radnih mjesta H.E., D.M., J.J., J.N., svi pripadnici SDA stranke i pripadnici sindikata zaposlenika kao i tadašnji direktori, ove navode da su direktori J. i S. potencirali proizvodnju i da je i dalje bila slaba proizvodnja sve do kraja 2021.godine potvrdio je i svjedok N.J. koji je saslušan na ove okolnosti na glavnom pretresu kao svjedok odbrane koji je takođe krajem 2021.godine imenovan na mjesto tehničkog rukovodioca separacije a razriješen početkom 2023.godine i kojem je takođe rečeno prilikom razrješenja da se traži još veća proizvodnja i da je to zbog interesa društva jer je prema riječima ovog svjedoka „u pitanju je rudnik u pitanju 1700 radnika, to je u obavezi direktora da smjenjuje ako ne ide proizvodnja“a ovaj svjedok je takođe u vrijeme otkaza od direktora S. bio pripadnik iste političke opcije kao i sam direktor (SDA).

Da su po preuzimanju dužnosti u julu 2021.godine direktori S. i J. u RMU Banovići d.d. Banovići zatekli izuzetno teško stanje u pogledu negativnog poslovanja rudnika sud je utvrdio prevashodno iz iskaza optuženih koje su dali u svojstvu svjedoka pri čemu S.E. ističe da je stanje bilo zabrinjavajuće da je polugodišnji gubitak bio oko 5 i po miliona KM, da pogon jame Omazići je izbacio iz funkcije rudnik na skoro godinu dana pa i duže je bilo problema, a posebno je bila zabrinjavajuća dotrajala oprema koja je dodatno limitirala mogućnost unapređenja proizvodnje, jer su sve imali, i materijalne resurse koje je trebalo staviti u stepen veće iskorištenosti a ono što se moglo djelovati je putem kadrova i putem ljudskih resursa a osnovni princip mu je bilo unapređenje poslovanja i unapređenje rezultata a kao problem identificirano je usko grlo pogon separacija u slučaju negativnih rezultata separacije nisu imali alternativu te je od prvog dana imenovanja pokušao da izvrši analize, razgovarao sa upravom, te u vezi s tim održan sastanak sa G.M. u njegovom kabinetu u prisustvu B.A., S.H., a tematika je bila rezultati RMU i stanje na separaciji koja je prepoznata kao tačka gdje treba da se desi zamah koji su oni planirali, da je direktor S. i mnogo prije imenovanja bio na tim sastancima uprave kao član Odbora za reviziju, da se stalno govorilo o problemima, analizama, davale upute kako da se riješe a posebno na sastanku kod njega u kabinetu gdje su se potencirali upravo ti problemi i pokušali da se riješe, koje rukovodstvo separacije na čelu sa G.M. **nije prepoznavalo** i smatralo da je sve dobro. Navodi ovog svjedoka potvrđeni su iskazom J.E. koji je i prije imenovanja na dužnost izvršnog direktora 08.07.2021.godine vršio dužnost izvršnog direktora za tehničke poslove a i cijeli svoj radni vijek proveo u rudniku te vrlo dobro poznao stanje i funkcionisanje RMU Banovići koji takođe navodi da je u to vrijeme u rudniku poslovanje bilo veoma teško, separacija je bila dovedena u lošu situaciju jer nije ulagano u taj proizvodni pogon a veliki udio je imao ljudski faktor, a koji je potvrđen i iskazom svjedoka B.A. i S.H. koji navode da je finansijski dug bio oko 5 i po miliona KM i da je rudniku poslovao sa minusom, te je trebalo dovesti u optimalnije stanje.

Iskaz svjedoka G.S. i optuženih J. i S. koje su dali u svojstvu svjedoka potvrđen je iskaz svjedoka B.A. i u dijelu kada ovaj svjedok navodi da je za svaku tonu uglja rudnik izdvojio novac da se dođe do takve količine uglja a da su se količine uglja u tom periodu povećavale posebno depoisanog uglja (to je ona količina uglja nastao kao produkt separisanja boljeg uglja koji u datom momentu zbog nijanse kvaliteta nije bio dostupan tržištu, i trebalo ga je dodatno pripremiti u vidu usitnjavanja ili isušivanja da bi bio konkurentan) takvog uglja u tom momentu je bilo oko 140000 tona na depou pa uzimajući u obzir da i svjedok B.A. izjavljuje pred sudom da je na sastancima vezanih za uspostavljanje boljeg rada separacije G.M. ukazivano na neophodnost povećanja proizvodnih rezultata kako u redovnoj proizvodnji tako i na otpremi depoa gdje je na tim sastancima dolazilo do sučeljavanja i gdje je G.M. obećavao da će se rezultati popraviti i biti bolji a bilo je i momenata kada je objašnjavao da je to maksimum koji može postići, pa je nekad i obećavao da će biti bolje i ti problemi su bili u kontinuitetu **s njim se razgovaralo i od strane stare i nove uprave** da poboljša rad separacije, a da su upravo ovi problemi koji su se kontinuirano isticali bili uzrok i

rezultovali smjenom tehničkog rukovodioca na separaciji, dakle tvrdnje tužilaštva da su optuženi počinili po krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383 stav 1. KZ FBiH na način da su iskoristili svoja službena ovlaštenja nisu dokazani iz prednje navedenih razloga a navodima ovih svjedoka da su sa oštećenim G.M. prethodno obavljali razgovori sud je poklonio vjeru jer su u saglasnosti i sa iskazima svjedoka N.J., saslušanog pred sudom i kojem je takođe uručen otkaz kao tehničkom rukovodiocu separacije a pri tome rečeno da se pored već ostvarenih traže još bolji rezultati iz kojih razloga sud i nije prihvatio dio iskaza svjedoka G.M. koji je dao pred sudom u kojem navodi da nikakav razgovor sa njim prije otkaza nije obavljen od strane direktora.

Pored toga, iz iskaza svjedoka G.S. sud je utvrdio šta se sve očekivalo od Tehničkog rukovodioca „Separacije“ i šta je on poduzeo na poboljšanju rada ove organizacione jedinice, te da je iste te aktivnosti mogao i morao poduzeti i G.M., kao njegov prethodnik, ali da on to nije učinio a da je to nepreduzimanje prema riječima ovog svjedoka do njega samog. Sud je iskazu ovog svjedoka poklonio vjeru jer je iskaz ovog svjedoka potvrđen i iskazom svjedoka S.S. koji je potvrdio da je on lično prisustvovao sastancima sa direktorom S.E. i da je na svakom od sastanaka on od rukovodilaca i radnika tražio da se fokusiraju samo na proizvodnju i rezultate, te da je to potencirao, a nikakve političke rezultate ili razloge. S.S. je svojim riječima na glavnom pretresu od 03.10.2023. godine rekao: „Da, proizvodnju što više i naravno sigurnost“.Ove navode svjedoka S.S. potvrdio je i svjedok T.N. navodeći da je S.E. i J.E. kao direktori insistirali upravo na rezultatima i povećanju proizvodnje i plasmana uglja, te da nikada nije spomenuo nikakva razrješenja po osnovu politike, odnosno stranačke ili sindikalne pripadnosti. Nadalje, svjedok T.N. koji je, kao sadašnji član uprave RMU „Banovići“ d.d., potvrdio da je obaveza svakog menadžmenta da izvrši kadrovske promjene i poboljšanja kada utvrdi da rezultati rada nisu zadovoljavajući, dakle ovi svjedoci su govorili o radu optuženih u tom periodu, pa je tako iz iskaza svjedoka T.N. sud utvrdio da je trenutno član uprave RMU Banovići d.d. Banovići a da je bio na mjestu glavnog inženjera za podzemnu eksploataciju u vrijeme mandata S.E., pripadnik je SDP stranke i nije razriješen u tom periodu, da je S.E. u vrijeme svog mandata bio jedan korektan direktor i gledao ko radi i ko je vrijedan a rezultati rada su mu bili prevashodno opredjeljenje u ljudstvu te da ovaj svjedok navodi da nikada nije čuo da je S.E. pominjao bilo kakva razrješenja zbog politike, stranačke i sindikalne pripadnosti. Ovaj svjedok je sada u upravi rudnika i navodi da ako menadžment primijeti da rezultati rada određenog kadra nisu zadovoljavajući predložit će pred upravom, raspravljati i vjerovatno donijeti neku odluku. Imajući u vidu da ovaj svjedok izjavljuje da mu je poznato lice H.E. koji je razriješen u vrijeme kada je bio tehnički rukovodilac podzemne eksploatacije, i da se sa njim obavljalo više razgovora u smislu da mora malo da se aktivira, da se ne ispunjavaju planovi, da tokom 2021-2022.godine proizvodnja u organizaciji se nije odvijala u planiranim mjerilima i rezultati nisu bili zadovoljavajući a on je pripadnik SDA stranke i Sindikata zaposlenika i njegovo razrješenje se desilo za vrijeme mandata S.E., zatim da je izabran A.A. na mjesto inspektora a za rukovodioca elektroodržavanja I.E. koji je član PDA stranke i čak vijećnik ispred PDA u općinskom vijeću Banovići i on je unaprijeđen za vrijeme mandata S.E. pa s obzirom na prethodno navedeno sud izvodi zaključak da je u vrijeme mandata optuženih S.E. i J.E. dolazilo do unapređenja stručnog kadra u rudniku RMU Banovići d.d. Banovići a pri čemu su unaprijeđeni zaposlenici koji nisu bili iste stranačke i sindikalne pripadnosti kao optuženi S. i J. odnosno bili su pripadnici PDA stranke, pa sud zaključuje da nisu dokazani navodi optužnice da je oštećeni G.M. razriješen samo zbog stranačke i sindikalne pripadnosti kada upravo suprotno proizilazi iz naprijed navedenih dokaza koji su dovedeni u vezu, kojim je sud poklonio vjeru.

Sud smatra da tužilaštvo nije dokazalo da su optuženi iskoristili svoja ovlaštenja da bi smijenili oštećenog G.M. zbog stranačke i političke pripadnosti, a iz provedenih dokaza proizilazi da su optuženi upravo u svom radu i rukovodili jedino interesima službe i da je jedini razlog razrješenja G.M. sa radnog mjesta Tehnički rukovodilac „Separacije“ upravo unapređenje rada RMU

„Banovići“ d.d. i poslovnih rezultata a upravo iz iskaza svjedoka B.A. i G.S. te T.N. sud je utvrdio da S.E. u svom mandatu nije razriješio više pripadnika PDA stranke, nego ih je čak i imenovao na najbitnija mjesta u RMU „Banovići“ d.d. pa je tako radnika A.V., koji je prema iskazu B.A. i optuženog pripadnik PDA stranke i član Sindikalne organizacije RMU „Banovići“, a što proizlazi i iz spiska zaposlenika članova Sindikalne organizacije, postavio na najbitniju poziciju u RMU „Banovići“ d.d., a to je Rukovodilac zaštite na radu. Prema iskazima svjedoka a što iznosi na glavnom pretresu i S.E. to radno mjesto je jedino koje, pored inspektorata, u svakom trenutku može zaustaviti rad RMU „Banovići“ d.d. a ovo potvrđuju i materijalni dokazi Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za A.V., broj: ... od 23.08.2022.godine sa radnim zadacima i Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom izmijenjenog Ugovora o radu za A.V., broj: ... od 23.08.2022. godine.

Kada se u vezu sa ovim iskazima dovede iskaz svjedoka T.N. koji je na glavnom pretresu izjavio da je npr. I.E., koji je vijećnik u Općinskom vijeću Banovići ispred PDA stranke unaprijeđen na radno mjesto Rukovodioca elektroodržavanja u Jami „Omazići“, i postao drugi čovjek Jame „Omazići“ a imenovan je od strane S.E. kao direktora što potvrđuju i materijalni dokazi i to: Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za I.E., broj: ... od 15.07.2022. godine sa radnim zadacima i Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu za I.E., broj: ... od 15.07.2022.godine, sud nalazi nedokazanim tvrdnje optužnice da je razrješenje predmetnog radnog mjesta G.M. bilo samo iz stranačkih i sindikalnih razloga, te je sud uvjerenja da su oni radnje poduzimali isključivo sa ciljem unapređenja rada RMU „Banovići“ d.d., ali i prevazilaženja novonastalih situacija u 2021.godini, pri čemu su navedenim okolnostima doprinijeli i potpuni zastoj u radu Jame „Omazići“ i onemogućavanje bilo kakve proizvodnje u toj jami, pri čemu su troškovi radne snage i drugi troškovi te jame ostali isti, pa čak i povećani usljed potrebe sanacije posljedica požara i ponovnog uspostavljanja njenog rada a što proizilazi iz provedenih dokaza.

Prema mišljenju vještaka ekonomske struke Š.A. koja je saslušana kako direktno tako i unakrsno tokom dokaznog postupka došlo je do poboljšanja rada rudnika nakon razrješenja G.M., te je ovaj vještak po naredbi suda uradila finasijsku projekciju stanja u RMU Banovići prema kojoj bi stanje onako kako je bilo u rudniku od januara do jula 2021.godine, da se nastavilo raditi tom dinamikom dovelo do ogromnih gubitaka u rudniku do čak 6 miliona KM. Naime, iz Nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke Š.A. od 11.01.2024.godine proizlazi da je u prvih sedam mjeseci od januara do jula 2021.godine prosječna proizvodnja na mjesečnom nivou bila 131.308t, prosječan plasman 127.537t izvršeni plasman za 2,87% je manji od proizvedenog uglja, dok se u mjesecima od jula do decembra 2021.godine ovaj rezultat znatno poboljšao, prosječna proizvodnja na mjesečnom nivou je bila 134.179t, prosječan plasman na mjesečnom nivou 135.584t, a plasirano je 101,02%, odnosno 1,02% više uglja nego što je proizvedeno. Pri čemu plasman direktno ovisi o radu „Separacije“. Vještačenje je pokazalo i da je u prvih sedam mjeseci 2021.godine sa DEPO-a prodato 21.607t, a u narednih 5 mjeseci 54.872t, što u prihodima iznosi 1.388.835 KM za prvih 7 mjeseci u odnosu na 3.558.603 KM. Nadalje, u periodima 2019.godina (od kada je Tehnički rukovodilac „Separacije“ bio G.M.) do 31.07.2021.godine plasman uglja sa organizacione jedinice „Separacija“ DEPO bio manji za 22,40% u odnosu na proizvedeni ugalj, dok je u periodu od 31.07.2021.godine do 31.12.2021.godine plasirano više uglja za 19,81% u odnosu na količinu proizvodnje. Ovaj omjer se samo povećavao i u sljedećoj godini, tako da je u periodu 01.01.2022. do 31.12.2022.godine taj procenat bio 27,93% više plasiranog uglja u odnosu na količinu proizvedenog sa organizacione jedinice „Separacija“ DEPO. Jasno se iz Nalaza i mišljenja vještaka vidi da su nakon jula 2021. godine ostvarivani znatno veći prihodi u odnosu na period od januara do jula 2021. godine, i to u više milionskim iznosima veći prihodi, a za manji vremenski period. Vještakinja je dala osvrt i na projiciranu proizvodnju i prodaju uglja, pa se jasno vidi da je nakon razrješenja G.M. ostvaren bolji rezultat i u ovom dijelu na način da je ostvarena količina proizvodnje veća za 2,77% u odnosu na projiciranu. Ono što još ide u prilog opravdanosti razrješenja M.G. su i

dnevni rezultati proizvodnje u mjesecu julu gdje je evidentno da je u periodu 01.-10.07. prosječna dnevna proizvodnja 4.228t, a od 11.-21.07. proizvodnja je 4.169t što je znatno ispod planiranih količina koje su na nivou od 4.744t što je ovaj vještak pojasnila pred sudom. U pogledu nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke tužilaštvo u završim riječima ističe da je osnovna teza odbrane da je oštećeni imao slabe radne rezultate, jer je imao puno uglja na depou, što za Rudnik predstavlja „zaleđena“ sredstva, jer ugalj nije prodat ali da to ne ulazi u opis poslova tehničkog rukovodioca Separacije, koji je uložen kao dokaz tužilaštva i prilog je ugovora o radu sa oštećenim od 24.10.2019.godine, vidljivo je da poslovi i radni zadaci tog radnog mjesta nemaju nikakve veze sa prodajom – plasmanom uglja, što znači da oštećeni i nije mogao biti odgovoran za to kojom će se dinamikom prodavati ugalj. Te poslove radi ekonomski ili komercijalni sektor. Sa druge strane, nema dokaza da je i jedan kupac ostao uskraćen za kupljeni ugalj, posebno zbog propusta Separacije a prema završnim riječima tužioca proizilazi da je upravo oštećeni ostvarivao dobre, a ne loše radne rezultate, što proizilazi iz tabele 2.1.1. nalaza i mišljenja vještaka odbrane Š.A., da je u junu i julu 2021.godine, dakle dva mjeseca prije smjene oštećenog, plasirano više uglja nego što je bila mjesečna proizvodnja kao i da se u periodu januar – juli 2021.godine index odnosa plasmana i proizvodnje stalno povećavao u korist plasmana, da bi u zadnja dva mjeseca premašio 100%, što znači da je više plasirano nego proizvedeno uglja. Vještak navodi da je i u 2021.godini došlo do povećanja plasmana uglja u odnosu na količinu proizvedenog uglja i to u značajnim iznosima (strana 7 nalaza). Kada su u pitanju količine uglja na depou i njihov plasman, iz tabele 2.2.2. proizilazi da je u junu i julu 2021.godine plasirano sa depoa više čak 45%, odnosno 8% u odnosu na količinu uglja koji je došao na depo kao i da iz zadnje rubrike u tabeli 2.4.1. kada se posmatra samo juli 2021.godine proizilazi da je od 01. do 21.jula (kada je oštećeni smjenjen) plasirano 1182,10 tona uglja više u odnosu na količinu proizvedenog uglja, a u periodu od 22. do 31 jula plasirano je 711,40 tona uglja manje što je nesporno utvrđeno i što je i vještak Š. potvrdila na upit tužitelja pred sudom.

Sud vjeruje nalazu i mišljenju vještaka koji je dat i na glavnom pretresu i u pisanom obliku jer smatra da je dat objektivno i savjesno od vještaka koji je obavio mnogobrojna vještačenja iz oblasti ekonomske struke u skladu sa pravilima struke i nauke.

Vještak A.Š., kojoj je zadatak bio da izvrši i projiciranje količine proizvodnje uglja u RMU Banovići u periodu od august do decembar 2021.godine ističe pred sudom a i u pisanom nalazu i mišljenju da je u period august-decembar plasman uglja ostao isti kao što je bio u dotadašnjem period januar-juli 2021.godine odnosno da se nastavilo raditi kao prvih 7 mjeseci rudnik bi ostvario evidentno manji iznos odnosno bio bi u gubitku od oko 6 miliona KM. Iz provedenih dokaza sud je utvrdio da i novi tehnički rukovodilac G.S. nije dao potrebne radne rezultate te je nakon tri ili četiri mjeseca i on smijenjen od strane iste uprave rudnika, a na njegovo mjesto postavljen novi rukovodilac N.J. pripadnik iste političke partije kao i optuženi S.E. a koji je takođe prema njegovim riječima smijenjen zbog loše proizvodnje jer je uprava rudnika, među njima direktor J. tražio još bolju proizvodnju pa sud izvodi zaključak a što proizilazi i iz nalaza i mišljenja vještaka da su se rezultati proizvodnje i plasmana uglja u RMU Banovići svakodnevno mijenjali i da je samo tokom mjeseca juna i jula 2021.godine, bez obzira što su ostvareni bolji proizvodni rezultati u smislu da je plasirano više uglja nego što je bila mjesečna proizvodnja i da se index odnosa plasmana i proizvodnje stalno povećavao u korist plasmana te da je u julu 2021.godine kada je oštećeni smijenjen plasirano 1.182,00 tona uglja više u odnosu na količinu proizvedenog uglja a u periodu od 21.07.-31.07.2021.godine 711,40 tona uglja manje, uzimajući u obzir da su i dalje egzistirali veliki finansijski gubici rudnika i da su se analize radile ne samo na dnevnom nivou nego višemjesečno unazad o čemu su potvrdili pred sudom S.E. i J.E. koji navode da su se rezultati analizirali ne samo za dane nakon njegovog imenovanja nego i šest mjeseci unazad i više gdje su finansijski gubici rudnika bili u minusu od oko 5 i po miliona KM, i da je dolaskom nove uprave nešto hitno trebalo poduzeti a prilikom analize stanja utvrdilo se da problem postoji između ostalog na pogonu separacija koja kao pogon treba da ponudi više gdje je i u prethodnim godinama i to

2020.godine dolazilo do značajnog pada plasmana uglja u odnosu na proizvodnju, što proizilazi i iz nalaza i mišljenja i iskaza vještaka A.Š., a koji navodi su potvrđeni iskazom svjedoka T.N., kao i B.A. te iskazom svjedoka S.H. koji su potvrdili da je rudnik u tom periodu poslovao sa ogromnim gubicima, da je zalaganje direktora rudnika J.E. kao i S.E. odmah po imenovanju bilo postupanje u interesu rudnika i da se postignu zacrtani ciljevi, što je potencirano na svim sastancima na kojim su bili svjedoci B. i S., pa i svjedok oštećeni (na sedmičnim) a kojim iskazima sud je poklonio vjeru, isti su objektivni i dati na osnovu neposrednog opažanja jer i S.E. pred sudom izjavljuje da mu je poznato da je kada je došao u rudnik 08.07.2021.godine količina plasiranog uglja bila veća od proizvedenog i to je nesporno i da pretpostavlja da je tako bilo, a poznato mu je poslovanje radnika bilo jer je ranije bio član odbora za reviziju međutim navodi da i takvi rezultati nisu bili dovoljni sve je to nedovoljno bilo i da su potrebe rudnika nalagale hitne promjene pa i po pitanju promjene kadrova i u separaciji.

U činjeničnom opisu optužnice se ističe da su optuženi postupili suprotno članu 8. stav 1. i članu 10. stav 1. tačka e) ZoR-a FBiH. Naime, član 8. ZoR-a FBiH nije moguće posmatrati zasebno po stavovima bez da se cijene i drugi stavovi ovog člana. Nije sporno da je stavom 1. člana 8. ZoR-a FBiH propisana zabrana diskriminacije radnika i da su propisani i osnovi po kojima se može vršiti diskriminacija, između ostalog i članstvo ili nečlanstvo u političkim strankama i sindikatima. Međutim, ovim stavom nije data definicija niti je opisano postupanje koje predstavlja diskriminaciju. Da bismo utvrdili da li je neko postupao suprotno određenoj odredbi, u toj odredbi mora biti propisano šta predstavlja neko diskriminatorno ponašanje. Drugim riječima, kada tužilaštvo blanketnu normu upotpunjava odredbama ZoR-a FBiH tada je bilo dužno ukazati na neku radnju koju su trebali izvršiti ili neizvršiti optuženi, a ne ukazati samo na odredbu kojom je propisana zabrana bez konkretizacije u čemu se ogleda ponašanje koje se zabranjuje.

Tek sljedećim stavovima člana 8. ZoR-a FBiH određeno je šta je to diskriminacija, odnosno koje postupanje predstavlja diskriminaciju. Tako je članom 8. stav 2. ZoR-a FBiH propisano da diskriminacija može biti direktna ili indirektna, i ovdje je neophodna analiza tzv. direktne diskriminacije, jer se indirektna odnosi na odredbe, pravila i sl. Definicija direktne diskriminacije je data u stavu 3. člana 8. ZoR-a FBiH i ona znači „*svako postupanje uzrokovano nekim od osnova iz stava 1. ovog člana kojim se radnik, kao i lice koje traži zaposlenje, stavlja ili je stavljeno u nepovoljniji položaj u odnosu na druga lica u istoj ili sličnoj situaciji*“. A obzirom da je tužilaštvo ukazalo na ovu odredbu onda bi moralo dokazati upravo sve ove segmente, a to je diskriminatorno postupanje i nepovoljniji položaj G.M. u odnosu na druga lica u istoj ili sličnoj situaciji. To tužilaštvo nije dokazivalo tokom postupka a upravo nisu dokazivani od strane tužilaštva da je izvršena bilo kakva diskriminacija po bilo kojem osnovu, jer kako je postavljeno u činjeničnom opisu optužnice ponašanje suprotnom postupanju zabrani diskriminacije u smislu člana 8. stav 1. ZoR-a FBiH nije moguće utvrditi radnju izvršenja, s obzirom da se upravo prema stavu 2. ovog člana diskriminacija manifestuje u dva oblika, direktna ili indirektna diskriminacija, no bez obzira na to, provedenim dokazima optužbe nije dokazano da je prema G.M. izvršen bilo kakav oblik diskriminacije, koja je svako različito postupanje koje nije zasnovano na ravnopravnoj osnovi niti drugačijeg ili nepovoljnijeg postupanja ili stavljanja u položaj u odnosu na druga lica u istoj ili sličnoj situaciji.

Optužnica tvrdi a što je i dokazivalo tokom postupka da je članstvo u političkoj stranci Pokret demokratske akcije (PDA) i sindikalna pripadnost, bio razlog zašto je G.M. uručena Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu. Međutim imajući u vidu da je na isto to radno mjesto Tehnički rukovodilac „Separacije“ nakon G.M. imenovan G.S., koji je prema vlastitom iskazu također po pristupnici član iste te političke stranke PDA dakle na to radno mjesto

imenuje osoba koja je također pripadnik iste te političke stranke PDA, što je sud utvrdio iz iskaza svjedoka G.S. a već naprijed navedeno na identičan način su razriješeni sa pozicija i brojna druga rukovodna lica u RMU Banovići d.d. a koji su bili pripadnici drugih političkih stranaka, E.H., J.J., Š.M., jer isti dan kada je Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu data G.M., tog 23.07.2021. godine **ista takva odluka** je data i D.E., pripadniku SDA stranke i članu Sindikata zaposlenika RMU „Banovići“ d.d. (što su potvrdili saslušani svjedoci i potvrđuju materijalni dokazi). Ovo proizlazi i iz materijalnih dokaza i to: Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za D.E., broj: ... od 23.07.2021.godine sa radnim zadacima i Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu za D.E., broj: ... od 23.07.2021.godine u koje je izvršen uvid na glavnom pretresu, pa i iz ovih dokaza proizilazi da nije došlo do bilo kakvog diskriminatornog postupanja po osnovu pripadnosti političkoj stranci PDA i sindikalnoj organizaciji te da optuženi nisu učinili nikakvo diskriminatorno postupanje u odnosu na ovaj osnov.

Nadalje, S.S., koji je po vlastitom iskazu član PDA stranke i koji je obavljao drugu po važnosti funkciju u „Separaciji“, **nije smijenjen**. Dakle, uprkos njegovoj političkoj i sindikalnoj pripadnosti on je nastavio obavljati poslove radnog mjesta koje je i obavljao. Štaviše, on je potvrdio da se pričalo među radnicima i za njega da će biti smijenjen, međutim kako svjedok kaže pričalo se svašta po pogonu da će ovaj ili onaj biti smijenjen i koje će radno mjesto dobiti te da je S.E. u prisustvu B.A. baš njemu krajem 2021. godine kaoiskusnom radniku ponudio da preuzme rukovođenje „Separacijom“, što je S.S. odbio. Ovaj sastanak i ponudu S.S. na sudu je potvrdio i svjedok B.A., koji je pojasnio da je S.S. pripadnik PDA stranke, ali i Sindikalne organizacije RMU Banovići, dakle, identično kao i G.M.. **Inače, upravo je S.S., dakle član PDA, mjesec dana mijenjao Tehničkog rukovodioca „Separacije“ i obavljao te poslove baš u ovom periodu nakon što je G.M. razriješen**. I nije da nije niko drugi mogao obavljati to radno mjesto, mogao je npr. B.E. koji nije član PDA nego SD-a, kako je to potvrdio svjedok S.S. na glavnom pretresu, ali se S.E. odlučio povjerenje ukazati upravo S.S., članu PDA koja činjenica takođe ukazuje da nisu dokazani navodi iz optužnice da je prema G.M. postupano diskriminatorno, a na isti način je postupljeno prema svima drugima i na njegovo radno mjesto je prvo imenovan čovjek koji je pripadnik iste političke stranke, a nakon toga je osobi koja je pripadnik iste političke stranke i sindikata kao i G.M. također ponuđeno to radno mjesto baš od strane S.E.

Da nisu postojali razlozi smjenjivanja zaposlenika iz stranačkih i sindikalnih razloga u vrijeme kako se to optuženim stavlja na teret sud je utvrdio i iz akta RMU „Banovići“ d.d. Banovići broj: ... od 26.12.2023.godine, koji materijalni dokaz je izveden po prijedlogu odbrane optuženih iz kojeg akta se vidi da ako se pogledaju druga radna mjesta rukovodilaca u organizacionoj jedinici „Separacija“, i uporede se sa spiskom zaposlenika koji su pripadnici Sindikalne organizacije RMU „Banovići“ d.d., pri čemu su takva radna mjesta bila i u vrijeme mandata S.E. kao direktora, onda je jasno da je velika većina rukovodilaca u „Separaciji“ bila i ostala upravo pripadnici Sindikalne organizacije RMU „Banovići“ d.d. Odbrana je izvršila uspoređivanje ovih spiskova te ukazala na ime i prezime radnika koji su pobrojani kao rukovodioci u „Separaciji“, a u nastavku u zagradi su navedeni redni brojevi sa spiska zaposlenika članova Sindikalne organizacije RMU „Banovići“ d.d. To su: S.S. (1309); Č.S. (288); Ć.E. (300); I.D. (652); J.F. (677); J.Š. (667); Š.E. (1374); B.A. (86); Š.S. (1334) P.O. (1140); B.I. (69); M.S. (913); P.S. (1142); K.J. (813); V.N. (1468); Đ.S. (435); D.DŽ. (327); H.E (560); M.M. (1039); L.E. (895); Ć.E. (265); D.H. (339); H.R. (490); M.H. (690); P.F. (1153); D.M.; L.M., Ć.H. (246); L.H. (882); B.Z. (205); D.E. (329); J.I. (671); Z.A. (1481); Ž.N. (1504); Š.N. (1353); B.M. (219); Ć.N. (304); A.A. (36); H.S. (472); L.N. (842); D.N. (336); H.M. (563); H.S. (597). Dakle, od ukupno navedenih 64 rukovodioca u „Separaciji“, njih 43 su pripadnici Sindikalne organizacije RMU „Banovići“ d.d. i nikoga od njih S.E. nije razriješio za vrijeme svog mandata kao direktor.

Dakle, iz provedenih dokaza na glavnom pretresu sud je utvrdio da ni jednog drugog pripadnika stranke PDA S.E. kao direktor nije razriješio, i J.E. kao izvršni direktor ali jeste pripadnike SDA i drugih stranaka kao i pripadnike Sindikata zaposlenika RMU „Banovići“ d.d. Naime, iz iskaza svjedoka B.A., kao i svjedoka G.S. proizlazi da su razriješeni rukovodioci u RMU „Banovići“ d.d. za vrijeme direktorskog mandata S.E. svi, osim G.M., bili pripadnici SDA ili neke druge stranke i Sindikata zaposlenika RMU „Banovići“ d.d. O ovome je govorio i svjedok G.S. koji je ukazao npr. na rukovodioce koji su članovi SDA stranke, a koje je razriješio S.E. kao direktor, radi se o H.E., D.M., Š.M., D.E., N.J. i dr. Svjedok T.N. je potvrdio npr. u odnosu na H.E., koji je u vrijeme mandata S.E. kao direktora bio Tehnički rukovodilac jamske eksploatacije i čiji rezultati u periodu 2021 – 2022 godine nisu bili zadovoljavajući, te da je on razriješen iako je bio član SDA stranke i Sindikata zaposlenika RMU „Banovići“ d.d, pa sud izvodi zaključak da se postupanje prema G.M. nije ni u kojem segmentu razlikovalo od postupanja prema svim drugim uposlenicima, tako da nisu dokazani navodi iz optužnice da su optuženi u odnosu na otkazivanje ugovora o radu, prema G.M. zbog članstva u političkim strankama i sindikatima, postupili suprotno članu 8 stav 1 i članu 10 stav 1 tačka e) Zakona o radu Federacije BiH po kojim odredbama je zabranjena diskriminacija radnika i da ovdje nisu postojali nikakvi diskriminatorni elementi ne jasno je iz kojih dokaza je tužilaštvo izvelo ovakvu tvrdnju. Iz iskaza saslušanih svjedoka kao i provedenih materijalnih dokaza tokom postupka utvrđeno je da donošenje Odluke o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu nije nikakav poseban način postupanja, ili primoravanja u odnosu na G.M. i njegovo tada radno mjesto Tehničkog rukovodioca „Separacije“, nego se radi o identičnom postupanju u odnosu na apsolutno sve druge osobe.

Nadalje, da je S.E. na isti način postupao i prema drugim rukovodiocima, i to kada su npr. u pitanju razriješenja, u prilog govore materijalni dokazi koji su izvedeni na glavnom pretresu i to: Ugovor na neodređeno vrijeme za H.E., broj: ... od 07.09.2022.godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu za H.E., broj: ... od 07.09.2022. godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za A.V., broj: ... od 23.08.2022. godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom izmijenjenog Ugovora o radu za A.V., broj: ... od 23.08.2022. godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za D.DŽ., broj: ... od 14.12.2022. godine sa radnim zadacima; Ugovor o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu, broj: ... od 14.12.2022.godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za I.E., broj: ... od 15.07.2022.godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu za I.E., broj: ... od 15.07.2022.godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za Š.M., broj: ... od 30.12.2021.godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom izmijenjenog Ugovora o radu za Š.M., broj: ... od 30.12.2021.godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za N.J., broj: ... od 31.01.2022.godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu za N.J., broj: ... od 31.01.2022.godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za D.E., broj: ... od 23.07.2021.godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu za D.E., broj: ... od 23.07.2021.godine; Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za G.S., broj: ... od 23.07.2021.godine sa radnim zadacima; Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu za G.S., broj: ... od 23.07.2021.godine.

Cijeneći iskaz saslušanih svjedoka oštećenog G.M. koji je pred sudom na glavnom pretresu od 26.09.2023.godine tvrdio da mu je data Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog ugovora o radu i da je on na to morao pristati jer bi u suprotnom ostao bez posla, sud ne nalazi da iz ovakvog postupanja optuženih proizilazi diskriminatorno postupanje prema G.M. u odnosu na druga lica kada mu je data Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu, jer je tokom postupka utvrđeno da nema apsolutno nikakve razlike u odnosu na sva ranija

postupanja svih ranijih uprava upravo prema G.M., jer je svako radno mjesto napuštao na identičan način Odlukom o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu, što je ovaj svjedok i potvrdio nakon što mu je odbrana optuženih prezentirala materijalne dokaze a što proizilazi iz sljedećih materijalnih dokaza tužilaštva i to: Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu broj: ... od 24.10.2019.godine, Odluka o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu broj: ... od 16.12.2016.godine, kao i dokazi koje je odbrana predočavala G.M. prilikom unakrsnog ispitivanja, a koji su odbrani dostavljeni nakon izvršenog kopiranja i uvida u spis tužilaštva. Radi se o Odluci o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu broj: ... od 19.VI 2019.godine sa Ugovorom o radu na neodređeno vrijeme broj: ... od 19. VI 2019. godine, kao i Odluci o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu broj: ... od 23. XII 2010.godine, iz kojeg dokaza je jasno da je decenijama unazad u RMU „Banovići“ d.d. prema svim radnicima postupano na identičan način donošenjem Odluke o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu.

Tako su ostale nedokazane i tvrdnje svjedoka G.M. sa glavnog pretresa kada je rekao da mu je u prisustvu S.S. na sastanku 23.07.2021. godine Tehnički direktor J.E. rekao da je smijenjen i kako svjedok G. navodi da mu je direktor rekao „*da to nije njegova odluka, već kao da je on to morao zbog toga što sam ja sindikalno, nisam ne odgovaram i politički ne odgovaram i da je on to potpisao*“. Ovi navodi G.M. pouzdano nisu potkrijepljeni ni jednim drugim dokazom jer kada se u vezu sa iskazom svjedoka G.M. dovede u vezu iskaz svjedoka S.S., koji je pred sudom saopštio da te prilike nisu spominjani drugi razlozi za smjenu osim odluke uprave i da se on ne sjeća da su spominjani razlozi političke prirode, a koje navode je iznio i optuženi J.E. koji je takođe ovu tvrdnju sporio pred sudom kojim navodima svjedoka G.M. sa glavnog pretresa sud nije poklonio vjeru pogotovo jer svjedok oštećeni G.M. na pitanje odbrane da je to što govori da je razriješen samo zbog svoje pripadnosti političkoj stranci i sindikalnoj organizaciji samo njegovo mišljenje, na glavnom pretresu od 26.03.2023. godine odgovorio potvrdno: „*moje mišljenje*“. Istina i saslušani svjedok D.DŽ., pred sudom je posvjedočio na upit tužioca da je smijenjen u vrijeme ranije uprave u RMU Banovići d.d. Banovići to jeste kada je izvršni direktor za tehničke poslove bio B.S. a generalni direktor K.F. te ovaj svjedok pred sudom ističe da je takođe smijenjen iz političkih i sindikalnih razloga i da je njega i G.M. odmah po imenovanju 16.05.2020.godine pozvao B.S. koji je tad imenovan za izvršnog direktora za tehničke poslove, da su sjedili u Ž. i da im je B.S. tada ponudio da pređu u stranku SDA ili SBB jer ih inače neće moći zaštititi od smjene i gdje su oni rekli da neće, poslije čega je nedugo smijenjen D.DŽ. a na upit tužioca zašto do jula 2021.godine nije smijenjen G.M. D. je pojasnio „*da ga ranija uprava nije uspjela završiti*“. Svjedok D. je pravosnažnom presudom vraćen na svoje ranije radno mjesto tehničkog rukovodioca podzemne eksploatacije početkom 2023.godine te sa optuženim S. sada ima sasvim korektne odnose i na radnim sastancima se nikada nije pominjala politika već samo proizvodnja kako sam ističe. Na ove navode pred sudom posvjedočio je i sam oštećeni G. koji je potvrdio navode svjedoka D.DŽ. u pogledu toga da je njega i D.DŽ. u mjesecu maju 2020.godine pozvao B., da su se našli u Ž. i da im je tu u kafiću ponudio da promijene stranku i sindikat jer ih neće moći zaštititi, misleći na njihove trenutne pozicije u rudniku, kao i da mu se u novembru 2020.godine obratio B.S. i rekao da traže od njega njegovu smjenu i da se postavi G.S. kojeg B.S. nije htio postaviti jer je S. i smijenjen ranije zbog loše proizvodnje, pa obzirom da pred sudom svjedok G.M. prvo navodi da im je nudio da pređu u SDA ili SBB dok po predočenju Zapisnika o saslušanju svjedoka G.M. iz istrage broj ... od 6.9.2021.godine i broj T03 0 KTP ... od 6.1.2023.godine, gdje je izjavio u istrazi : „*govorim za B.S., kada je u pitanju maj 2020. postavljena je nova uprava u RMU Banovići na čelu sa F.K., tada generalni, te kada su po političkoj osnovi počele smjene, mnogim mojim kolega rukovodilaca inženjera, meni su se između ostalog obratili Š.L., B.S. tadašnji izvršni direktor za tehničke poslove koje su mi nudili da pređem u drugu političku stranku, da zadržim svoje radno mjesto, čak napredujem. Š. mi je lično ponudio da pređem u SBB, S. u SDA, kao i da trebam promijeniti sindikat*

itd.“ svjedok i pojasnio da je rekao SDA ili SBB ili sindikalna organizacija i sindikalna organizacija i kod tog iskaza ostao pojašnjavajući da se u svojoj prvoj izjavi u istrazi nije mogao sjetiti ovog sastanka iz novembra sa B. da mu nije na um palo. Ove navode svjedoka G.M. i D.DŽ. sud nije posebno cijenio jer se ne odnose na činjenične navode iz ove optužnice a u kojoj se navodi „da ne želi da promjeni članstvo sindikata i političke stranke“, jer se ne odnose na optužene iz ove optužnice odnosno niko od saslušanih svjedoka pred sudom u ovom postupku nije izjavio da su optuženi J. i S. nudili da G.M. promijeni stranku i sindikat i da su znali da on to uopće neće jer i sam svjedok G.M. izjavljuje da mu je direktor S. rekao na sastanku „da se ne uklapa u njegovu viziju poslovanja“, i nije ni jednom riječi spomenuo da je razlog njegovog razrješenja politička opredjeljenosti ili pripadništvo sindikatu, a na upit odbrane da li se u vezi sa vizijom poslovanja odnosi na viziju da RMU „Banovići“ d.d. napreduje, svjedok je rekao da jeste i da je direktoru S. tom prilikom zahvalio što će se konačno odmoriti.

Tužilaštvo u optužnici tvrdi da su optuženi povrijedili odredbe Zakona o radu FBiH koje propisuju zabranu diskriminacije jer su G.M. otkazali ugovor o radu jer su znali da je G.M. potpredsjednik sindikalnog odbora Sindikalne organizacije RMU Banovići i član političke stranke Pokret demokratske akcije Banovići. Međutim pored toga što pred sudom nisu provedeni dokazi iz kojih proizilazi da su optuženi u inkriminirajućem periodu znali da je G.M. potpredsjednik sindikalnog odbora Sindikalne organizacije RMU Banovići i član političke partije Pokret demokratske akcije Banovići, Sud je stava da činjenica da je neko član neke političke partije ili sindikalne organizacije (drugačije u odnosu na direktora) ne može predstavljati razlog da se istom uruči otkaz ugovora o radu a kako je tužilaštvo dokazivalo tokom postupka, potencirajući na izjavi G.M. koji je na koncu iznio svoj stav da je to *njegovo mišljenja da je smijenjen zbog političkih i sindikalnih razloga* zanemarujući činjenicu da je tokom postupka utvrđeno da su optuženi S.E. i J.E. postupali isključivo u interesu RMU Banovići a da su na mjesto svih narednih rukovodioca Separacije postavljali izuzetno stručne osobe koji su se dokazali svojim radom što su potvrdili saslušani svjedoci S.S. čiji iskaz je u bitnom potvrđen iskazom svjedoka S.H., B.A.a, N.J., koji su izjavili da se što se tiče G.S. radi o zaposleniku koji je prilikom izbora imao impresivne predispozicije za izbor te je čak unaprijedio određene rešetkaste sisteme iz vlastitih sredstava jer se provođenje postupka javne nabavke nije mogao čekati kao i da jedini u tom periodu uradio magistarski rad na temu separisanja uglja, što sve govori u prilog hitnosti postupanja u podsticanju proizvodnje u pogonu Separacija.

Sud smatra da nisu dokazane ni tvrdnje optužnice da su optuženi na opisani način, teže povrijedili prava G.M., jer je bez zakonskog osnova, a zbog pripadnosti određenom sindikatu i političkoj partiji raspoređen na drugo i manje plaćeno radno mjesto, te mu nanijeli imovinsku štetu u iznosu od najmanje 6972,40 KM, koliko iznosi razlika u plati između prethodnog i novog radnog mjesta za period avgust 2021.godine – oktobar 2022.godine“. Sud takođe ove tvrdnje iz činjeničnog opisa optužnice smatra neutemeljnim jer zakonski osnov je sadržan u samoj Odluci o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu a da li je zakonska odredba na koju se pravna služba prilikom pripreme akata pozvala ispravno primijenjena, to je drugo pitanje. Ukoliko nije onda postoji zaštita u radnom sporu koja se ostvaruje tužbom. I upravo je u ovom slučaju takva zaštita i ostvarena, te je sud u radnom sporu donio presudu kojom je uvažena tužba G.M. te mu je razlika u plaći dosuđena po njegovoj tužbi u radnom sporu i pred sudom u ovom postupku nije postavio imovinskopravni zahtjev.

Tužilaštvo u završnim riječima tvrdi da ako se pogleda sadržaj prijedloga, a kasnije i odluke, uočava se da se oštećeni smjenjuje zbog evidentnog pada proizvodnih rezultata u Separaciji u periodu 12-21.07.2021.godine i odakle proizilazi da se smjenjuje jer je Separacija loše radila zadnjih 9 dana a odluku o smjeni donosi lice koje je na funkciju direktora imenovan 08.07.2021.godine, uz napomenu da do datuma imenovanja nije uopšte radio u Rudniku (radio je u

školi) a da slabi radni rezultati oštećenog ne postoje i da je jedini nesmjereni rukovodilac organizacione jedinice morao biti smjenjen, ali ne zbog onoga što piše u prijedlogu i odluci. Sud ove navode tužilaštva smatra nedokazanim zbog toga što je tokom postupka a i iz iskaza optuženog S.E. utvrđeno da veoma dobro poznaje poslovanje cijelog rudnika, da je dugo godina bio član odbora za reviziju, redovno prisustvovao radnim sastancima te čak su davali i preporuke unapređenja rada jer je rudnik godinama unazad poslovao negativno i sasvim je logično da osoba sa stručnim kvalifikacijama kakve je imao S.E., pri čemu je i imenovan za direktora rudnika prije čega je prošao konkursnu proceduru i imenovan od strane Vlade FBiH, dobro poznaje poslovanje rudnika. Sam optuženi S.E. navodi da mu je poznato koliko je za rudnik važan rezultat rada separacije, da su se tu detektovali problemi, da je to bila tema radnih sastanaka u rudniku sa rukovodiocima, da su po imenovanju htjeli napraviti određene promjene a što je nalagalo i promjenu ljudskih resursa a iskaz svjedoka S. u ovom dijelu provjerljiv je iskazom optuženog J. koji je cijeli radni vijek od 2000.godine proveo u RMU Banovići i da mu je veoma dobro poznato stanje i funkcionisanje RMU Banovići dd Banovići, da je velikim dijelom znao stanje u RMU Banovići kada je imenovan za tehničkog direktora i kako navodi prilikom konkurisanja na to radno mjesto u februaru odnosno u julu 2021.godine „bile su mi poznate neke stvari i želio sam da dadnem svoj doprinos za unapređenje i nešto da pokušamo da napravimo“ što sud dovodi do zaključka da ni iz jednog iskaza saslušnog svjedoka pred sudom u ovom postupku nit drugih dokaza, sud nije mogao izvući pouzdan zaključak da je G.M. smijenjen zbog stranačkih ili sindikalnih razloga, pogotovo što iz iskaza J.E. proizilazi da je to bila jedina procedura koja se mogla provesti dakle otkaz ugovora o radu sa ponudom novog ugovora o radu te u vezi s tim pravna služba rudnika ispitala slobodna radna mjesta te je dao prijedlog jer je vidio da je slobodno radno mjesto koje je čast da dobije - glavni projektant za separaciju, mjesto koje treba zaslužiti, koje dobija samo neko ko je došao iz proizvodnje gdje rade iskusni ljudi, a kojem dijelu iskaza je sud poklonio vjeru jer je svjedočio pouzdano na osnovu neposrednog zapažanja i doživljavanja, iskaz ovog svjedoka nije u suprotnosti sa drugim dokazima kojima je sud poklonio vjeru.

Optuženim S.E. i J.E. se stavlja na teret izvršenje krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 1. u vezi sa članom 31. KZ FBiH. Naime, obilježje ovoga krivičnog djela je da se radi o službenom ili odgovornom licu u institucijama Bosne i Hercegovine, da je to lice počinilo krivično djelo s direktnim umišljajem. Radnja izvršenja je određena alternativno i prema njoj djelo se javlja u tri vida: kao iskorištavanje službenog položaja ili ovlaštenja, prekoračenje granica službenog ovlaštenja i nevršenje službene dužnosti. U konkretnom slučaju optuženim se stavlja na teret da su iskoristili svoj službeni položaj. Djelo je dovršeno kada je jednom od navedenih radnji pribavljena sebi ili drugom kakva korist, drugom nanescena kakva šteta ili je teže povrijeđeno pravo drugog. U tom smislu pojam koristi u smislu ovog krivičnog djela treba tumačiti tako da ona obuhvata kako imovinsku tako i neimovinsku korist, te nanescena šteta može biti materijalna i nematerijalna, a kao radnja izvršenja krivičnog djela navedeno je iskorištavanje službenog položaja ili ovlaštenja i pribavljanje drugome kakve koristi. U tom smislu ova radnja izvršenja najčešće dešava u situacijama kada službeno ili odgovorno lice koristi diskreciona ovlaštenja, a to su slučajevi kada je službeno ili odgovorno lice ovlašteno da procjenjuje preduzimanje neke radnje, pri čemu kriterijum za procjenu ove cjelishodnosti treba da bude interes službe a ne neki drugi interes, pogotovo ne lični interes. Ako postupa na navedeni način, iako djeluje u okviru svog ovlaštenja, to lice ga zloupotrebljava, a učinilac treba da je svjestan da iskorištava svoj službeni položaj. Međutim, iz provedenih dokaza proizilazi da su optuženi S. i J. postupili u skladu sa važećim propisima i procedurama jer kako navode i sami optuženi u svojstvu svjedoka a i saslušani svjedoci uobičajen postupak preraspodjele zaposlenika RMU Banovići jeste otkaz ugovora o radu sa ponudom novog ugovora o radu, a prema riječima optuženog J. koji iskaz je dao

u svojstvu svjedoka raspoređuje se na mjesto koje u tom momentu bude na raspolaganju, a što je i u konkretnom slučaju sa G.M.

Iskazima S.E. i J.E. datim na glavnom pretresu u pogledu činjenice da su i to J. potpisao prijedlog odluke o smjeni G.M. a direktor S.E. isti Ugovor potpisao istog dana kad je i dat prijedlog to jeste 22.07.2021.godine prilikom čega su naveli i to J. da to ne spori a S. da je pismeni akt sačinila pravna služba rudnika, te da nisu postojali bilo kakvi sindikalni ili stranački razlozi već su se vodili interesima rudnika koji je bio u velikim finansijskim gubicima, sud je poklonio vjeru u cijelosti, jer su iskaze davali uvjerljivo, istinito, i nepristrasno, tako da je sud ocijenio da su iskazi pred sudom dati na način kako se navedeno i dešavalo cijeneći da među njima nema protivrječnosti i kontradiktornosti, budući da se krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja može se izvršiti samo sa umišljajem, što tužilaštvo van svake razumne sumnje nije dokazalo jer ovi saslušani optuženi u svojstvu svjedoka navode pred sudom da za većinu zaposlenika nisu znali kojoj političkoj opciji je naklonjen a što se tiče pripadnosti sindikatu navode da uopšte nisu znali niti je tužilaštvo pred sudom prezentiralo dokaze iz kojih bi proizlazilo da je optuženim bilo poznato kojoj političkoj opciji pripada a pogotovo niko od saslušanih nije potvrdio da su optuženi znali da je G.M. potpredsjednik sindikalnog odbora Sindikalne organizacije RMU Banovići i član političke stranke Pokret demokratske akcije (PDA), niti su pred sudom prezentirani dokazi **da su optuženi znali da G.M. ne želi da promjeni članstvo sindikata i političke stranke**, i da su samo iz tih razloga iskoristili svoja ovlaštenja i to tako da je J.E. dana 22.07.2021.godine potpisao Prijedlog za izmjenu Ugovora o radu broj ... na osnovu kojeg akta je S.E. isti dan donio i potpisao Odluku o otkazu Ugovora o radu sa ponudom novog Ugovora o radu broj ... G.M.

Osim toga, pred sudom je utvrđena i činjenica da je konkretan otkaz ugovora o radu zaposleniku G.M. bilo predmet parničnog postupka pred Općinskim sudom u Banovićima slijedom čega je i donesena Presuda Općinskog suda u Banovićima broj 127 0 Rs ... 21 Rs od 18.10.2022.godine koja je potvrđena Presudom Kantonalnog suda u Tuzli, od 16.11.2023.godine a u koje presude je izvršen uvid na glavnom pretresu pred sudom, i odakle je utvrđeno da je RMU Banovići naloženo da tužitelja G.M. vrati na poslove i radne zadatke i da mu uspostavi sva prava iz radnog odnosa počev od 22.07.2021.godine te da mu nadoknadi sve razlike u platama i izmiri pripadajuće doprinose, i iz kojih presuda je utvrđeno da se prilikom jednostranog raskida ugovora od strane poslodavca nisu ispoštovani rokovi i nisu izvršene konsultacije sa sindikatima kod tuženog gdje postoje dva sindikata pod različitim nazivima a da predmet parničnog postupka nije bilo eventualno diskriminativno postupanje optuženih prema radniku. I iz iskaza svjedoka G.M. proizilazi da nije tražio zaštitu od diskriminacije i po osnovu člana 12. ZoR-a FBiH već zbog povrede člana 107. ZoR-a FBiH, nedostatka obrazloženja, te povrede odredaba Pravilnika o radu RMU Banovići d.d. i Statuta ovog pravnog lica.

Imajući u vidu sve prethodno navedeno ovaj sud nije našao dokazanu tezu optužbe i nije na temelju izvedenih dokaza mogao utvrditi na nesumnjiv način da su optuženi počinili krivična djela koja im se stavljaju na teret, i to kako u pogledu optužnicom opisanog krivičnog djela tako i u pogledu subjektivnog odnosa optuženih, to jest da su u izvršenju radnji postupali sa direktnim umišljajem, a što je subjektivni elemenat krivičnog djela zloupotreba položaja ili ovlaštenja pa je nakon analize svih provedenih dokaza na glavnom pretresu, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, sud izveo zaključak da tužilaštvo nije uspjelo dokazati odgovornost optuženih za počinjenje krivičnog djela, na način i vrijeme opisano u činjeničnom opisu potvrđene optužnice, pa je stoga valjalo shodno odredbi člana 299. st.1. tač. c/ ZKP FBiH, donijeti presudu kao u izreci.

Obzirom da je donesena presuda kojom se optuženi oslobađaju od optužbe, sud je na osnovu čl. 203. ZKP FBiH, odlučio da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava.

Zapisničar
Ermina Mostarlić Lapandić

Sudija
Armina Sinanović

PRAVNA POUKA: Protiv ove presude dozvoljena je žalba Kantonalnom sudu u Tuzli putem ovog suda u roku od 15 dana od dana dostavljanja pismenog otpravka presude.